

สถานการณ์ผลไม้ไทยในตลาดจีน ปี 2564 และแนวโน้ม

ฝ่ายเกษตร ประจำสถานกงสุลใหญ่ ณ นครกว่างโจว
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

บทสรุปผู้บริหาร

ผลไม้เป็นหนึ่งในสินค้าเกษตรที่สำคัญของไทย โดยในแต่ละปีมีการส่งออกผลไม้และลูกไม้ที่บริโภคได้ ตามพิกัดศุลกากรระบบฮาร์โมนี 08 ปริมาณกว่า 2 ล้านตัน โดยในปี 2564 มีปริมาณการส่งออกไปต่างประเทศ 2.88 ล้านตัน มูลค่า 6,176 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ตลาดผู้บริโภคจีนเป็นจุดหมายปลายทางที่สำคัญของผลไม้ไทยเป็นอย่างมาก เนื่องจากจีนเป็นประเทศที่มีประชากรจำนวนมาก ความต้องการบริโภคสูง ประกอบกับมีเส้นทางการขนส่งผลไม้ที่หลากหลายทั้งทางบก ทางทะเล และทางอากาศ ใช้ระยะเวลาในการขนส่งจากไทยไม่นานมากนัก สอดรับกับข้อจำกัดของผลไม้สดที่มีอายุในการเก็บรักษาค่อนข้างสั้น

ปัจจุบันผลไม้ไทยที่ผ่านการประเมินความเสี่ยงด้านการตรวจกักกันจากสำนักงานศุลกากรแห่งชาติจีน มีจำนวน 22 ชนิด มากที่สุดในบรรดาประเทศ/เขตดินแดนต่าง ๆ ที่จีนอนุญาตให้นำเข้า โดยผลไม้ที่ส่งออกนั้นจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดในพิธีสารการส่งออกผลไม้จากไทยไปจีนอย่างเคร่งครัด

ในปี 2564 จีนนำเข้าผลไม้และลูกไม้ที่บริโภคได้ตามพิกัดศุลกากรระบบฮาร์โมนี 08 จากไทยจำนวน 2,090,123 ตัน มูลค่ากว่า 6,446 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เส้นทางการขนส่งผลไม้จากไทยไปจีนเส้นทางหลักคือ การขนส่งเส้นทางดั้งเดิมทางทะเลจากไทยแวะไปยังฮ่องกง และจากฮ่องกงเข้าเมืองเซินเจิ้นโดยการขนส่งทางบก เนื่องจากสายการบินเรือจากไทยไปยังฮ่องกงมีจำนวนมากกว่าสายการบินเรือตรงไปยังเมืองเซินเจิ้นหรือนครกว่างโจว ในขณะที่การขนส่งทางถนนจากไทย ผ่านลาว เวียดนาม และเข้าจีนที่ด่านโหย่วอี้กวน เขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง และเส้นทางจากไทย ผ่านลาว เข้าจีนที่ด่านโมฮาน มณฑลยูนนาน ก็ได้รับความนิยมเช่นกัน แต่จากผลกระทบของสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้แต่ละประเทศมีมาตรการในการป้องกันและควบคุมโรค ส่งผลให้มีการขนส่งทางบกน้อยกว่าการขนส่งทางเรือ แต่เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้าพบว่าการขนส่งทางบกเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเนื่องจากในปี 2564 ประเทศจีนมีการควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ได้อย่างดี โดยจุดหมายปลายทางส่วนใหญ่ของผลไม้ไทยจะส่งมาที่ศูนย์กลางการค้าขายผลไม้นำเข้าที่ตลาดค้าส่งผักและผลไม้เจียงหนานในนครกว่างโจว ซึ่งเป็นตลาดที่พ่อค้านำผลไม้จากทางตอนเหนือของประเทศมาจำหน่ายทางตอนใต้ของจีน และนำผลไม้จากตอนใต้และผลไม้นำเข้าจากต่างประเทศขึ้นไปจำหน่ายยังภาคเหนือและมณฑลตอนในของประเทศ ในขณะที่การนำเข้าผลไม้ไทยของจีนทางอากาศเหมาะสมกับผลไม้ที่มีราคาต่อหน่วยสูง และมีอายุในการเก็บรักษาสั้น เช่น มังคุด น้อยหน่า เงาะ และมะม่วง ซึ่งการขนส่งทางอากาศส่วนใหญ่จะเป็นการนำเข้าในเมืองที่ประชากรมีกำลังซื้อสูง อาทิ นครกว่างโจว เมืองเซินเจิ้น กรุงปักกิ่ง และนครเซี่ยงไฮ้

ผลไม้สำคัญของไทยที่จีนนำเข้ามากที่สุด 4 ลำดับแรก ในปี 2564 คือ ทูเรียน ลำไย มะพร้าว และมังคุด โดยพบว่าการนำเข้าทูเรียนจากไทยมากถึง 807,227 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 40.26 ลำไย 467,971 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 36.77 มะพร้าว 333,997 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 35.12 และมังคุด 227,762 ตัน ลดลงร้อยละ 10.56 เมื่อเทียบกับปี 2563 ซึ่งการนำเข้าทูเรียน ลำไย และมะพร้าว ที่เพิ่มขึ้นเนื่องจากปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้นและสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของจีนอยู่ในเกณฑ์ดี ในส่วนของมังคุดที่มีการนำเข้าลดลงเนื่องจากปริมาณผลผลิตที่ลดลง

ราคาขายส่งทูเรียน ลำไย และมังคุด รายเดือนโดยเฉลี่ยในตลาดค้าส่งผักและผลไม้เจียงหนาน และราคาขายปลีกรายเดือนโดยเฉลี่ยในห้างโมเดิร์นเทรดในนครกว่างโจว ในปี 2564 เมื่อเทียบกับปี 2563 พบว่าราคาค้าส่งทูเรียนในตลาดเจียงหนานเพิ่มขึ้นร้อยละ 20.65 และราคาค้าปลีกในห้างโมเดิร์นเทรดเพิ่มขึ้นร้อยละ 17.32 และพบว่าราคาค้าส่งลำไย (เกรด 1) ในตลาดเจียงหนานลดลงร้อยละ 5.32 และราคาค้าปลีกลำไยในห้างโมเดิร์นเทรดเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.19 สำหรับราคาค้าส่งมังคุด (เกรด 1) ในตลาดเจียงหนานเพิ่มขึ้นร้อยละ 19.33 และราคาค้าปลีกมังคุดในห้างโมเดิร์นเทรดเพิ่มขึ้นร้อยละ 49.78 โดยพบว่าราคาผลไม้นอกฤดูการผลิต

จะมีราคาสูงกว่าในฤดูกาล หากสามารถควบคุมให้มีผลผลิตตลอดทั้งปีก็จะทำให้ราคาไม่มีความผันผวนมากจนเกินไป ทำให้ผู้บริโภคทั่วไปสามารถเลือกซื้อได้ตลอดปี นอกจากนี้ หากสามารถนำเสนอชนิดของพันธุ์ผลไม้ใหม่ ๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มผู้บริโภคก็สามารถควบคุมคุณภาพในการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ได้

ทั้งนี้ ภายหลังจากที่ไทยและจีนได้เห็นชอบร่วมกันในการใช้ร่างพิธีสารว่าด้วยข้อกำหนดในการกักกันโรคและตรวจสอบสำหรับการส่งออกและนำเข้าผลไม้ผ่านประเทศที่สามระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน ระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ของไทยกับกระทรวงศุลกากรของจีนฉบับใหม่ตั้งแต่วันที่ 30 เมษายน 2563 นั้น ทำให้การนำเข้าและส่งออกผลไม้ด้วยเส้นทางขนส่งทางบกผ่านประเทศที่สามมีความเป็นระบบระเบียบมากยิ่งขึ้น โดยจีนอนุญาตให้นำเข้าได้ที่ด่านตงซิงและด่านรถไฟผิงเสียง เพิ่มเติมจากพิธีสารฯ เดิม ที่ให้นำเข้าได้แค่ด่านโหย่วอี้กวน และด่านโมฮาน จนนำไปสู่การลงนามในพิธีสารฯ ฉบับใหม่เมื่อวันที่ 13 กันยายน 2564 ซึ่งได้มีการเพิ่มเติมจุดนำเข้าผลไม้เพิ่มเติมจากร่างพิธีสารฯ ได้แก่ ด่านรถไฟโมฮาน ด่านเทียนเป่า ด่านเหอโข่ว และด่านรถไฟเหอโข่ว ในมณฑลยูนนาน และด่านหลงปิง และด่านสุยโข่วในเขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง เพื่อรองรับการนำเข้าผลไม้ไทยในอนาคต โดยผลไม้ของไทยที่ได้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลทะเบียนสวนและโรงคัดบรรจุแล้วจะต้องระบุทะเบียนดังกล่าวบนบรรจุภัณฑ์เพื่อให้ง่ายต่อการตรวจสอบย้อนกลับกรณีเกิดปัญหา ในขณะที่ผลไม้เวียดนามที่ส่งเข้าจีนก็ปฏิบัติในลักษณะเดียวกัน ส่งผลให้การแปลงและสวมสิทธิผลไม้ทำได้ยากขึ้น โดยหลังจากนี้คาดว่าจะการส่งออกผลไม้ของไทยจะเข้าสู่รูปแบบปกติใหม่ (new normal) โดยเป็นการส่งออกไปจีนมากกว่าเวียดนามอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้น ผู้ผลิตและผู้ส่งออกผลไม้ของไทยจึงควรปฏิบัติตามกฎระเบียบด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชของจีนรวมทั้งป้องกันการปนเปื้อนของเชื้อโควิด-19 ตลอดห่วงโซ่อุปทานผลไม้อย่างเคร่งครัด เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาและลดความสูญเสียในการส่งออกผลไม้ซึ่งมีอายุในการเก็บรักษาสั้น รวมถึงควรร่วมกันพัฒนาผลผลิตให้มีความหลากหลายในสายพันธุ์และรสชาติ เพื่อสร้างความแปลกใหม่และสอดคล้องกับความต้องการของตลาด ตลอดจนการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าไปพร้อมกันด้วย

ฝ่ายเกษตร ประจำสถานกงสุลใหญ่ ณ นครกว่างโจว
มิถุนายน 2565

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร.....	ก
สารบัญ.....	ค
สารบัญตาราง.....	ง
ตอนที่ 1 ภาพรวม	
- การส่งออกผลไม้ของไทย.....	1
- การนำเข้าผลไม้ไทยของจีน.....	4
- ผลกระทบการนำเข้าผลไม้จากมาตรการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19.....	19
ตอนที่ 2 ผลไม้สำคัญของไทยที่จีนนำเข้า	
- ตลาดส่งออกทุเรียน ลำไย มังคุด และมะพร้าวของไทย.....	21
- การนำเข้าผลไม้และลูกไม้ที่บริโภคได้ใน HS CODE 08 ของจีน.....	24
- ทุเรียน.....	31
- ลำไย.....	41
- มังคุด.....	48
- บทสรุป.....	55
แหล่งข้อมูลอ้างอิง.....	57

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1	ปริมาณการส่งออกผลไม้และลูกไม้ที่บริโภคได้ใน HS Code 08 ของไทยไปต่างประเทศ จำแนกตามประเทศ/เขตดินแดน สูงสุด 10 อันดับแรก ปี 2562 - 2564.....	2
ตารางที่ 2	ด่านตามเขตการปกครองระดับมณฑลในจีนที่อนุญาตให้นำเข้าผลไม้จากต่างประเทศ ทางเส้นทางขนส่งทางอากาศและทางเรือ.....	5
ตารางที่ 3	บัญชีรายชื่อผลไม้ที่ประเทศจีนอนุญาตให้นำเข้าและรายชื่อประเทศ/เขตที่ส่งออก.....	9
ตารางที่ 4	บัญชีรายชื่อผลไม้แช่แข็งที่ประเทศจีนอนุญาตให้นำเข้าและรายชื่อประเทศ/เขตที่ส่งออก.....	13
ตารางที่ 5	บัญชีรายชื่อผลไม้แห้งที่ประเทศจีนอนุญาตให้นำเข้าและรายชื่อประเทศ/เขตที่ส่งออกตามรายการ อาหารนำเข้าจีนที่สอดคล้องตามเงื่อนไขการประเมินความเสี่ยงและมีการค้าดั้งเดิมระหว่างกันกับจีน.....	14
ตารางที่ 6	ปริมาณการนำเข้าผลไม้และลูกไม้ที่บริโภคได้ใน HS Code 08 จากประเทศไทยของจีน ปี 2563 - 2564 ตามปริมาณการค้าต่างประเทศรายเขตการปกครองระดับมณฑลของจีน.....	15
ตารางที่ 7	สถิติการนำเข้าผลไม้ไทยของจีนในปี 2563 - 2564 (ผลไม้ที่มีปริมาณการนำเข้ามากกว่าหนึ่งพันตัน).....	17
ตารางที่ 8	ปริมาณการส่งออกทุเรียน ลำไย ลำไยอบแห้ง มังคุด และมะพร้าวของไทยไปประเทศ/ เขตดินแดน สูงสุด 5 อันดับแรก ปี 2562 - 2564.....	21
ตารางที่ 9	ปริมาณการนำเข้าผลไม้และลูกไม้ที่บริโภคได้ใน HS Code 08 ของจีน จำแนกตามประเทศ/ เขตดินแดน สูงสุด 10 อันดับแรก ปี 2562 - 2564.....	25
ตารางที่ 10	ชนิดผลไม้หลักที่จีนนำเข้าจากประเทศ/เขตดินแดนนั้น ๆ โดยสัดส่วนคิดเทียบกับปริมาณ การนำเข้าผลไม้และลูกไม้ที่บริโภคได้ใน HS Code 08 ทั้งหมดของประเทศ/เขตดินแดนนั้น ๆ จำแนกตามประเทศ/เขตดินแดน สูงสุด 10 อันดับแรก ปี 2564.....	28
ตารางที่ 11	ปริมาณการนำเข้าทุเรียน ลำไย ลำไยอบแห้ง มังคุด และมะพร้าวของจีน จากประเทศ/ เขตดินแดนหลัก ๆ ปี 2562 - 2564.....	28
ตารางที่ 12	สถิติผลไม้ 4 ชนิดแรกที่จีนนำเข้าจากไทยมากที่สุด แสดงปริมาณผลผลิตของไทย ราคาที่ เกษตรกรขายได้ที่หน้าสวน ปริมาณที่จีนนำเข้า และมูลค่านำเข้าต่อ กก. ในปี 2563 - 2564.....	30
ตารางที่ 13	ปริมาณการนำเข้าทุเรียนสดจากประเทศไทยของจีน ปี 2562 - 2564 ตามปริมาณการค้า ต่างประเทศรายเขตการปกครองระดับมณฑลของจีน.....	32
ตารางที่ 14	ราคาขายส่งทุเรียนไทยที่ตลาดค้าส่งผักและผลไม้เจียงหนาน (หยวน/กก.) ปริมาณนำเข้าของจีน (ตัน) และปริมาณผลผลิตของไทย (ตัน) รายเดือนของปี 2563 - 2564.....	36
ตารางที่ 15	ราคาขายปลีกทุเรียนไทยที่ห้างโมเดิร์นเทรดในนครกว่างโจว (หยวน/กก.) รายเดือนของปี 2563 - 2564.....	38
ตารางที่ 16	การนำเข้าลำไยของจีนปี 2562 - 2564.....	41
ตารางที่ 17	ปริมาณการนำเข้าลำไยสดจากประเทศไทยของจีน ปี 2562 - 2564 ตามปริมาณการค้า ต่างประเทศรายเขตการปกครองระดับมณฑลของจีน.....	42

ตารางที่ 18 ราคาขายส่งลำไยไทย (เกรดหนึ่ง) ที่ตลาดค้าส่งผักและผลไม้เจียงหนาน (หยวน/กก.) ปริมาณ นำเข้าของจีน (ตัน) และปริมาณผลผลิตของไทย (ตัน) รายเดือนของปี 2563 - 2564.....	44
ตารางที่ 19 ราคาขายปลีกลำไยไทยที่ห้างโมเดิร์นเทรดในนครกว่างโจว (หยวน/กก.) รายเดือนของปี 2563 - 2564.....	46
ตารางที่ 20 การนำเข้ามังคุดของจีนปี 2562 - 2564.....	49
ตารางที่ 21 ปริมาณการนำเข้ามังคุดจากประเทศไทยของจีน ปี 2562 - 2564 ตามปริมาณการค้า ต่างประเทศรายเขตการปกครองระดับมณฑลของจีน.....	49
ตารางที่ 22 ราคาขายส่งมังคุดไทย (เกรดหนึ่ง) ที่ตลาดค้าส่งผักและผลไม้เจียงหนาน (หยวน/กก.) ปริมาณ นำเข้าของจีน (ตัน) และปริมาณผลผลิตของไทย (ตัน) รายเดือนของปี 2563 - 2564.....	51
ตารางที่ 23 ราคาขายปลีกมังคุดไทยที่ห้างโมเดิร์นเทรดในนครกว่างโจว (หยวน/กก.) รายเดือนของปี 2563 - 2564.....	53

สถานการณ์ผลไม้ไทยในตลาดจีนปี 2564 และแนวโน้ม

รายงานสถานการณ์ผลไม้ไทยในตลาดจีนปี 2564 และแนวโน้ม จัดทำเป็นสองตอน ตอนที่ 1 จะกล่าวถึงภาพรวมของการส่งออกผลไม้ของไทย และการนำเข้าผลไม้ของจีน ส่วนในตอนที่ 2 จะเป็นการวิเคราะห์สถานการณ์ผลไม้สำคัญของไทยที่จีนนำเข้า

ตอนที่ 1 ภาพรวม

การส่งออกผลไม้ของไทย

ผลไม้ไทยเป็นหนึ่งในสินค้าที่ได้รับการยอมรับไปทั่วโลก โดยมีการส่งออกสินค้าในหมวดผลไม้ และลูกนัตที่บริโภคได้ตามพิกัดศุลกากรระบบฮาร์โมนิซ 08 (Harmonized Code 08: Edible fruits and nuts, HS Code 08) ในแต่ละปีมูลค่าเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2564 มีการส่งออกทั้งสิ้น 2.88 ล้านตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 30.84 เมื่อเทียบกับปี 2563 คิดเป็นมูลค่า 6,176 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 48.29 โดยมีตลาดส่งออกหลักที่สำคัญ คือ จีน ฮองกง และเวียดนาม ตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนกว่าร้อยละ 88.53 ของมูลค่าการส่งออกผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS Code 08 ของไทย

ที่ผ่านมาตลาดส่งออกผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS Code 08 ที่ใหญ่ที่สุดของไทยคือจีน ทั้งในแง่ปริมาณและมูลค่า อย่างไรก็ตาม ตั้งแต่ปี 2557 เป็นต้นมา ไทยมีการส่งออกไปเวียดนามปริมาณมากกว่า 400,000 ตัน เพิ่มมากขึ้นจากในอดีตที่มีปริมาณไม่เกิน 300,000 ตัน โดยในปี 2557 พบว่า ไทยส่งออกไปเวียดนามปริมาณมากถึง 460,881 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 61.39 เมื่อเทียบกับปี 2556 ที่มีการส่งออกไปเวียดนามเพียง 285,566 ตัน ในขณะที่การส่งออกไปจีนมีปริมาณ 442,349 ตัน ลดลงร้อยละ 26.17 ปี 2559 ไทยส่งออกไปเวียดนาม มีปริมาณมากถึง 550,208 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 24.26 เมื่อเทียบกับปี 2558 ในขณะที่การส่งออกไปจีนมีปริมาณ 428,042 ตัน ลดลงร้อยละ 13.59 ส่งผลให้เวียดนามขึ้นเป็นตลาดส่งออกผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS Code 08 ปริมาณมากที่สุดของไทย ในปี 2557 และ 2559 ในขณะที่ในปี 2560 ไทยส่งออกผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS Code 08 ไปเวียดนามเพิ่มขึ้นแบบก้าวกระโดด โดยมีปริมาณส่งออกสูงถึง 1,045,456 ตัน เพิ่มขึ้นมากถึงร้อยละ 90.01 เมื่อเทียบกับปี 2559 โดยมีมูลค่าการส่งออก 1,039.29 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นมากถึงร้อยละ 104.52 ในขณะที่การส่งออกไปจีนมีปริมาณ 557,294 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 30.20 ส่งผลให้เวียดนามขึ้นเป็นตลาดส่งออกผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS Code 08 ทั้งปริมาณและมูลค่ามากที่สุดของไทย โดยเป็นปีที่มีการส่งออกผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS Code 08 ของไทยไปเวียดนามมากเป็นประวัติการณ์

ปี 2561 ไทยส่งออกผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS Code 08 ไปเวียดนามลดลงอย่างมีนัยสำคัญ โดยมีปริมาณส่งออก 822,655 ตัน ลดลงร้อยละ 21.31 เมื่อเทียบกับปี 2560 โดยมีมูลค่าการส่งออก 990.89 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงร้อยละ 4.66 ในขณะที่มีการส่งออกไปจีนมากถึง 717,485 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 28.74 โดยมีมูลค่าการส่งออก 1,008.63 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นมากถึงร้อยละ 52.78 ส่งผลให้เวียดนามยังคงเป็นตลาดส่งออกผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS Code 08 ปริมาณมากที่สุดของไทย ในขณะที่จีนขึ้นมาเป็นตลาดส่งออกผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS Code 08 มูลค่ามากที่สุดของไทย

ปี 2562 ไทยส่งออกผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS Code 08 ไปเวียดนามยังคงลดลงอย่างมีนัยสำคัญ โดยมีปริมาณส่งออกเพียง 584,513 ตัน ลดลงร้อยละ 28.95 เมื่อเทียบกับปี 2561 (ลดลงร้อยละ 44.09 เมื่อเทียบกับปี 2560) โดยมีมูลค่าการส่งออก 837.76 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงร้อยละ 15.45 ในขณะที่มีการส่งออกไปจีนมากถึง 1,402,008 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 95.41 เมื่อเทียบกับปี 2561 (เพิ่มขึ้นมากถึงร้อยละ 151.57 เมื่อเทียบกับปี 2560) โดยมีมูลค่าการส่งออก 2,092.81 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นมากถึง

ร้อยละ 107.49 ส่งผลให้จีนกลับมาเป็นตลาดส่งออกผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS Code 08 ทั้งปริมาณและมูลค่ามากที่สุดของไทย

ปี 2563 ไทยส่งออกผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS Code 08 ไปเวียดนามยังคงลดลงมากอย่างมีนัยสำคัญ โดยมีปริมาณส่งออกเพียง 254,132 ตัน ลดลงมากถึงร้อยละ 56.52 เมื่อเทียบกับปี 2562 (ลดลงร้อยละ 75.69 เมื่อเทียบกับปี 2560) โดยมีมูลค่าการส่งออก 414.80 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงร้อยละ 50.49 ในขณะที่มีการส่งออกไปจีนมากถึง 1,470,835 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.91 เมื่อเทียบกับปี 2562 (เพิ่มขึ้นมากถึงร้อยละ 163.92 เมื่อเทียบกับปี 2560) โดยมีมูลค่าการส่งออก 2,894.90 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 38.33 ส่งผลให้จีนเป็นตลาดส่งออกผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS Code 08 ทั้งปริมาณและมูลค่ามากที่สุดของไทย และแสดงถึงรูปแบบปกติใหม่ของการส่งออกผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS Code 08 ของไทยไปจีน

ปี 2564 ไทยส่งออกผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS Code 08 ไปเวียดนามยังคงลดลงมากอย่างมีนัยสำคัญ โดยมีปริมาณส่งออกเพียง 165,108 ตัน ลดลงร้อยละ 35.03 เมื่อเทียบกับปี 2563 (ลดลงร้อยละ 84.21 เมื่อเทียบกับปี 2560) โดยมีมูลค่าการส่งออก 203.44 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลงร้อยละ 50.96 ในขณะที่มีการส่งออกไปจีนมากถึง 2,122,721 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 44.32 เมื่อเทียบกับปี 2563 (เพิ่มขึ้นมากถึงร้อยละ 280.90 เมื่อเทียบกับปี 2560) โดยมีมูลค่าการส่งออก 4,991.38 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 72.42 (เพิ่มขึ้นมากถึงร้อยละ 656.05 เมื่อเทียบกับปี 2560) ส่งผลให้จีนเป็นตลาดส่งออกผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS Code 08 ทั้งปริมาณและมูลค่ามากที่สุดของไทยตามรูปแบบปกติใหม่ของการส่งออกผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS Code 08 ของไทยไปจีน

ตารางที่ 1 ปริมาณการส่งออกผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ ใน HS Code 08 ของไทยไปต่างประเทศ จำแนกตามประเทศ/เขตดินแดน สูงสุด 10 อันดับแรก ปี 2562 - 2564

ลำดับ	ประเทศ/ เขตดินแดน	ปริมาณ (ตัน)			ปี 2564 เทียบ 2563 (%)	มูลค่า (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)			ปี 2564 เทียบ 2563 (%)
		ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564		ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	
	รวม	2,460,295	2,199,064	2,877,326	30.84	3,744.81	4,164.95	6,176.09	48.29
1	จีน	1,402,008	1,470,835	2,122,721	44.32	2,092.81	2,894.90	4,991.38	72.42
2	เวียดนาม	584,513	254,132	165,108	-35.03	837.76	414.80	203.44	-50.96
3	มาเลเซีย	32,016	81,470	142,761	75.23	18.80	45.47	93.92	106.57
4	เมียนมา	46,073	52,266	126,808	142.62	66.90	66.97	159.74	138.53
5	ฮ่องกง	151,331	132,759	96,045	-27.65	292.28	359.53	273.17	-24.02
6	อินโดนีเซีย	75,941	37,615	57,319	52.38	83.47	47.44	65.17	37.37
7	สหรัฐอเมริกา	36,015	30,372	28,046	-7.66	102.51	100.56	109.38	8.77
8	สิงคโปร์	13,155	17,136	23,839	39.12	14.16	16.23	22.70	39.88
9	ลาว	23,946	29,241	18,975	-35.11	14.55	15.15	9.31	-38.55
10	เกาหลีใต้	13,375	10,592	14,591	37.75	43.00	29.37	39.93	35.96

จากตารางที่ 1 พบว่าในปี 2564 ไทยส่งออกผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS Code 08 ไปยังเมียนมา (สินค้าสำคัญ คือ หมากแห้ง แอปเปิ้ล องุ่น มะม่วง) เพิ่มขึ้นร้อยละ 142.62 มาเลเซีย (มะม่วง ลำไย ทุเรียน) เพิ่มขึ้นร้อยละ 75.23 อินโดนีเซีย (ลำไย มะพร้าว) เพิ่มขึ้นร้อยละ 52.38 จีน (ทุเรียน มะพร้าว

ฝ่ายเกษตร ประจำสถานกงสุลใหญ่ ณ นครกว่างโจว (www.opsmoac.go.th/guangzhou)

ลำไย มังคุด) เพิ่มขึ้นร้อยละ 44.32 สิงคโปร์ (มะม่วง มะพร้าว ฝรั่ง ลำไย) เพิ่มขึ้นร้อยละ 39.12 และเกาหลีใต้ (มะม่วง ทุเรียน) เพิ่มขึ้นร้อยละ 37.75 ซึ่งต่างเพิ่มขึ้นมากเมื่อเทียบกับปี 2563 เมื่อพิจารณาที่มูลค่าพบว่า เพิ่มขึ้นร้อยละ 138.53, 106.57, 37.37, 72.42, 39.88 และ 35.96 ตามลำดับ ในขณะที่มีการส่งออกไปลาว เวียดนาม ฮองกง และสหรัฐอเมริกา ปริมาณลดลงร้อยละ 35.11, 35.03, 27.65 และ 7.66 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับปี 2563

การส่งออกผลไม้และลูกไม้ที่บริโภคได้ใน HS Code 08 ของไทยในปี 2564 ไปยังประเทศจีน มีปริมาณมากถึง 2,122,721 ตัน เพิ่มขึ้นมากถึงร้อยละ 44.32 เมื่อเทียบกับปี 2563 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 73.77 ของปริมาณการส่งออกผลไม้และลูกไม้ที่บริโภคได้ใน HS Code 08 ของไทย โดยพบว่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามลำดับเมื่อเทียบกับปี 2560 ในขณะที่มีการส่งออกไปเวียดนามปริมาณ 165,108 ตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 5.74 ของปริมาณการส่งออกของไทย (สัดส่วนลดลงมากเมื่อเทียบกับปี 2560 ที่มีการส่งออกไปเวียดนามมากเป็นประวัติการณ์ซึ่งอยู่ที่ร้อยละ 50.97) ซึ่งปริมาณการส่งออกผลไม้และลูกไม้ที่บริโภคได้ใน HS Code 08 ของไทยไปยังเวียดนามที่ลดลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2561 เป็นต้นมา เนื่องมาจากความเข้มงวดของการนำเข้าของจีน โดยตั้งแต่วันที่ 20 สิงหาคม 2561 ภายหลังจากที่ศุลกากรแห่งชาติจีนได้ควมรวมนงานตรวจสอบกักกันสินค้าเข้าระบบการดำเนินงานของศุลกากร ทำให้แนวทางปฏิบัติในการนำเข้าส่งออกสินค้ามีความเข้มงวดเพิ่มขึ้นจากเดิมมาก โดยสินค้าที่นำเข้าจะต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด ซึ่งในส่วนของการนำเข้าผลไม้จากต่างประเทศจะต้องเป็นผลไม้ที่อยู่ในบัญชีรายชื่อผลไม้ที่จีนอนุญาตให้นำเข้าจากประเทศส่งออกที่กำหนดเท่านั้น (เป็นผลไม้จากประเทศที่ส่งออกไปจีนซึ่งได้รับการประเมินความเสี่ยงในการตรวจและกักกันโรคจากศุลกากรแห่งชาติจีนแล้ว) โดยปฏิบัติด้วยมาตรฐานเดียวกันในการนำเข้าในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งการนำเข้าสินค้ารูปแบบการค้าปกติ การนำเข้าโดยการค้ามูลค่าน้อยของวิสาหกิจชายแดน และการนำเข้าสินค้าโดยใช้สิทธิชายแดน ส่งผลให้ปริมาณการนำเข้าผลไม้ไทยที่สวมสิทธิเป็นผลไม้เวียดนามมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง

โดยประเทศจีนมีการให้สิทธิประโยชน์จากนโยบายตลาดพ่อนปรนการค้าชายแดนที่จีนตกลงกับประเทศที่มีพรมแดนติดกัน (ส่วนใหญ่เป็นด่านหรือตลาดการค้าของชายแดนซึ่งดำเนินการโดยรัฐบาลท้องถิ่นภายใต้การชี้แนะจากส่วนกลางซึ่งมิใช่ด่านสากลจึงไม่อนุญาตให้คนต่างชาติผ่านเข้าเมืองและไม่รองรับการค้าระหว่างประเทศจากประเทศที่สาม) เพื่อให้สิทธิชาวจีนและชายแดนของประเทศที่มีพรมแดนติดกับจีนที่อาศัยบริเวณชายแดนสามารถนำเข้าสินค้าต่าง ๆ ของประเทศที่มีพรมแดนติดกับจีนซึ่งเป็นสินค้าตามบัญชีที่กำหนดและของใช้ประจำวันในมูลค่าไม่เกิน 8,000 หยวนต่อวันต่อคน โดยได้รับสิทธิการยกเว้นภาษีทุกชนิด รวมถึงภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) (ที่ผ่านมาผลไม้นำเข้าผ่านด่านสากลของจีนจะต้องชำระภาษีมูลค่าเพิ่มร้อยละ 13 โดยตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2560 ปรับลดลงเหลือร้อยละ 11 ตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2561 ปรับลดลงเหลือ ร้อยละ 10 และตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2562 ปรับลดลงเหลือร้อยละ 9) เพื่อนำมาจำหน่ายในตลาดการค้าของชายแดน นโยบายดังกล่าวมีจุดมุ่งหมายเพื่อยกระดับชีวิตความเป็นอยู่ของชายแดนและพัฒนาเศรษฐกิจของท้องถิ่นชายแดน นอกจากนี้ ยังมีการดำเนินการในรูปแบบสหกรณ์เพื่อช่วยเหลือในด้านเงินทุนและตลาดให้กับชายแดนที่ไม่มีทุนในการดำเนินการซื้อขายสินค้าในตลาดการค้าชายแดนด้วย

ในขณะที่วิสาหกิจจีนที่จดทะเบียนและตั้งอยู่ในบริเวณชายแดนสามารถที่จะดำเนินธุรกิจแบบการค้าชายแดนมูลค่าน้อย (边境小额贸易) สามารถดำเนินธุรกิจกับบริษัทชายแดนของประเทศที่อยู่ติดกับชายแดนเพื่อนำไปจำหน่ายต่อในจีนได้ โดยต้องดำเนินการสำแดงพิธีการศุลกากรและมีการตรวจกักกันสินค้าตั้งเช่นการนำเข้าสินค้าในรูปแบบการค้าปกติ แม้ว่าปัจจุบันจะไม่ได้รับสิทธิในการลดหย่อนภาษีมูลค่าเพิ่มลงครึ่งหนึ่งสำหรับสินค้าที่นำเข้าแล้ว แต่ก็ยังได้รับการสนับสนุนด้านอื่น ๆ จากรัฐบาลท้องถิ่น เช่น การเข้าถึงแหล่งเงินทุนด้วยอัตราดอกเบี้ยต่ำ การอำนวยความสะดวกในการจัดตั้งบริษัท เป็นต้น

ด้วยนโยบายการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของชาวยุโรปผ่านตลาดการค้าชาวยุโรป ณ จุดผ่อนปรนการค้าชาวยุโรปที่ให้นำเข้าสินค้าและของใช้ประจำวันจากประเทศที่มีพรมแดนติดกันเท่านั้น ทำให้มีผู้ประกอบการจีนส่วนหนึ่งที่ร่วมกับชาวยุโรปใช้รูปแบบการนำเข้าผ่านทางจุดผ่อนปรนชายแดน บริเวณเวียดนาม-จีน เนื่องจากเวียดนามสามารถเพาะปลูกผลไม้เขตร้อนได้หลากหลายชนิด ส่งผลให้ผลไม้ไทย บางส่วนเมื่อเข้าเวียดนามแล้วแปลงสภาพเป็นผลไม้เวียดนามเพื่อใช้สิทธิพิเศษดังกล่าว แต่ภายหลังจากที่ ศุลกากรแห่งชาติจีนได้ควมรวมนงานตรวจสอบกักกันสินค้าเข้าระบบการดำเนินงานของศุลกากรทำให้มีความเข้มงวดเพิ่มขึ้น ส่งผลให้การดำเนินการสมมติมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องและเข้าสู่รูปแบบปกติใหม่ ซึ่งสะท้อนจากการส่งออกผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS Code 08 ของไทยไปเวียดนามที่สัดส่วน เหลือเพียงประมาณ ร้อยละ 6

โดยที่ตามระบบจีนด้านและจุดผ่อนปรนการค้าชาวยุโรปจะไม่ให้นำการนำเข้าโดยใช้สิทธิ ของชาวยุโรปมาบันทึกข้อมูลสถิติรวมกับการนำเข้าแบบที่ต้องสำแดงพิธีการศุลกากรตามการนำเข้ารูปแบบ การค้าปกติ (แยกสถิติการนำเข้าในรูปแบบการใช้สิทธิของชาวยุโรปออกไปอยู่ในรหัสพิกัด HS CODE 98.04 Low value simple customs clearance goods ซึ่งไม่ได้แสดงรายการย่อยในชนิดของสินค้า) ซึ่งสถิติการนำเข้าส่งออกโดยทั่วไปที่เข้าถึงได้จะอ้างอิงจากสถิติที่รวบรวมจากการสำแดงพิธีการศุลกากร ในรูปแบบการค้าปกติ ในขณะที่ข้อมูลการค้าผ่านด่านหรือตลาดการค้าของชาวยุโรปซึ่งดำเนินการ โดยรัฐบาลท้องถิ่นจะรวบรวมและรายงานโดยท้องถิ่นเอง

การนำเข้าผลไม้ไทยของจีน

ผลไม้จัดเป็นสินค้าที่จีนต้องทำพิธีสารข้อตกลงในการตรวจสอบและกักกันโรคกับประเทศ ผู้ส่งออกก่อนจึงจะสามารถนำเข้าได้ผ่านด่านที่กำหนดซึ่งมีสถานที่ควบคุมตรวจสอบผลไม้นำเข้าโดยสำนักงาน ศุลกากรแห่งชาติจีน (General Administration of Customs of the People's Republic of China: GACC) (ซึ่งเดิมเป็นงานของกระทรวงควบคุมคุณภาพและตรวจสอบกักกันโรคสาธารณสุขประชาชนจีน (General Administration of Quality Supervision, Inspection and Quarantine: AQSIQ) ทั้งนี้ ภายหลังจากผู้แทน ประชาชนแห่งชาติจีนเห็นชอบการปรับโครงสร้างหน่วยงานราชการของจีน เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2561 ได้ยุบ AQSIQ โดยมีการโอนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบและกักกันโรคของจีนไปรวมกับสำนักงาน ศุลกากรแห่งชาติจีน) ซึ่งจะมีการปรับปรุงรายชื่อผลไม้จากประเทศต่าง ๆ ที่อนุญาตให้นำเข้าอย่างต่อเนื่อง โดยสามารถนำเข้าผ่านด่านตรวจและกักกันที่มีเจ้าหน้าที่และเครื่องมือที่ใช้ในการตรวจและกักกัน ผลไม้นำเข้าจากต่างประเทศตามที่กำหนดเท่านั้น

ตารางที่ 2 ด้านตามเขตการปกครองระดับมณฑลในจีนที่อนุญาตให้นำเข้าผลไม้จากต่างประเทศทางเส้นทางขนส่งทางอากาศและทางเรือ

ภาค	เขตการปกครองระดับมณฑล	ด่านสนามบิน	ด่านท่าเรือ
เหนือ	กรุงปักกิ่ง	กรุงปักกิ่ง	-
	นครเทียนจิน	นครเทียนจิน	นครเทียนจิน
	มณฑลเหอเป่ย์	-	เมืองฉินหวงต้าว เมืองถังซาน
	มณฑลซานซี	นครไท่หยวน	-
ตะวันออกเฉียงเหนือ	มณฑลเหลียวหนิง	นครเหลียวหยาง เมืองต้าเหลียน	เมืองต้าเหลียน
ตะวันออก	นครเซี่ยงไฮ้	นครเซี่ยงไฮ้*	นครเซี่ยงไฮ้
	มณฑลเจียงซู	นครหนานจิง เมืองสวี่โจว	นครหนานจิง เมืองเหลียนหยุนก่าง เมืองไท่ซาง
	มณฑลเจ้อเจียง	นครหางโจว เมืองอู่ เมืองหนิงโป	เมืองวินโจว เมืองโจวซาน เมืองหนิงโป เมืองไถโจว
	มณฑลอานฮุย	นครเหอเฟย เมืองหวงซาน	เมืองกงหลิง
	มณฑลฝูเจี้ยน	นครฝูโจว เมืองเซี่ยเหมิน	นครฝูโจว เมืองเซี่ยเหมิน
	มณฑลซานตง	นครจี้หนาน เมืองซิงต้าว	เมืองซิงต้าว
กลาง	มณฑลเหอหนาน	นครเจิ้งโจว	-
	มณฑลหูเป่ย์	นครอู่ฮั่น	-
	มณฑลหูหนาน	นครฉางซา เมืองจางเจี๋ยเจี๋ย	-

ฝ่ายเกษตร ประจำสถานกงสุลใหญ่ ณ นครกว่างโจว (www.opsmoac.go.th/guangzhou)

ภาค	เขตการปกครอง ระดับมณฑล	ด่านสนามบิน	ด่านท่าเรือ
ใต้	มณฑลกว่างต้ง	นครกว่างโจว เมืองเซินเจิ้น เมืองเจียหยาง	นครกว่างโจว เมืองเซินเจิ้น เมืองฝอซาน เมืองตงก่วน เมืองจงซาน เมืองจูไห่ เมืองชัวเถา เมืองจ้านเจียง
	เขตปกครองตนเอง กว่างซีจ้วง	นครหนานหนิง เมืองกู่ยหลิน	เมืองฝางเฉิงก่าง เมืองซินโจว
	มณฑลไห่หนาน	-	เมืองตงฟาง เมืองตานโจว
ตะวันตกเฉียงใต้	นครฉงชิ่ง	นครฉงชิ่ง	นครฉงชิ่ง
	มณฑลเสฉวน	นครเฉิงตู	-
	มณฑลยูนนาน	นครคุนหมิง	-
ตะวันตกเฉียงเหนือ	มณฑลส่านซี	นครซีอาน	-
	มณฑลกานซู	นครหลานโจว	-
	เขตปกครองตนเอง ซินเจียงอุยกูร์	นครอูรูมชี	-

หมายเหตุ: *สนามบินเซียงไฮ้เดิมได้รับอนุมัติจาก AQSIQ เป็นด่านนำเข้าผลไม้ ยังคงสามารถนำเข้าผลไม้ได้ แต่ไม่พบในรายชื่อสถานที่ควบคุมตรวจสอบผลไม้นำเข้าตามรายชื่อที่ประกาศในเว็บไซต์ศุลกากรแห่งชาติจีนเมื่อวันที่ 1 เมษายน 2565

(<http://www.customs.gov.cn/customs/ztl86/302310/2394720/4269346/index.html>)

อย่างไรก็ดี จีนมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของด่านสากล รวมถึงบุคลากรในด้านการตรวจและกักกันผลไม้เพื่อเปิดให้สามารถนำเข้าผลไม้ต่างประเทศในด้านสากลต่าง ๆ เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตามสภาพความต้องการของตลาดเช่นกัน รายชื่อด่านที่กำหนดซึ่งมีสถานที่ควบคุมตรวจสอบผลไม้นำเข้าจากต่างประเทศจึงมีการปรับเปลี่ยนอยู่เสมอ

ในส่วนของด่านทางบก (ทางถนนและทางรถไฟ) ที่กำหนดให้นำเข้าผลไม้ไทยตามพิธีสารว่าด้วยข้อกำหนดในการกักกันโรคและตรวจสอบสำหรับการส่งออกและนำเข้าผลไม้ผ่านประเทศที่สามระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งทั้งสองฝ่ายได้มีการลงนาม เมื่อวันที่ 13 กันยายน 2564 ประกอบด้วย

1. ด่านโหย่วอี้กวน (เมืองระดับอำเภอฝิงเสียงของเมืองฉงจั่ว เขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง)
2. ด่านตงซิง (เมืองระดับอำเภอตงซิงของเมืองฝางเฉิงก่าง เขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง)
3. ด่านรถไฟฝิงเสียง (เมืองระดับอำเภอฝิงเสียงของเมืองฉงจั่ว เขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง)
4. ด่านหลงปิง (เมืองระดับอำเภอจิ้งซีของเมืองไปเซ่อ เขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง)
5. ด่านสุยโซ่ว (อำเภอหลงโจวของเมืองฉงจั่ว เขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง)
6. ด่านโม่ฮาน (อำเภอเหมิ่งล่าของเขตปกครองตนเองชนชาติไตสิบสองปันนา มณฑลยูนนาน)
7. ด่านรถไฟโม่ฮาน (อำเภอเหมิ่งล่าของเขตปกครองตนเองชนชาติไตสิบสองปันนา มณฑลยูนนาน)
8. ด่านเทียนเป่า (อำเภอหมาลีฟัวของเขตปกครองตนเองชนชาติจ้วงและม้งเหวินซาน

มณฑลยูนนาน)

9. ด่านเหอโซ่ว (อำเภอปกครองตนเองชนชาติเหยาเหอโซ่วของเขตปกครองตนเองชนชาติฮานีและอีหิงเหอ มณฑลยูนนาน)

10. ด้านรถไฟเหาะ (อำเภอปกครองตนเองชนชาติเหยาเหอโข่วของเขตปกครองตนเองชนชาติฮานีและอีหงเหอ มณฑลยูนนาน)

ที่ผ่านมาการขนส่งผลไม้จากไทยไปจีนผ่านเส้นทางการขนส่งทางบกจะต้องดำเนินการตามพิธีสารว่าด้วยข้อกำหนดในการกักกันโรคและตรวจสอบสำหรับการขนส่งผลไม้ไทยที่ส่งออกผ่านประเทศที่สามเข้าสู่สาธารณรัฐประชาชนจีนระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ของไทยกับกระทรวงควบคุมคุณภาพและตรวจสอบกักกันโรคของจีน (พิธีสารเส้นทาง R9 เข้าด่านโหย่วอี๋กวน เขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง) ลงนามเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2552 และพิธีสารว่าด้วยข้อกำหนดในการกักกันโรคและตรวจสอบสำหรับการส่งออกและนำเข้าผลไม้ไทยผ่านประเทศที่สามระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีนระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ของไทยกับกระทรวงควบคุมคุณภาพและตรวจสอบกักกันโรคของจีน (พิธีสารเส้นทาง R3A เข้าด่านโมฮาน มณฑลยูนนาน) ลงนามเมื่อวันที่ 21 เมษายน 2554

อย่างไรก็ดี เมื่อวันที่ 29 เมษายน 2563 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ของไทยได้บรรลุข้อตกลงร่วมกันกับกระทรวงศุลกากรของจีนเกี่ยวกับ ร่างพิธีสารว่าด้วยข้อกำหนดในการกักกันโรคและตรวจสอบสำหรับการส่งออกและนำเข้าผลไม้ผ่านประเทศที่สามระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีนระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ของไทยกับกระทรวงศุลกากรของจีน (ศุลกากรแห่งชาติจีน) จนนำไปสู่การลงนามในพิธีสารดังกล่าว เมื่อวันที่ 13 กันยายน 2564

สาระสำคัญในพิธีสารฯ ได้แก่

1. ผลไม้ที่นำเข้าและส่งออกของทั้งสองฝ่ายจะต้องเป็นผลไม้ที่ถูกระบุไว้ในรายการชนิดผลไม้ที่ได้รับอนุญาตจากศุลกากรแห่งชาติจีน (GACC) และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ของไทย โดยทั้งสองฝ่ายจะต้องจัดส่งข้อมูลหมายเลขทะเบียนของสวนผลไม้ และโรงคัดบรรจุ ซึ่งได้รับการขึ้นทะเบียนและได้รับการรับรองจากทั้งสองฝ่าย โดยปัจจุบันผลไม้ของไทยที่จีนอนุญาตให้นำเข้ามีจำนวน 22 ชนิด โดยจำนวน 13 ชนิด ได้แก่ มะม่วง ทุเรียน ลำไย ลิ้นจี่ มังคุด ชมพู่ กัลย มะพร้าว สับปะรด ขนุน ส้มโอ เงาะ และมะขาม ต้องมาจากสวนและโรงคัดบรรจุที่ได้รับการขึ้นทะเบียนและประกาศโดยกรมวิชาการเกษตร และศุลกากรแห่งชาติจีนแล้วเท่านั้น ทั้งนี้ ทั้งสองฝ่ายอยู่ระหว่างหารือเรื่องการแลกเปลี่ยนข้อมูลการขึ้นทะเบียนสวนและโรงคัดบรรจุของผลไม้ชนิดอื่นเพิ่มเติม

2. ผลไม้สดของไทยและจีนต้องนำเข้าและส่งออกทางบกจากจุดนำเข้าและส่งออกที่ทั้งสองฝ่ายกำหนดเท่านั้น โดยฝ่ายไทย ได้แก่ เชียงของ มุกดาหาร นครพนม บ้านฝักกาด บึงกาฬ และหนองคาย ฝ่ายจีน ได้แก่ โหย่วอี๋กวน ตงซิง สถานีรถไฟผิงเสียง หลงปิง สุยโข่ว ในเขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง และโมฮาน สถานีรถไฟโมฮาน เหอโข่ว สถานีรถไฟเหาะโข่ว และเทียนเป่า ในมณฑลยูนนาน

ทั้งนี้ ในทางปฏิบัติ ด้านหลงปิง และด้านสุยโข่ว แม้ว่าจะมีสถานที่ควบคุมตรวจสอบผลไม้นำเข้าแต่ยังไม่สามารถนำเข้าผลไม้จากไทยได้ เนื่องจากด่านทั้งสองอยู่ระหว่างการพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐานเพื่อยกระดับเป็นด่านสากล ในขณะที่ด่านรถไฟโมฮาน และด่านสถานีรถไฟเหาะโข่ว แม้ว่าจะเป็นด่านสากลแต่ยังอยู่ระหว่างการก่อสร้างสถานที่ควบคุมตรวจสอบผลไม้นำเข้า

จุดนำเข้าและส่งออกผลไม้ทางบกตามพิธีสารฯ (จุดนำเข้าฝั่งจีนที่สามารถนำเข้าได้ในปัจจุบันระบุบนพื้นหลังสีเหลือง)

3. ฉลากบรรจุภัณฑ์ผลไม้สดทุกชนิดต้องเป็นไปตามที่กำหนด โดยผลไม้ไทยจำนวน 13 ชนิด ในข้อ 1 ต้องระบุหมายเลขทะเบียนสวน และหมายเลขทะเบียนโรงคัดบรรจุ ตามที่ได้รับการขึ้นทะเบียน และประกาศในเว็บไซต์ของศุลกากรแห่งชาติจีนแล้ว ส่วนผลไม้ชนิดอื่นที่เหลือยังไม่ต้องระบุหมายเลขทะเบียนสวน และโรงคัดบรรจุ จนกว่าจะมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลการขึ้นทะเบียนและประกาศในเว็บไซต์ของศุลกากรแห่งชาติจีน นอกจากนี้ ซิลปิดตู้สินค้าต้องเป็นไปตามรูปแบบที่กำหนด
4. ไบร่รับรองสุขอนามัยพืชสำหรับการนำเข้าและส่งออกผลไม้ระหว่างไทยและจีนทางบก ต้องระบุหมายเลขตู้สินค้า และหมายเลขซิลทุกครั้ง โดยไบร่รับรองสุขอนามัยพืชมีผลบังคับใช้ 10 วัน
5. ด้านส่งออกตามที่กำหนด ต้องส่งสำเนาไบร่รับรองสุขอนามัยพืชฉบับจริงทาง email หรือ ผ่านระบบไบร่รับรองสุขอนามัยพืชอิเล็กทรอนิกส์ให้กับด่านนำเข้าตามที่กำหนด ล่วงหน้าก่อนที่สินค้าจะเดินทางมาถึง
6. ถ้าโยสดส่งออกไปจีนต้องมีไบร่รับรองสุขอนามัยที่รับรองปริมาณสารซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ตกค้างกำกับไปพร้อมกับสินค้าทุกครั้ง
7. ตู้สินค้าผลไม้จะต้องไม่ถูกเปิดระหว่างการขนส่งผ่านประเทศที่สาม
8. เมื่อสินค้าเดินทางมาถึงด่านนำเข้า เจ้าหน้าที่จะตรวจสอบซิล เอกสารที่เกี่ยวข้อง และความถูกต้องสมบูรณ์ของสินค้า

ฝ่ายเกษตร ประจำสถานกงสุลใหญ่ ณ นครกว่างโจว (www.opsmoac.go.th/guangzhou)

8.1 หากพบว่ามีการปลอมแปลงใบรับรองสุขอนามัยพืชหรือใบรับรองสุขอนามัยพืชไม่สอดคล้องกับข้อมูลในเอกสารที่ได้จัดส่งให้ล่วงหน้าตามข้อ 5 สินค้านั้นจะถูกปฏิเสธการนำเข้า

8.2 หากพบว่าสินค้าที่ส่งไปไม่สอดคล้องกับที่ระบุไว้ในใบรับรองสุขอนามัยพืช ซึ่ลถูกทำลายหรือพบการปลอมปนผลไม้ที่มีถิ่นกำเนิดจากประเทศอื่น สินค้านั้นจะถูกปฏิเสธการนำเข้าหรือทำลาย

8.3 หากผลไม้มีการตรวจพบสารกำจัดศัตรูพืช หรือสารเคมีตกค้างที่มีปริมาณเกินกว่าค่ามาตรฐานที่กำหนด หรือตรวจพบศัตรูพืชกักกัน หรือพบการปฏิบัติไม่สอดคล้องกับพิธีสาร สำนักงานศุลกากรจะปฏิบัติตามวิธีการที่ระบุไว้ในข้อ 12 ของ “พิธีสารว่าด้วยข้อกำหนดด้านการกักกันโรคและตรวจสอบสำหรับสินค้าผลไม้เมืองร้อนที่ส่งออกจากไทยไปจีน” ในขณะที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะปฏิบัติตามวิธีการที่ระบุไว้ในข้อ 11 ของ “พิธีสารว่าด้วยข้อกำหนดด้านการกักกันโรคและตรวจสอบสำหรับสินค้าผลไม้ที่ส่งออกจากจีนไปไทย” ฉบับลงนามเมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2547

9. แต่ละฝ่ายจะต้องแจ้งข้อมูลปัญหาการปฏิบัติที่ไม่สอดคล้องให้แก่ฝ่ายทราบโดยเร็วที่สุดเพื่อสืบค้นหาสาเหตุข้อเท็จจริงของปัญหาและกำหนดมาตรการเพื่อแก้ไขปัญหาลักษณะที่มีประสิทธิภาพโดยเร่งด่วน

ตารางที่ 3 บัญชีรายชื่อผลไม้ที่ประเทศจีนอนุญาตให้นำเข้าและรายชื่อประเทศ/เขตที่ส่งออก

(ประกาศ General Administration of Customs of the People's Republic of China ณ วันที่ 1 เมษายน 2565)

ทวีป	ชื่อประเทศ/ เขตที่ส่งออก	ประเภทผลไม้
เอเชีย	ปากีสถาน	มะม่วง (<i>Mangifera indica</i> ; Mango) พวงส้ม [ส้มเปลือกกล่อน (<i>Citrus reticulata</i> ; Mandarin) ส้ม (<i>Citrus sinensis</i> ; Orange)]
	เกาหลีเหนือ	Sweetberry (<i>Lonicera caerulea L. var. edulis Turcz. ex Herd.</i> ; Sweetberry honeysuckle) Lingonberry (<i>Vaccinium sp.</i> ; Lingonberry) (ใช้เฉพาะแปรรูปเท่านั้น)
	ฟิลิปปินส์	สับปะรด (<i>Ananas comosus</i> ; Pineapple) กล้วย (<i>Musa sp.</i> ; Banana) มะม่วง (<i>Mangifera Indica</i> ; Mango) มะละกอ (<i>Carica papaya</i> ; Papaya) มะพร้าว (Cocos nucifera L.; Fresh Young Coconut) Avocado (<i>Persea americana Mills.</i> ; Avocado)
	เกาหลีใต้	องุ่น (<i>Vitis vinifera</i> ; Grape)
	คีร์กีสถาน	เชอร์รี่ (<i>Prunus avium</i> ; Cherry) แตงหวาน (<i>Cucumis melo</i> ; Melon)
	กัมพูชา	กล้วย (<i>Musa sapientum</i> ; Banana) มะม่วง (<i>Mangifera indica</i> ; Mango)
	ลาว	กล้วย (<i>Musa sapientum</i> ; Banana) แตงโม (<i>Citrullus lanatus</i> ; Watermelon) เสาวรส (<i>Passiflora edulis</i>)
	มาเลเซีย	ลำไย (Dimocarpus longan; longan) มังคุด (<i>Garcinia mangostana</i> ; Mangosteen) ลิ้นจี่ (<i>Litchi chinensis</i> ; Litchi) มะพร้าว (Cocos nucifera; Coconut) แตงโม (<i>Citrullus lanatus</i> ; Watermelon) มะละกอ (<i>Carica papaya L.</i>) เงาะ (<i>Nephelium lappaceum</i> ; Rambutan) สับปะรด (<i>Ananas comosus</i> ; Pineapple)
	เมียนมา	ลำไย (Dimocarpus longan; Longan) มังคุด (<i>Garcinia mangostana</i> ; Mangosteen) เงาะ (<i>Nephelium lappaceum</i> ; Rambutan) ลิ้นจี่ (<i>Litchi chinensis</i> ; Litchi) มะม่วง (<i>Mangifera indica</i> ; Mango) แตงโม (<i>Citrullus lanatus</i> ; Watermelon) แตงหวาน (<i>Cucumis melo</i> ; Melon) พุทรา Indian jujube (<i>Ziziphus mauritiana</i> ; Indian jujube)
	ญี่ปุ่น	แอปเปิ้ล (<i>Malus domestica</i> ; Apple) สาลี่ (<i>Pyrus pyrifolia</i> ; Pear)
	ศรีลังกา	กล้วย (<i>Musa sapientum</i> ; Banana)
	ทาจิกิสถาน	เชอร์รี่ (<i>Prunus avium</i> ; Cherry) มะนาว (<i>Citrus limon</i> ; Lemon)

ทวีป	ชื่อประเทศ/ เขตที่ส่งออก	ประเภทผลไม้
	ไทย	มะขาม (<i>Tamarindus indica</i> ; Tamarind) น้อยหน่า (<i>Annona squamosa</i> ; Sugarapple) มะละกอ (<i>Carica papaya</i> ; Papaya) มะเฟือง (<i>Averrhoa carambola</i> ; Carambola) ฝรั่ง (<i>Psidium guajava</i> ; Guava) เงาะ (<i>Nephelium lappaceum</i> ; Rambutan) ชมพู่ (<i>Syzygium samarangense</i> ; Rose apple) ขนุน (<i>Artocarpus heterophyllus</i> ; Jackfruit) ลองกอง (<i>Lansium parasiticum</i> ; Long kong) สับปะรด (<i>Ananas comosus</i> ; Pineapple) ละมุด (<i>Manilkara zapota</i> ; Sapodilla) กัลย (Musa sp.; Banana) เสาวรส (<i>Passiflora caerulea</i> ; Passion fruit) มะพร้าว (<i>Cocos nucifera</i> ; Coconut) ลำไย (<i>Dimocarpus longan</i> ; Longan) ทุเรียน (<i>Durio zibethinus</i> ; Durian) มะม่วง (<i>Mangifera indica</i> ; Mango) ลิ้นจี่ (<i>Litchi chinensis</i> ; Litchi) มังคุด (<i>Garcinia mangostana</i> ; Mangosteen) พวงส้ม [ส้มเปลือกกล่อน (<i>Citrus reticulata</i> ; Mandarin Orange) ส้ม (<i>Citrus sinensis</i> ; Orange) ส้มโอ (<i>Citrus maxima</i> ; Pomelo)]
	ตุรกี	เชอร์รี่ (<i>Prunus avium</i> ; Cherry) (ระงับการนำเข้า)
	บรูไน	แตงหวาน (<i>Cucumis melo</i> ; Melon)
	อุซเบกิสถาน	เชอร์รี่ (<i>Prunus avium</i> ; Cherry) แตงหวาน (<i>Cucumis melo</i> ; Melon) ทับทิม (<i>Punica granatum</i> ; Pomegranate)
	อิสราเอล	พวงส้ม [ส้ม (<i>Citrus sinensis</i> ; Orange) ส้มโอ (<i>Citrus maxima</i> ; Pomelo (=Citrus grandis ตามชื่อพิธีสาร) ส้มเปลือกกล่อน (<i>Citrus reticulata</i> ; Mandarin) มะนาว (<i>Citrus limon</i> ; Lemon) ส้มโอ grapefruit (<i>Citrus paradisi</i> ; Grapefruit (=Citrus paradise ตามชื่อพิธีสาร))] (ผลไม้ดังกล่าวเป็นการทดลองนำเข้า)
	อินเดีย	มะม่วง (<i>Mangifera indica</i> ; Mango) องุ่น (<i>Vitis vinifera</i> ; Grape)
	อินโดนีเซีย	กัลย (<i>Musa nana</i> ; Banana) ลำไย (<i>Dimocarpus longan</i> ; Longan) มังคุด (<i>Garcinia mangostana</i> ; Mangosteen) สละ (<i>Salacca zalacca</i> ; Salacca) แก้วมังกร (<i>Hylocereus costaricensis</i> , <i>Hylocereus polyrhizus</i> , <i>Hylocereus undatus</i> ; Purple or super Red dragon fruit/ Red dragon fruit/ White dragon fruit)
	เวียดนาม	มะม่วง (<i>Mangifera Indica</i> ; Mango) ลำไย (<i>Dimocarpus longan</i> ; Longan) กัลย (<i>Musa sp.</i> ; Banana) ลิ้นจี่ (<i>Litchi chinensis</i> ; Litchi) แตงโม (<i>Citrullus lanatus</i> ; Watermelon) เงาะ (<i>Nephelium lappaceum</i> ; Rambutan) ขนุน (<i>Artocarpus heterophyllus</i> ; Jackfruit) แก้วมังกร (<i>Hylocereus undulatus</i> ; Dragon Fruit/Pitahaya/Pitaya) มังคุด (<i>Garcinia mangostana</i> ; Mangosteen)
	จีนไต้หวัน	กัลย (<i>Musa sp.</i> ; Banana) มะพร้าว (<i>Cocos nucifera</i> ; Coconut) Pawpaw (<i>Chaenomeles sinensis</i> ; Pawpaw) มะละกอ (<i>Carica papaya</i> ; Papaya) มะเฟือง (<i>Averrhoa carambola</i> ; Fruit of Carambola) มะม่วง (<i>Mangifera indica</i> ; Mango) ฝรั่ง (<i>Psidium guajava</i> ; Guava) ทมหาก (<i>Areca catechu</i> ; Betel nut) ลูกไทร (<i>Prunus salicina</i> ; Plum) ปี่แป้ (ฝั๊ผา) (<i>Eriobotrya japonica</i> ; Logquat) ลูกพลับ (<i>Diospyros kaki</i> ; Persimmon) ลูกท้อ (<i>Prunus persica</i> ; Peach) พุทรา Indian jujube (<i>Ziziphus mauritiana</i> ; Indian jujube) บ๊วย (<i>Prunus mume</i> ; Japanese apricot, Mei) แก้วมังกร (<i>Hylocereus undulatus</i> , <i>Hylocereus polyrhizus</i> ,

ทวีป	ชื่อประเทศ/ เขตที่ส่งออก	ประเภทผลไม้
		<i>Hylocereus costaricensis</i> ; Dragon Fruit/ Pitahaya/Pitaya) แคนตาลูป (<i>Cucumis melo</i> ; Melon, Cantaloupe) สาลี่ (<i>Pyrus pyrifolia</i> ; Pear) องุ่น (<i>Vitis vinifera</i> , <i>Vitis labrusca</i> และพันธุ์ลูกผสม ส่วนใหญ่เป็นองุ่นพันธุ์ลูกใหญ่ <i>Vitis vinifera</i> × <i>Vitis labrusca</i> na Bailey cv. Kyoho; Grape) พวงส้ม [(ส้มเปลือกกล่อน (<i>Citrus reticulata</i> ; Mandarin) และพันธุ์ลูกผสม ส้มโอ (<i>Citrus maxima</i> ; Pomelo) ส้มโอ Grapefruit (<i>Citrus paradisi</i> ; Grapefruit) มะนาว (<i>Citrus limon</i> ; Lemon) ส้ม (<i>Citrus sinensis</i> ; Orange)]
แอฟริกา	อียิปต์	พวงส้ม (<i>Citrus spp.</i>) องุ่น (<i>Vitis vinifera</i> ; Grape) อินทผลัม (<i>Phoenix dactylifera</i> ; Dates palm)
	โมร็อกโก	พวงส้ม [ส้ม (<i>Citrus sinensis</i> ; Orange) ส้มเปลือกกล่อน (<i>Citrus reticulata</i> ; Mandarin) ส้ม clementine (<i>Citrus clementina</i> ; Clementine) ส้มโอ grapefruit (<i>Citrus paradisi</i> ; Grapefruit)]
	แอฟริกาใต้	พวงส้ม [ส้มเปลือกกล่อน (<i>Citrus reticulata</i> ; Mandarin) ส้ม (<i>Citrus sinensis</i> ; Orange) ส้มโอ grapefruit (<i>Citrus paradisi</i> ; Grapefruit) มะนาว (<i>Citrus limon</i> ; Lemon)] องุ่น (<i>Vitis vinifera</i> ; Grape) แอปเปิ้ล (<i>Malus domestica</i> ; Apple)
	แซมเบีย	บลูเบอร์รี่ (<i>Vaccinium spp.</i> ; Blueberry)
ยุโรป	เบลเยียม	สาลี่ (<i>Pyrus communis</i> ; Pear)
	โปแลนด์	แอปเปิ้ล (<i>Malus domestica</i> ; Apple)
	ฝรั่งเศส	แอปเปิ้ล (<i>Malus domestica</i> ; Apple) กีวี (<i>Actinidia chinensis</i> , <i>Actinidia deliciosa</i> ; Kiwi fruit)
	เนเธอร์แลนด์	สาลี่ (<i>Pyrus communis</i> ; Pear)
	โปรตุเกส	องุ่น (<i>Vitis vinifera</i> ; Grape)
	ไซปรัส	พวงส้ม [ส้ม (<i>Citrus sinensis</i> ; Orange) มะนาว (<i>Citrus limon</i> ; Lemon) ส้มโอ grapefruit (<i>Citrus paradisi</i> ; Grapefruit) ส้ม Mandora (<i>Citrus sinensis</i> × <i>Citrus reticulata</i> ; Mandora)]
	สเปน	พวงส้ม [ส้มเปลือกกล่อน (<i>Citrus reticulata</i> ; Mandarin) ส้ม (<i>Citrus sinensis</i> ; Orange) ส้มโอ grapefruit (<i>Citrus paradisi</i> ; Grapefruit) มะนาว (<i>Citrus limon</i> ; Lemon)] ลูกท้อ (<i>Prunus persica</i> ; Peach) ลูกไหนด (<i>Prunus salicina</i> , <i>Prunus domestica</i> ; Plum) องุ่น (<i>Vitis vinifera</i> ; Grape)
	กรีซ	กีวี (<i>Actinidia chinensis</i> ; <i>Actinidia deliciosa</i> ; Kiwi fruit)
	อิตาลี	กีวี (<i>Actinidia chinensis</i> , <i>Actinidia deliciosa</i> ; Kiwi fruit) พวงส้ม [ส้ม (<i>Citrus sinensis</i> cv. Tarocco, cv. Sanguinello, cv. Moro; Orange) มะนาว (<i>Citrus limon</i> cv. Femminello comune; Lemon)
อเมริกาเหนือ	ปานามา	กล้วย (<i>Musa sp.</i> ; Banana) สับปะรด (<i>Ananas comosus</i> ; Pineapple)
	คอสตาริกา	กล้วย (<i>Musa AAA</i> ; Banana) สับปะรด (<i>Ananas comosus</i> ; Pineapple)
	แคนาดา	เชอร์รี่ (<i>Prunus avium</i> ; Cherry รัฐบริติชโคลัมเบีย) บลูเบอร์รี่ (<i>Vaccinium spp.</i> ; Blueberry รัฐบริติชโคลัมเบีย)

ทวีป	ชื่อประเทศ/ เขตที่ส่งออก	ประเภทผลไม้
	สหรัฐอเมริกา	ลูกไหนด (<i>Prunus salicina, Prunus domestica</i> ; Plum. มลรัฐแคลิฟอร์เนีย) เชอร์รี่ (<i>Prunus avium</i> ; Cherry. มลรัฐวอชิงตัน มลรัฐออริกอน มลรัฐแคลิฟอร์เนีย มลรัฐไอดาโฮ) องุ่น (<i>Vitis vinifera</i> ; Grape. มลรัฐแคลิฟอร์เนีย) แอปเปิ้ล (<i>Malus domestica</i> ; Apple) พวกล้ม (<i>Citrus spp.</i> มลรัฐแคลิฟอร์เนีย มลรัฐฟลอริดา มลรัฐแอริโซนา มลรัฐแท็กซัส) สาลี่ (<i>Pyrus communis</i> ; Pear. มลรัฐแคลิฟอร์เนีย มลรัฐวอชิงตัน มลรัฐออริกอน) สตรอเบอร์รี่ (<i>Fragaria ananassa</i> ; Strawberry มลรัฐแคลิฟอร์เนีย) เนคทารีน (<i>Prunus persica var. nucipersica</i> ; Nectarine มลรัฐแคลิฟอร์เนีย) Avocado (<i>Persea americana</i> ; Avocado มลรัฐแคลิฟอร์เนีย) บลูเบอร์รี่ (<i>Vaccinium corymbosum, V. virgatum</i> กับพันธุ์ลูกผสม; Blueberry)
	เม็กซิโก	Avocado (<i>Persea americana Var. Hass</i> ; Avocado) องุ่น (<i>Vitis vinifera</i> ; Grape) แบล็กเบอร์รี่ (<i>Rubus ulmifolius</i> ; Blackberry) ราสเบอร์รี่ (<i>Rubus idaeus</i> ; Raspberry) บลูเบอร์รี่ (<i>Vaccinium spp.</i> ; Blueberry) กล้วย (<i>Musa spp.</i> ; Banana)
อเมริกาใต้	อาร์เจนตินา	พวกล้ม [ส้ม (<i>Citrus sinensis</i> ; Orange) ส้มโอ Grapefruit (<i>Citrus paradisi</i> ; Grapefruit) ส้มเปลือกกล่อน (<i>Citrus reticulata</i> ; Mandarin) และพันธุ์ลูกผสม] มะนาว (<i>Citrus limon</i> ; Lemon) แอปเปิ้ล (<i>Malus domestica</i> ; Apple) สาลี่ (<i>Pyrus communis</i> ; Pear) บลูเบอร์รี่ (<i>Vaccinium spp.</i> ; Blueberry) เชอร์รี่ (<i>Prunus avium</i> ; Cherry) องุ่น (<i>Vitis vinifera L.</i> ; Table grapes)
	บราซิล	แตงหวาน (<i>Cucumis melo L.</i> ; Melon)
	เปรู	องุ่น (<i>Vitis vinifera</i> ; Grape) มะม่วง (<i>Mangifera indica</i> ; Mango) พวกล้ม [ส้มโอ Grapefruit (<i>Citrus paradisi</i> ; Grapefruit (= <i>Citrus x paradisi</i> ชื่อตามพิธีสาร)) ส้มเปลือกกล่อน (<i>Citrus reticulata</i> ; Mandarin (= <i>Citrus reticulata</i> ชื่อตามพิธีสาร)) และพันธุ์ลูกผสม] ส้ม (<i>Citrus sinensis</i>) มะนาวพันธุ์ <i>Citrus aurantifolia</i> มะนาวพันธุ์ <i>Citrus latifolia</i>] Avocado (<i>Persea americana</i> ; Avocado) บลูเบอร์รี่ (<i>Vaccinium spp.</i> ; Blueberry)
	เอกวาดอร์	กล้วย (<i>Musa sp.</i> ; Banana) มะม่วง (<i>Mangifera indica</i> ; Mango)
	โคลัมเบีย	กล้วย (<i>Musa sp.</i> ; Banana) Avocado (<i>Persea americana</i> ; Avocado)
	อุรุกวัย	พวกล้ม (<i>Citrus spp.</i> ยกเว้นมะนาว) บลูเบอร์รี่ (<i>Vaccinium spp.</i> ; Blueberry)
	ชิลี	กีวี (<i>Actinidia chinensis, Actinidia deliciosa</i> ; Kiwi fruit) แอปเปิ้ล (<i>Malus domestica</i> ; Apple) องุ่น (<i>Vitis vinifera</i> ; Grape) ลูกไหนด (<i>Prunus salicina, Prunus domestica</i> ; Plum) เชอร์รี่ (<i>Prunus avium</i> ; Cherry) บลูเบอร์รี่ (<i>Vaccinium spp.</i> ; Blueberry) Avocado (<i>Persea americana</i> ; Avocado) เนคทารีน (<i>Prunus persica var. nectarine</i> ; Nectarine) สาลี่ (<i>Pyrus communis L.</i> ; Pear) พวกล้ม [ส้มเปลือกกล่อน (<i>Citrus reticulata</i> และพันธุ์ลูกผสม; Mandarin) ส้มโอ Grapefruit (<i>Citrus paradisi</i> ; Grapefruit) ส้ม (<i>Citrus sinensis</i> ; Orange) มะนาว (<i>Citrus limon</i> ; Lemon)]
โอเชียเนีย	พวกล้ม [ส้ม (<i>Citrus sinensis</i> ; Orange) ส้มเปลือกกล่อน (<i>Citrus reticulata</i> ; Mandarin) มะนาว (<i>Citrus limon</i> ; Lemon) ส้มโอ Grapefruit (<i>Citrus paradisi</i> ; Grapefruit) Lime (<i>Citrus aurantifolia, Citrus latifolia, Citrus limonia</i> ; Lime) ส้มแทงเจโล (<i>Citrus tangelo</i>) ส้มโอ Grapefruit หวานพันธุ์ลูกผสม (<i>Citrus grandis x Citrus paradisi</i>)] มะม่วง (<i>Mangifera indica</i> ; Mango) แอปเปิ้ล (<i>Malus domestica</i> ; Apple,	

ทวีป	ชื่อประเทศ/ เขตที่ส่งออก	ประเภทผลไม้
		มลรัฐแทสมาเนีย องุ่น (<i>Vitis vinifera</i> ; Grape) เชอร์รี่ (<i>Prunus avium</i> ; Cherry) เนคทารีน (<i>Prunus persica</i> var. <i>nectarine</i> ; Nectarine) ลูกท้อ (<i>Prunus persica</i> ; Peach) ลูกไหนด (<i>Prunus domestica</i> , <i>Prunus salicina</i> ; Plum) Apricot (<i>Prunus armeniaca</i> ; Apricot)
	นิวซีแลนด์	พวกส้ม [ส้มเปลือกกล่อน (<i>Citrus reticulata</i> , <i>Citrus deliciosa</i> , <i>Citrus unshiu</i> ; Mandarin) ส้ม (<i>Citrus sinensis</i> ; Orange) มะนาว (<i>Citrus limon</i> , <i>Citrus meyeri</i> ; Lemon)] แอปเปิ้ล (<i>Malus domestica</i> ; Apple) เชอร์รี่ (<i>Prunus avium</i> ; Cherry) องุ่น (<i>Vitis vinifera</i> ; Grape) กีวี (<i>Actinidia chinensis</i> , <i>Actinidia deliciosa</i> , <i>Actinidia deliciosa</i> X <i>Actinidia chinensis</i> ; Kiwi fruit) ลูกไหนด (<i>Prunus salicina</i> , <i>Prunus domestica</i> ; Plum) สาลี่ (<i>Pyrus pyrifolia</i> , <i>Pyrus communis</i> ; Pear) บ๊วย (<i>Prunus mume</i> ; Japanese apricot, Mei) ลูกพลับ (<i>Diospyros kaki</i> ; Persimmon) Avocado (<i>Persea americana</i> ; Avocado)

หมายเหตุ: ชื่อผลไม้ดังกล่าวมีทั้งชื่อภาษาละติน และชื่อภาษาอังกฤษ ชื่อภาษาละตินทางวิทยาศาสตร์เป็นตัวเอน นอกจากผลไม้สดแล้ว ผลไม้แช่แข็งและผลไม้แห้ง (อบแห้งและพรีซดราย) ศุลกากรจีน ก็มีการประเมินความเสี่ยงเช่นเดียวกับผลไม้สดเช่นกัน โดยมีการประกาศบัญชีรายชื่อผลไม้แช่แข็งที่ประเทศจีน อนุญาตให้นำเข้าและรายชื่อประเทศ/เขตที่ส่งออก ดังตารางที่ 4 และบัญชีรายชื่อผลไม้แห้งที่ประเทศจีนอนุญาตให้นำเข้าและรายชื่อประเทศ/เขตที่ส่งออก ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 4 บัญชีรายชื่อผลไม้แช่แข็งที่ประเทศจีนอนุญาตให้นำเข้าและรายชื่อประเทศ/เขตที่ส่งออก

ชนิดผลไม้แช่แข็ง	ชื่อประเทศ/เขตที่ส่งออก
สตอเบอร์รี่แช่แข็ง	สหรัฐอเมริกา เม็กซิโก อาร์เจนตินา เปรู ชิลี อียิปต์ โมร็อกโก ตูนิเซีย ฝรั่งเศส โปแลนด์
เคอเรนท์ (Currant) แช่แข็ง	นิวซีแลนด์ ฝรั่งเศส โปแลนด์
แบล็กเบอร์รี่แช่แข็ง	ชิลี เม็กซิโก
ลูกหม่อนแช่แข็ง	ฝรั่งเศส สหราชอาณาจักร
ราสเบอร์รี่ (Raspberry) แช่แข็ง	เซอร์เบีย เม็กซิโก
ทุเรียนแช่แข็ง	มาเลเซีย ไทย
มะนาวแช่แข็ง	เวียดนาม
มะเดื่อแช่แข็ง	ฝรั่งเศส
เชอร์รี่แช่แข็ง	โปแลนด์ สหรัฐอเมริกา
บลูเบอร์รี่แช่แข็ง	เอสโตเนีย เบลารุส ลัตเวีย รัสเซีย ฝรั่งเศส ลิทัวเนีย ยูเครน สวีเดน ฟินแลนด์ สหรัฐอเมริกา แคนาดา ชิลี อาร์เจนตินา
ลิงกอนเบอร์รี่ (Lingonberry) แช่แข็ง	เอสโตเนีย เบลารุส รัสเซีย ฝรั่งเศส ฟินแลนด์ ลัตเวีย สวีเดน ยูเครน โรมาเนีย
แครนเบอร์รี่แช่แข็ง	สหรัฐอเมริกา แคนาดา
กล้วยหอมแช่แข็ง	เอกวาดอร์ ฟิลิปปินส์
มะม่วงแช่แข็ง	ฟิลิปปินส์
สัปปะรดแช่แข็ง	ฟิลิปปินส์

ชนิดผลไม้แช่แข็ง	ชื่อประเทศ/เขตที่ส่งออก
อะโวคาโดแช่แข็ง	เคนย่า

ที่มา: เว็บไซต์กรมตรวจสอบและกักกันสัตว์และพืช ศุลกากรแห่งชาติจีน ปรับปรุงล่าสุดวันที่ 19 พฤษภาคม 2563
<http://dzs.customs.gov.cn/dzs/2746776/3062131/index.html>

ตารางที่ 5 บัญชีรายชื่อผลไม้แห้งที่ประเทศจีนอนุญาตให้นำเข้าและรายชื่อประเทศ/เขตที่ส่งออกตามรายการอาหารนำเข้าจีนที่สอดคล้องตามเงื่อนไขการประเมินความเสี่ยงและมีการค้าดั้งเดิมระหว่างกันกับจีน

ชนิดผลไม้แห้ง	ชื่อประเทศ/เขตที่ส่งออก
ขนุนแห้ง	เวียดนาม
สับปะรดแห้ง	เยอรมนี ฟิลิปปินส์ โคลัมเบีย ไทย เวียดนาม
อะโวคาโดแห้ง	เม็กซิโก
มังคุดแห้ง	ไทย
ฝรั่งแห้ง	ไทย จีนไต้หวัน
พุทราแดงแห้ง	เยอรมนี คีร์กีซสถาน ซาอุดีอาระเบีย ไทย อิหร่าน จอร์แดน
มะม่วงแห้ง	ฟิลิปปินส์ เมียนมา ไทย จีนไต้หวัน
มะนาวและ lime แห้ง	เยอรมนี ไทย
มะเดื่อ (fig) แห้ง	อัฟกานิสถาน เยอรมนี สหรัฐอเมริกา เม็กซิโก ไทย ตุรกี อิหร่าน เวียดนาม
กล้วย/กล้วยแห้ง	บราซิล ฟิลิปปินส์ ไทย เวียดนาม
อินทผลัมแห้ง	สหรัฐอเมริกา รัสเซีย ปากีสถาน ซาอุดีอาระเบีย อิรัก อิหร่าน อิสราเอล
มะพร้าวแห้ง เนื้อมะพร้าวแห้ง	ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย สหรัฐอเมริกา เมียนมา ศรีลังกา ไทย อินโดนีเซีย เวียดนาม
มะกอกแห้ง	เมียนมา สเปน กรีซ
แคนตาลูปแห้ง	ไทย
ลูกตาลแห้ง	เมียนมา ไทย เวียดนาม
บลูเบอร์รี่แห้ง	เกาหลีเหนือ ไทย
ลิ้นจี่แห้ง	ฟิลิปปินส์ ไทย เวียดนาม
ทุเรียนแห้ง	ไทย
ลำไยแห้ง	ลาว เมียนมา ไทย เวียดนาม จีนไต้หวัน
มะขามแห้ง (มะขามเปรี้ยว มะขามหวาน)	ฟิลิปปินส์ ลาว เมียนมา ไทย
แครนเบอร์รี่แห้ง	สหรัฐอเมริกา ไทย จีนไต้หวัน
ผลกุหลาบป่า (Rosehip) แห้ง	เกาหลีเหนือ
บ๊วยแห้ง ลูกไหนแห้ง เซอร์รี่แห้ง	ออสเตรเลีย เยอรมนี ฝรั่งเศส สหรัฐอเมริกา ไทย ชิลี จีนไต้หวัน
กีวีแห้ง	สหรัฐอเมริกา
มะละกอแห้ง	ไทย
แอปเปิ้ลแห้ง	เยอรมนี สหรัฐอเมริกา
องุ่นแห้ง (ลูกเกด)	อัฟกานิสถาน อาร์เจนตินา ออสเตรเลีย เยอรมนี คาซัคสถาน คีร์กีซสถาน มาเลเซีย สหรัฐอเมริกา แอฟริกาใต้ ญี่ปุ่น ไทย ตุรกี อุซเบกิสถาน กรีซ อิหร่าน ชิลี จีนไต้หวัน
พุทรา Indian jujube แห้ง	เมียนมา

ชนิดผลไม้แห้ง	ชื่อประเทศ/เขตที่ส่งออก
Apricot แห้ง	อัฟกานิสถาน คีร์กีซสถาน สหรัฐอเมริกา ทาจิกิสถาน ตุรกี อุซเบกิสถาน

ที่มา: <http://43.248.49.223>

รายการอาหารนำเข้าจีนที่สอดคล้องตามเงื่อนไขการประเมินความเสี่ยงและประเทศ/เขตแดนที่มีการค้าดั้งเดิมกับจีน สืบค้นวันที่ 26 เมษายน 2565)

ในปัจจุบันข้อมูลการนำเข้าผลไม้ของจีนที่ฝ่ายเกษตรฯ กว่างโจว สามารถเข้าถึงได้เป็นข้อมูลที่ไม่ได้แสดงการนำเข้าตามเขตดูแลของศุลกากร แต่แสดงผลตามการค้าระหว่างประเทศของแต่ละเขต การปกครองระดับมณฑลของจีน โดยเก็บสถิติตามการนำเข้าของผู้นำเข้าที่จดทะเบียนในมณฑลนั้น ๆ ตามสถิติที่ศุลกากรจีนรายงาน ผู้นำเข้าสามารถยื่นนำเข้าผลไม้ที่ด่านใดของจีนก็ได้ ซึ่งตามปกติแล้วส่วนใหญ่ผู้นำเข้าที่จดทะเบียนผู้นำเข้าในมณฑลใดก็นำเข้าผลไม้ผ่านด่านของมณฑลนั้นหากมีสถานที่ควบคุมตรวจสอบผลไม้นำเข้า และสินค้าก็นำเข้ามาจำหน่ายในมณฑลที่ผู้นำเข้าจดทะเบียนผู้นำเข้าหรือกระจายต่อไปยังมณฑลใกล้เคียงที่ไม่มีสถานที่ควบคุมตรวจสอบผลไม้นำเข้า แต่อย่างไรก็ดีก็พบว่ามียังมีจำนวนไม่น้อยที่ผู้นำเข้านำเข้ามาแล้วกระจายส่งต่อไปจำหน่ายยังพื้นที่อื่นของจีน ดังที่จะกล่าวถึงต่อไป

ตารางที่ 6 ปริมาณการนำเข้าผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS Code 08 จากประเทศไทยของจีน ปี 2563 - 2564 ตามปริมาณการค้าต่างประเทศรายเขตการปกครองระดับมณฑลของจีน

ลำดับ	เขตการปกครองระดับมณฑล	จำนวนประชากร (ล้านคน)	ปี 2563		ปี 2564		การเปลี่ยนแปลงปี 2564 เทียบ 2563 (%)
			ปริมาณการนำเข้า (ตัน)	สัดส่วนการนำเข้า (%)	ปริมาณการนำเข้า (ตัน)	สัดส่วนการนำเข้า (%)	
	รวมทั้งหมด	1,413	1,646,918	100	2,090,123	100.00	26.91
1	มณฑลกว่างตุง	126.84	553,987	33.64	595,792	28.51	7.55
2	เขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง	50.19	286,053	17.37	315,768	15.11	10.39
3	นครฉงชิ่ง	32.09	180,126	10.94	301,922	14.45	67.62
4	มณฑลเจ้อเจียง	65.40	107,177	6.51	296,201	14.17	176.36
5	มณฑลยูนนาน	47.22	225,900	13.72	251,545	12.03	11.35
6	นครเซี่ยงไฮ้	24.88	61,419	3.73	82,784	3.96	34.79
7	มณฑลฝูเจี้ยน	41.61	116,825	7.09	59,063	2.83	-49.44
8	มณฑลหูหนาน	66.45	39,177	2.38	58,451	2.80	49.20
9	มณฑลเจียงซู	85.05	5,749	0.35	27,762	1.33	382.91
10	มณฑลชานตง	101.65	16,514	1.00	21,590	1.03	30.74
11	นครเทียนจิน	13.87	16,911	1.03	20,079	0.96	18.74
12	มณฑลกุ้ยโจว	38.58	7,749	0.47	17,001	0.81	119.40
13	มณฑลอานฮุย	61.13	4,770	0.29	12,454	0.60	161.12
14	มณฑลเสฉวน	83.69	890	0.05	11,649	0.56	12.09 เท่า
15	มณฑลไห่หนาน	10.12	2,258	0.14	5,011	0.24	121.98
16	กรุงปักกิ่ง	21.89	13,916	0.84	3,913	0.19	-71.88
17	มณฑลเหอหนาน	99.41	2,169	0.13	3,143	0.15	44.91
18	มณฑลซานซี	34.92	83	0.01	2,669	0.13	31.33 เท่า

ลำดับ	เขตการปกครอง ระดับมณฑล	จำนวน ประชากร (ล้านคน)	ปี 2563		ปี 2564		การเปลี่ยนแปลง ปี 2564 เทียบ 2563 (%)
			ปริมาณการ นำเข้า (ตัน)	สัดส่วนการ นำเข้า (%)	ปริมาณการ นำเข้า (ตัน)	สัดส่วนการ นำเข้า (%)	
19	มณฑลส่านซี	39.55	2,134	0.13	2,534	0.12	18.70
20	เขตปกครองตนเอง ซินเจียงอุยกูร์	25.90	-	-	351	0.02	0.00
21	มณฑลเหอเป่ย์	74.64	155	0.01	211	0.01	36.85
22	มณฑลกานซู	25.02	61	0.00	110	0.01	79.90
23	มณฑลเฮยหลงเจียง	31.85	1,644	0.10	97	0.00	-94.12
24	มณฑลเหลียวหนิง	42.59	1,137	0.07	24	0.00	-97.93
25	มณฑลเจียงซี	45.19	115	0.01	-	-	-
26	เขตปกครองตนเอง มองโกเลียใน	24.05	0.16	0.00	-	-	-

จากตารางที่ 1 และ 6 พบว่าในปี 2564 ไทยมีการส่งออกผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS Code 08 ไปยังจีนปริมาณ 2,122,721 ตัน ในขณะที่จีนมีการนำเข้าจากไทยปริมาณ 2,090,123 ตัน ซึ่งสถิติปริมาณที่แตกต่างกันขึ้นกับการยื่นสำแดงของผู้ส่งออก และผู้นำเข้ากับศุลกากรของประเทศนั้น ๆ การวิเคราะห์สถิติในรายงานนี้จะขอใช้ฐานข้อมูลการนำเข้าทางฝั่งจีนเป็นหลัก โดยพบว่าผู้นำเข้าผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS Code 08 จากประเทศไทยในปี 2564 ส่วนใหญ่จดทะเบียนผู้นำเข้าในมณฑลกว่างตุง นั่นคือผู้นำเข้าในมณฑลกว่างตุงมีการค้าผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS Code 08 กับไทยมากถึง 595,792 ตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 28.51 ของปริมาณการนำเข้าผลไม้ไทยของจีน รองลงมาคือเขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วงปริมาณ 315,768 ตัน และนครฉงชิ่งปริมาณ 301,922 ตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 15.11 และ 14.45 ตามลำดับ ซึ่งต่างจากในปี 2563 ที่ผ่านมามีการนำเข้าจากผู้นำเข้าที่จดทะเบียนผู้นำเข้าในเขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วงและมณฑลยูนนานมีสัดส่วนรวมร้อยละ 31.09 ของปริมาณการนำเข้าผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS Code 08 จากไทย ในขณะที่ในปี 2564 มีสัดส่วนลดลงเหลือเพียงร้อยละ 27.14 ของปริมาณการนำเข้าผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS Code 08 จากไทย

จากตารางข้างต้นน่าจะพออนุมานได้ว่าผู้นำเข้าที่จดทะเบียนในเขตการปกครองระดับมณฑลนั้น ๆ น่าจะเน้นท่าตลาดที่มณฑลของตนเองและมณฑลใกล้เคียงเป็นหลัก โดยยกเว้นเขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง และมณฑลยูนนาน ซึ่งเป็นด่านนำเข้าผลไม้ที่สำคัญในเส้นทางขนส่งทางบกจากไทยไปจีน โดยผู้นำเข้าที่จดทะเบียนในเขตฯ กว่างซีจ้วง และมณฑลยูนนาน ส่วนใหญ่น่าจะนำเข้าผลไม้ไทยผ่านเส้นทางขนส่งทางบกเป็นหลัก เมื่อนำเข้ามาก็จำหน่ายให้กับผู้ค้าส่งและค้าปลีกรายอื่น ๆ ในมณฑลต่าง ๆ ของจีนต่อไป นอกจากนี้ ผู้นำเข้าที่จัดตั้งบริษัทในบริเวณชายแดนของเขตฯ กว่างซีจ้วง และมณฑลยูนนานที่เป็นจุดนำเข้าผลไม้ยังจะได้รับการสนับสนุนในการจัดตั้งบริษัทและการดำเนินงานในรูปแบบต่าง ๆ ตามนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจชายแดนอีกด้วย จึงส่งผลให้มีปริมาณการนำเข้ามากจากผู้นำเข้าที่จดทะเบียนในเขตฯ กว่างซีจ้วง และมณฑลยูนนาน ในขณะที่มณฑลกว่างตุงซึ่งเป็นมณฑลที่มีประชากรมากที่สุดของจีน จำนวน 127 ล้านคน (ประเทศจีน (แผ่นดินใหญ่) มีเขตการปกครองระดับมณฑลทั้งสิ้น 31 แห่ง มีประชากรรวม 1,413 ล้านคน) คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 8.98 ของประชากรทั้งประเทศ เป็นจุดนำเข้าดั้งเดิมของผลไม้ไทย และเป็นที่ตั้งของตลาดค้าส่งผักและผลไม้เจียงหนานนครกว่างโจวซึ่งเป็นตลาดค้าส่งผลไม้นำเข้าที่สำคัญของจีน ทำให้มีปริมาณการนำเข้าผลไม้ไทยจากผู้นำเข้าที่จดทะเบียนในมณฑลกว่างตุงอยู่ในระดับสูงเช่นกัน โดยสามารถนำเข้าผ่านด่านทางบกในเขตฯ กว่างซีจ้วง และมณฑลยูนนาน รวมถึงนำเข้าจากเส้นทางขนส่งทางเรือ

จากไทยไปฮ่องกงซึ่งมีปริมาณเที่ยวเรือมาก แล้วขนส่งต่อทางรถยนต์จากฮ่องกงเข้าเมืองเซินเจิ้นก่อนที่จะกระจาย
ในจีนหรือเข้าที่ตลาดเจียงหนาน และยังสามารถนำเข้าทางท่าเรือกว่างโจวหรือท่าเรือเซินเจิ้นตรงได้ด้วยเช่นกัน

เมื่ออนุমানตามข้อสังเกตข้างต้นและพิจารณาจำนวนประชากรของแต่ละมณฑล จะทำให้
เห็นภาพตลาดการค้าและการบริโภคผลไม้ไทยในจีนได้ดีขึ้น โดยพบว่าตลาดทางตอนใต้ที่สำคัญ คือ มณฑล
กวางตุ้ง และเขตฯ กว่างซีจ้วง ทางตอนกลาง คือ มณฑลหูหนาน ทางตะวันออก คือ มณฑลเจ้อเจียง นครเซี่ยงไฮ้
และมณฑลฝูเจี้ยน ทางตะวันตก คือ นครฉงชิ่ง มณฑลยูนนาน และมณฑลเสฉวน ทางเหนือ คือ นครเทียนจิน
และกรุงปักกิ่ง

ตารางที่ 7 สถิติการนำเข้าผลไม้ไทยของจีนในปี 2563 - 2564 (ผลไม้ที่มีปริมาณการนำเข้ามากกว่าหนึ่งพันตัน)

ผลไม้	ปริมาณนำเข้า (ตัน)			มูลค่านำเข้า (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)			มูลค่านำเข้าต่อกก. (ดอลลาร์สหรัฐ)	
	ปี 2563	ปี 2564	เปลี่ยนแปลง (%)	ปี 2563	ปี 2564	เปลี่ยนแปลง (%)	ปี 2563	ปี 2564
ทุเรียน	575,529	807,227	40.26	2,301.77	4,119.08	78.95	4.00 (125.14)	5.10 (163.10)
ลำไย	342,159	467,971	36.77	488.23	704.91	44.38	1.43 (44.65)	1.51 (48.29)
มะพร้าว	247,193	333,997	35.12	191.22	284.43	48.75	0.77 (24.21)	0.85 (27.18)
มังคุด	254,654	227,762	-10.56	583.30	696.54	19.41	2.29 (71.67)	3.06 (97.86)
ลำไยอบแห้ง	133,081	131,735	-1.01	176.80	202.15	14.34	1.33 (41.57)	1.53 (48.93)
ส้มโอ	7,516	23,301	210.02	13.93	43.65	213.44	1.85 (57.98)	1.87 (59.80)
สับปะรด	7,447	9,435	26.69	8.48	11.14	31.38	1.14 (35.62)	1.18 (37.74)
กล้วย	8,881	6,916	-22.13	10.55	9.09	-13.89	1.19 (37.18)	1.31 (41.89)
มะม่วง	11,713	5,652	-51.75	12.55	9.01	-28.17	1.07 (33.52)	1.59 (50.85)

หมายเหตุ: 1. มูลค่านำเข้าต่อกก. ภายในวงเล็บหน่วยเป็นบาท

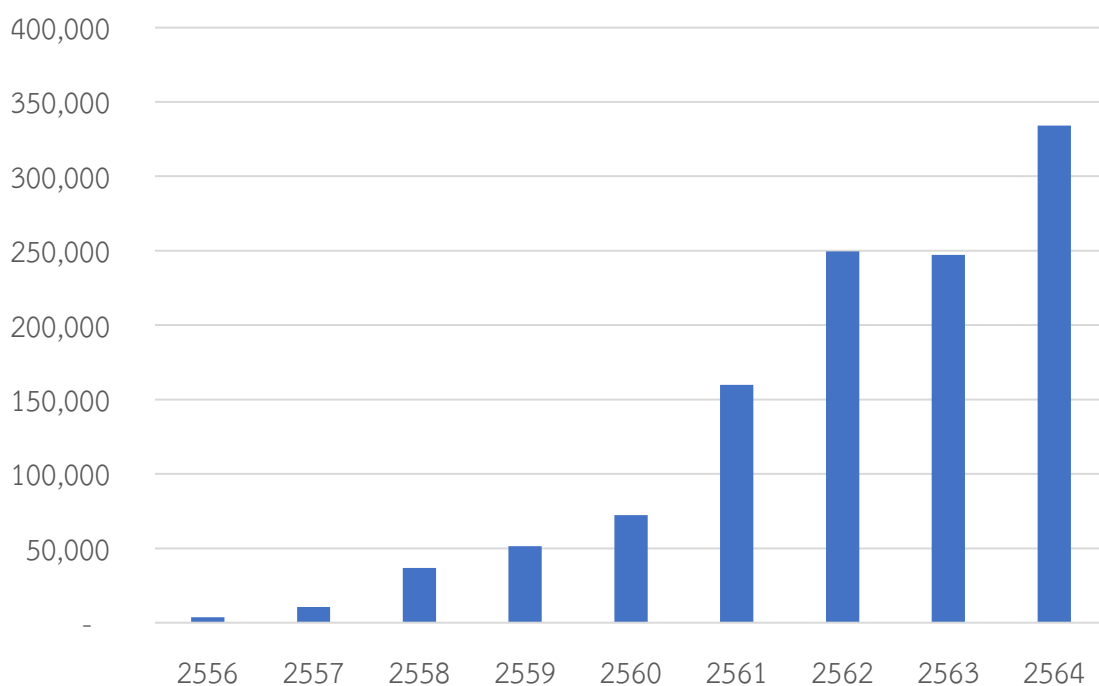
2. อัตรากลางเฉลี่ยในการแลกเปลี่ยนของธนาคารพาณิชย์ในกรุงเทพฯ (ปี 2563 และ 2564
1 ดอลลาร์สหรัฐ ประมาณ 31.29 และ 31.98 บาท ตามลำดับ) อ้างอิงจากเว็บไซต์ธนาคารแห่งประเทศไทย
(www.bot.or.th)

จากตารางที่ 7 เมื่อพิจารณาจากสถิติการนำเข้าผลไม้ไทยของจีนในปี 2564 ที่ผ่านมาพบว่า
ผลไม้ที่จีนนำเข้าปริมาณมากที่สุดสี่อันดับแรก คือ ทุเรียน ลำไย มะพร้าว และมังคุด ในขณะที่มูลค่านำเข้า
ต่อหน่วยสูงสุด คือ ทุเรียน มังคุด ส้มโอ และมะม่วง ตามลำดับ เมื่อพิจารณาผลไม้ที่จีนนำเข้าจากไทยมากที่สุด
สี่ลำดับแรก พบว่าในส่วนของทุเรียน ลำไย และมะพร้าว มีปริมาณการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 40.26 36.77
และ 35.12 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับปี 2563 ในขณะที่มีปริมาณการนำเข้ามังคุดลดลงร้อยละ 10.56
เมื่อพิจารณาในส่วนของผลผลิตทุเรียนของไทยในปี 2564 มีปริมาณ 1,212,989 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.69

เมื่อเทียบกับปี 2563 มีผลผลิตลำไยสดปริมาณ 1,567,087 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 32.53 ซึ่งการนำเข้าทุเรียนและลำไยที่เพิ่มขึ้นมากสอดคล้องกับปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้นมากด้วยเช่นกัน อย่างไรก็ตาม ปริมาณการนำเข้าทุเรียนที่เพิ่มขึ้นอย่างมากเมื่อเทียบกับปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้นสะท้อนให้เห็นความนิยมและศักยภาพของทุเรียนไทยในตลาดจีนได้อย่างดี ในขณะที่มีผลผลิตมังคุดปริมาณ 270,773 ตัน ลดลงร้อยละ 19.62 จึงทำให้มีปริมาณการนำเข้าลดลงตามไปด้วยเช่นกัน

จากสถิติตารางที่ 7 พบว่าในปี 2564 มูลค่าการนำเข้าผลไม้ไทยต่อหน่วยโดยเฉลี่ยของแต่ละชนิดนั้น ส่วนใหญ่มีมูลค่าเพิ่มขึ้นจากปี 2563 โดยพบว่ามะม่วงมีการปรับเพิ่มขึ้นมากที่สุด มูลค่าการนำเข้าต่อ กก. ของมะม่วงปรับเพิ่มขึ้นจาก 1.07 ดอลลาร์สหรัฐต่อ กก. ในปี 2563 เป็น 1.59 ดอลลาร์สหรัฐต่อ กก. ในปี 2564 เพิ่มขึ้นมากถึงร้อยละ 48.60 เมื่อเทียบกับปี 2563 เนื่องจากมีปริมาณการนำเข้าลดลงมาก ในขณะที่ต้นทุนในการขนส่งทางเครื่องบินปรับเพิ่มขึ้น รองลงมา คือ มังคุด ซึ่งมีมูลค่าการนำเข้าต่อ กก. ปรับเพิ่มขึ้นจาก 2.29 ดอลลาร์สหรัฐต่อ กก. ในปี 2563 เป็น 3.06 ดอลลาร์สหรัฐต่อ กก. ในปี 2564 เพิ่มขึ้นร้อยละ 33.62 และทุเรียนซึ่งมีมูลค่าการนำเข้าต่อ กก. ปรับเพิ่มขึ้นจาก 4.00 ดอลลาร์สหรัฐต่อ กก. ในปี 2563 เป็น 5.10 ดอลลาร์สหรัฐต่อ กก. ในปี 2564 เพิ่มขึ้นร้อยละ 27.50 ซึ่งยังคงเป็นการเพิ่มขึ้นมากอย่างมีนัยสำคัญ

กราฟแสดงปริมาณการนำเข้ามะพร้าวจากไทยของจีน ปี 2556 - 2564 (ตัน)

ผลไม้ที่มีศักยภาพและโอกาสในตลาดจีนอย่างมากในช่วง 9 ปีที่ผ่านมา คือ มะพร้าว (พิกัดมะพร้าวในหมวด HS Code 0801.1200 Coconuts in the inner shell (endocarp), fresh or dried และ HS Code 0801.1990 Coconuts, other than desiccated) ซึ่งมะพร้าวที่ผู้บริโภคทั่วไปของจีนนิยมบริโภค คือ มะพร้าวอ่อน (มะพร้าวน้ำหอม) จากไทย โดยมีทั้งในรูปแบบของมะพร้าว (ควั่น) ซึ่งเป็นมะพร้าวอ่อนที่ลอกเปลือกเขียวออกโดยยังมีเปลือกขาวหุ้มอยู่ และมะพร้าว (เจียว) ซึ่งเป็นมะพร้าวอ่อนที่มีการลอกเปลือกขาวออกจนเหลือเพียงกะลา ในปี 2556 จีนมีการนำเข้ามะพร้าวจากไทยเพียง 3,542 ตัน ในปี 2557 มีการนำเข้า 10,591 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 198.97 เมื่อเทียบกับปี 2556 ในปี 2558 มีการนำเข้า 36,682 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 246.36 เมื่อเทียบกับปี 2557 ในปี 2559 มีการนำเข้า 51,504 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 40.41 เมื่อเทียบกับปี 2558 ในปี 2560 มีการนำเข้า 70,869 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 40.14 เมื่อเทียบกับปี 2559 ในปี 2561 มีการนำเข้า 159,829 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 121.43 เมื่อเทียบกับปี 2560 และในปี 2562 มีการนำเข้า

มากถึง 249,484 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 56.09 เมื่อเทียบกับปี 2561 ซึ่งเพิ่มขึ้นถึง 69.44 เท่าเมื่อเทียบกับปี 2556 อย่างไรก็ดี ในปี 2563 มีการนำเข้าอยู่ในระดับใกล้เคียงกับปีก่อนหน้า โดยมีปริมาณการนำเข้า 247,193 ตัน ลดลงร้อยละ 0.92 เมื่อเทียบกับปี 2562 เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ในขณะที่ในปี 2564 มีการนำเข้ามากถึง 333,997 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 35.12 เมื่อเทียบกับปี 2563 ซึ่งเพิ่มขึ้นถึง 93.28 เท่าเมื่อเทียบกับปี 2556 จากสถิติข้างต้นสะท้อนให้เห็นถึงความนิยมของผู้บริโภคจีนต่อมะพร้าวไทย ซึ่งหนึ่งในปัจจัยที่มีส่วนสำคัญก็เป็นผลจากนักท่องเที่ยวจีนจำนวนมากที่เคยเดินทางไปท่องเที่ยวยังประเทศไทยและติดใจในรสชาติของมะพร้าวไทย และการเปิด/ขยายสาขาของร้านอาหารไทยในจีนที่ได้รับความนิยมจากผู้บริโภคมากขึ้นโดยในเมนูของร้านอาหารไทยก็มีมะพร้าวเป็นส่วนประกอบในอาหารและเครื่องดื่มตลอดจนแนวโน้มการหันมาให้ความสนใจต่อสุขภาพของชาวจีนมากยิ่งขึ้น โดยผู้จำหน่ายหลายรายในจีนมีการทำการตลาดโดยชูคุณค่าของมะพร้าวและน้ำมะพร้าวที่เป็นน้ำสะอาดจากธรรมชาติ ส่งผลให้มีการบริโภคมะพร้าวจากไทยเพิ่มมากขึ้นด้วย ดังนั้น จากแนวโน้มดังกล่าวจึงคาดการณ์ได้ว่ามะพร้าวยังคงมีโอกาสในการขยายตัวได้อีกมากในตลาดจีน โดยในปี 2564 ไทยผลิตมะพร้าวได้ 1.74 ล้านตัน เป็นมะพร้าวอ่อนกว่า 528,961 ตัน ผลผลิตมะพร้าวอ่อนเพิ่มขึ้นจาก 433,287 ตัน ในปี 2563 คิดเป็นร้อยละ 22.09 และคาดว่าในอนาคตผลผลิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเนื่องจากยังมีพื้นที่ที่ยังไม่ให้ผลผลิตอีกกว่า 77,000 ไร่

ผลกระทบการนำเข้าผลไม้จากมาตรการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2563 คณะรัฐมนตรีจีนได้ประกาศวิธีดำเนินงานการป้องกันการระบาดของโรค COVID-19 โดยการฆ่าเชื้อสำหรับการนำเข้าอาหารที่ขนส่งโดยทางเรือควบคุมความเย็น ให้มีการฆ่าเชื้อยานพาหนะ ตู้คอนเทนเนอร์ และบรรจุภัณฑ์ที่นำเข้ามายังจีน โดยทำงานร่วมกันอย่างบูรณาการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งศุลกากร หน่วยงานควบคุมจรรยาบรรณและการขนส่ง หน่วยงานกำกับดูแลตลาด รัฐบาลท้องถิ่น และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง ซึ่งส่งผลกระทบต่อผลไม้ของไทยเนื่องจากขนส่งโดยตู้คอนเทนเนอร์ควบคุมความเย็น

ด่านโหย่วอี้กวนซึ่งเป็นหนึ่งในด่านหลักในการนำเข้าผลไม้ของไทย เริ่มใช้มาตรการดังกล่าวตั้งแต่วันที่ 12 พฤศจิกายน 2563 โดยสินค้าผลไม้ที่ขนส่งในตู้คอนเทนเนอร์ทำความเย็นจะต้องถูกดำเนินการตามมาตรการนี้เช่นเดียวกัน เมื่อรถขนส่งสินค้าของไทยถูกส่งเข้าลานตรวจเพื่อตรวจสอบศัตรูพืช ในจำนวนนั้นจะถูกสุ่มตรวจเพื่อฆ่าเชื้อตามมาตรการดังกล่าว โดยจะมีการรื้อสินค้าออกมาทั้งตู้ ฆ่าเชื้อตู้สินค้าและบรรจุภัณฑ์ใช้เวลาดำเนินการประมาณ 2 - 3 ชั่วโมง ผู้ประกอบการจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการดำเนินการซึ่งมาตรการความเข้มงวดในการตรวจสินค้าแช่เย็นแช่แข็งที่นำเข้าของจีน ส่งผลกระทบต่อ การตรวจปล่อยสินค้าผลไม้ของไทยให้มีความล่าช้ามากขึ้น

ปลายเดือนมกราคม 2564 แต่ละเมืองต่าง ๆ ของจีน ได้ออกประกาศเรื่องการกำกับดูแลผลิตภัณฑ์อาหารที่นำเข้าผ่านห่วงโซ่ความเย็นแบบรวมศูนย์ โดยมีการจัดสถานที่กำกับดูแลผลิตภัณฑ์อาหารนำเข้าที่ผ่านห่วงโซ่ความเย็นส่วนกลาง ซึ่งจะต้องดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนด ได้แก่ การตรวจสอบเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น ใบรับรองการตรวจสอบกักกันสินค้าที่นำเข้าของศุลกากร ผลการตรวจกรดนิวคลีอิกใบรับรองการฆ่าเชื้อ เป็นต้น หากเอกสารครบถ้วนและสินค้าตรงกับใบรับรองที่เกี่ยวข้อง เจ้าของโกดังที่กำหนดก็จะออกใบรับรองการออกจากโกดัง กรณีที่ไม่สามารถแสดงหลักฐานผลการตรวจกรดนิวคลีอิกและใบรับรองการฆ่าเชื้อ เจ้าของโกดังจะต้องดำเนินการตามกฎระเบียบ โดยทำการสุ่มตัวอย่างตรวจกรดนิวคลีอิกและทำการฆ่าเชื้ออย่างรอบด้าน หากผลการตรวจผ่าน (กรดนิวคลีอิกเป็นลบ) เจ้าของโกดังที่กำหนดจึงจะออกใบรับรองการออกจากโกดังเพื่อกระจายต่อไปได้

ตั้งแต่ครั้งหลังของปี 2564 ประเทศไทย ลาว และเวียดนาม ต่างกลับมาพบการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้จีนเริ่มมีความเข้มงวดบริเวณด่านชายแดนที่ติดกับลาว และเวียดนามเพิ่มขึ้น ทั้งจากคนรับจ้างข้ามแดนและสินค้า

เมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2564 ด่านโมฮานของมณฑลยูนนานพบผู้รับจ้างขับรถบรรทุกข้ามแดน ติดเชื้อโควิด-19 จึงได้ดำเนินมาตรการปิดด่านตั้งแต่วันที่ 5 ตุลาคม 2564 และดำเนินการวิเคราะห์หาสาเหตุ ที่พบผู้ติดเชื้อ ค้นหาจุดบกพร่องและแก้ไขปัญหาที่พบ ตลอดจนเฝ้าระวังการลักลอบข้ามเส้นเขตแดนอย่างเข้มงวด ซึ่งหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันแก้ไขจุดบกพร่องต่าง ๆ จนนำไปสู่การเริ่มเปิดให้ด่านกลับมานำเข้าสินค้า ได้ตั้งแต่ช่วงปลายเดือนพฤศจิกายน 2564

วันที่ 21 ธันวาคม 2564 หน่วยบัญชาการคณะทำงานผู้นำการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เมืองระดับอำเภอตงซิง เขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง ได้ออกประกาศแจ้งปิดด่านตงซิง รวมถึงระงับการดำเนินพิธีการตรวจปล่อยสินค้า ตั้งแต่วันที่ 21 ธันวาคม 2564 เนื่องจากพบผู้ติดเชื้อโควิด-19 ในเมืองตงซิง และเริ่มเปิดให้ด่านกลับมานำเข้าสินค้าได้ตั้งแต่วันที่ 10 มกราคม 2565 แล้วกลับมาปิดด่านตั้งแต่วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2565 เนื่องจากพบผู้ติดเชื้อโควิด-19 ในเมืองตงซิง และเริ่มเปิดให้ด่านกลับมานำเข้าสินค้าได้ตั้งแต่วันที่ 26 เมษายน 2565

ด้วยนโยบาย “Dynamic Zero COVID-19” ของจีน หน่วยงานป้องกันและควบคุมโรคของแต่ละพื้นที่จึงมีความเข้มงวดในการป้องกันการนำเข้าเชื้อจากต่างประเทศเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะด่านชายแดนทางบกที่มีพรมแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้านที่ยังคงมีการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 อย่างต่อเนื่อง ซึ่งจีนมองว่ามีความเสี่ยงในการนำเข้าประเทศได้มากกว่าด่านอื่น ๆ ส่งผลให้ด่านชายแดนจีนที่ติดกับประเทศเพื่อนบ้านมีการจำกัดการนำเข้าสินค้าและมีการปิดด่าน (หากพบผู้ติดเชื้อบริเวณด่าน ซึ่งการปิดด่านไม่มีการแจ้งล่วงหน้า) สร้างความเสียหายต่อการค้าของประเทศเพื่อนบ้านรวมถึงสินค้าของไทยที่ขนส่งทางบกเข้าจีนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ตอนที่ 2 ผลไม้สำคัญของไทยที่จีนนำเข้า

ในตอนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์สถานการณ์ผลไม้สำคัญของไทยที่จีนนำเข้า ราคาขายส่ง และราคาขายปลีกของทุเรียน ลำไย และมังคุด ที่จำหน่ายในตลาดค้าส่งผักและผลไม้เจียงหนานนครกว่างโจว และตลาดโมเดิร์นเทรดในนครกว่างโจว

ตลาดส่งออกทุเรียน ลำไย มังคุด และมะพร้าว ของไทย

ตารางที่ 8 ปริมาณการส่งออกทุเรียน ลำไย ลำไยอบแห้ง มังคุด และมะพร้าวของไทยไปประเทศ/เขตดินแดน สูงสุด 5 อันดับแรก ปี 2562 - 2564

ลำดับ	ประเทศ/เขต ดินแดน	ปริมาณ (ตัน)			การเปลี่ยนแปลง ปี 2564 เทียบ 2563 (%)
		ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	
ทุเรียน					
	รวม	655,395	620,893	875,082	40.94
1	จีน (เทียบสัดส่วน)	375,333 (57.27%)	444,411 (71.58%)	<u>779,865</u> (89.12%)	75.48
2	ฮ่องกง (เทียบสัดส่วน)	101,363 (15.47%)	85,663 (13.80%)	47,984 (5.48%)	-43.98
3	เวียดนาม (เทียบสัดส่วน)	164,526 (25.10%)	79,387 (12.79%)	36,227 (4.14%)	-54.37
4	มาเลเซีย	5,100	4,311	4,774	10.75
5	ไต้หวัน	6,288	4,657	2,201	-52.74
ลำไย					
	รวม	583,297	464,824	633,131	36.21
1	จีน (เทียบสัดส่วน)	281,320 (48.23%)	343,304 (73.86%)	<u>476,025</u> (75.19%)	38.66
2	อินโดนีเซีย (เทียบสัดส่วน)	74,487 (12.77%)	36,467 (7.85%)	56,306 (8.89%)	54.40
3	เวียดนาม (เทียบสัดส่วน)	196,656 (33.71%)	55,626 (11.97%)	41,101 (6.49%)	-26.11
4	มาเลเซีย	4,797	7,865	25,649	226.11
5	ฮ่องกง	21,348	15,917	25,448	59.88
ลำไยอบแห้ง					
	รวม	164,593	155,504	156,684	0.76
1	จีน (เทียบสัดส่วน)	113,370 (68.88%)	141,538 (91.02%)	<u>143,130</u> (91.35%)	1.12
2	เวียดนาม (เทียบสัดส่วน)	48,938 (29.73%)	10,863 (6.99%)	11,881 (7.58%)	9.38
3	ฮ่องกง	266	1,469	434	-70.47

ลำดับ	ประเทศ/เขต ดินแดน	ปริมาณ (ตัน)			การเปลี่ยนแปลง ปี 2564 เทียบ 2563 (%)
		ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	
4	มาเลเซีย	469	418	379	-9.25
5	เกาหลีใต้	177	119	218	82.72
มังคุด					
รวม		409,028	291,951	256,266	-12.22
1	จีน (เทียบสัดส่วน)	290,735 (71.08%)	217,938 (74.65%)	<u>231,689</u> (90.41%)	6.31
2	เวียดนาม (เทียบสัดส่วน)	108,885 (26.62%)	53,478 (18.32%)	16,441 (6.42%)	-69.26
3	ฮ่องกง	3,979	11,729	3,393	-71.07
4	มาเลเซีย	361	550	2,267	312.10
5	ลาว	2,390	5,943	662	-88.87
มะพร้าว (มะพร้าวในหมวด HS Code 080112 Coconuts in the inner shell (endocarp), fresh or dried และ HS Code 080119 Coconuts, other than desiccated)					
รวม		202,838	261,186	398,419	52.54
1	จีน (เทียบสัดส่วน)	148,653 (73.29%)	215,108 (82.36%)	<u>348,891</u> (87.57%)	62.19
2	สหรัฐอเมริกา	22,972	16,842	13,821	-17.94
3	สิงคโปร์	3,747	5,035	9,912	96.88
4	ฮ่องกง	10,468	8,429	9,838	16.72
5	ออสเตรเลีย	3,985	3,494	2,940	-15.86

จากตารางที่ 8 พบว่า ในปี 2564 โครงสร้างตลาดส่งออกผลไม้ของไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากเมื่อเทียบกับช่วงก่อนหน้า โดยภายหลังจากที่ระบบการตรวจสอบและกักกันโรคของจีนได้รวมเข้ากับระบบศุลกากรเมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2561 ทำให้การดำเนินการตรวจสอบและกักกันผลไม้ที่นำเข้าจากต่างประเทศมีความเข้มงวดและปฏิบัติตามพิธีสารต่าง ๆ อย่างเคร่งครัด รวมถึงมีการตรวจสอบการลักลอบหนีศุลกากรในลักษณะต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง เช่น การสำแดงราคาต่ำ การปลอมแปลงสินค้าเพื่อใช้สิทธิของชาวชายแดน รวมถึงการลักลอบนำเข้าสินค้า เป็นต้น ส่งผลให้การนำเข้าสินค้าเป็นไปอย่างมีระบบและระเบียบที่ชัดเจน จึงพบว่าสถิติการส่งออกผลไม้ไทยในปี 2564 สอดคล้องและสะท้อนตามสภาพความเป็นจริงของตลาดผู้บริโภคปลายทางที่คือตลาดจีนซึ่งเป็นตลาดส่งออกผลไม้ที่สำคัญที่สุดของไทย

เมื่อพิจารณาเชิงปริมาณของการส่งออกผลไม้ของไทยปี 2564 ในส่วนของ**ทุเรียน** ตลาดส่งออกหลักของไทย คือ จีน โดยมีการส่งออกทุเรียนไปยังจีน 779,865 ตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 89.12 ของปริมาณการส่งออกทุเรียนทั้งหมดของไทย เพิ่มขึ้นมากถึงร้อยละ 75.48 เมื่อเทียบกับปี 2563 ในขณะที่ส่งออกไปเวียดนาม 36,227 ตัน ลดลงร้อยละ 54.37 เมื่อพิจารณาการส่งออกในช่วงปี 2562-2564 พบว่ามีการส่งออกทุเรียนไปเวียดนามลดลงอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่แนวโน้มการส่งออกไปตลาดจีนเพิ่มขึ้น เนื่องจากความเข้มงวดของการตรวจสอบกักกันของจีนในการนำเข้าผลไม้ตามที่กล่าวข้างต้น ในขณะที่มีการส่งออกทุเรียนไปยังฮ่องกงซึ่งเป็นตลาดและเส้นทางการขนส่งดั้งเดิมปริมาณ 47,984 ตัน ลดลงร้อยละ 43.98 ซึ่งการนำเข้าทุเรียนของฮ่องกงไม่น่าจะเป็นการบริโภคในฮ่องกงทั้งหมด คาดว่าทุเรียนที่แจ้งว่าส่งออกไปยัง

ฮ่องกง มีทั้งการจำหน่ายในฮ่องกงเอง และมีที่ส่งผ่าน (transshipment) ทางรถยนต์ผ่านด่านเมืองเซินเจิ้น เข้าไปยังจีน อย่างไรก็ตาม ผู้ส่งออกทุเรียนไปฮ่องกงก็จะต้องขอใบรับรองสุขอนามัยพืชจากกรมวิชาการเกษตร สำหรับทุเรียนที่ส่งออกไปฮ่องกงและต้องการส่งต่อเข้าไปยังจีนด้วยเช่นกัน

ในส่วนของลำไย ตลาดส่งออกหลักของไทยในปี 2564 คือ จีน มีปริมาณการส่งออกลำไยไปจีนมากถึง 476,025 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 38.66 เมื่อเทียบกับปี 2563 เมื่อพิจารณาการส่งออกในช่วงปี 2560 - 2564 พบว่ามีการส่งออกลำไยไปจีนในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากสัดส่วนร้อยละ 21.82 เพิ่มขึ้นร้อยละ 75.19 ในขณะที่สัดส่วนการส่งออกไปเวียดนามมีแนวโน้มลดลง นอกจากนี้ ยังพบว่าการส่งออกลำไยสดไปมาเลเซียเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2564 มีปริมาณส่งออกอยู่ที่ 25,649 ตัน เพิ่มขึ้นมากถึง 2.26 เท่า เมื่อเทียบกับปี 2563 ในขณะที่การส่งออกไปอินโดนีเซียก็มีแนวโน้มกลับมาเพิ่มขึ้นอยู่ในระดับ 56,306 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 54.40 สะท้อนให้เห็นว่าลำไยของไทยมีแนวโน้มในการขยายตลาดในจีน อินโดนีเซีย และมาเลเซียได้เพิ่มขึ้น

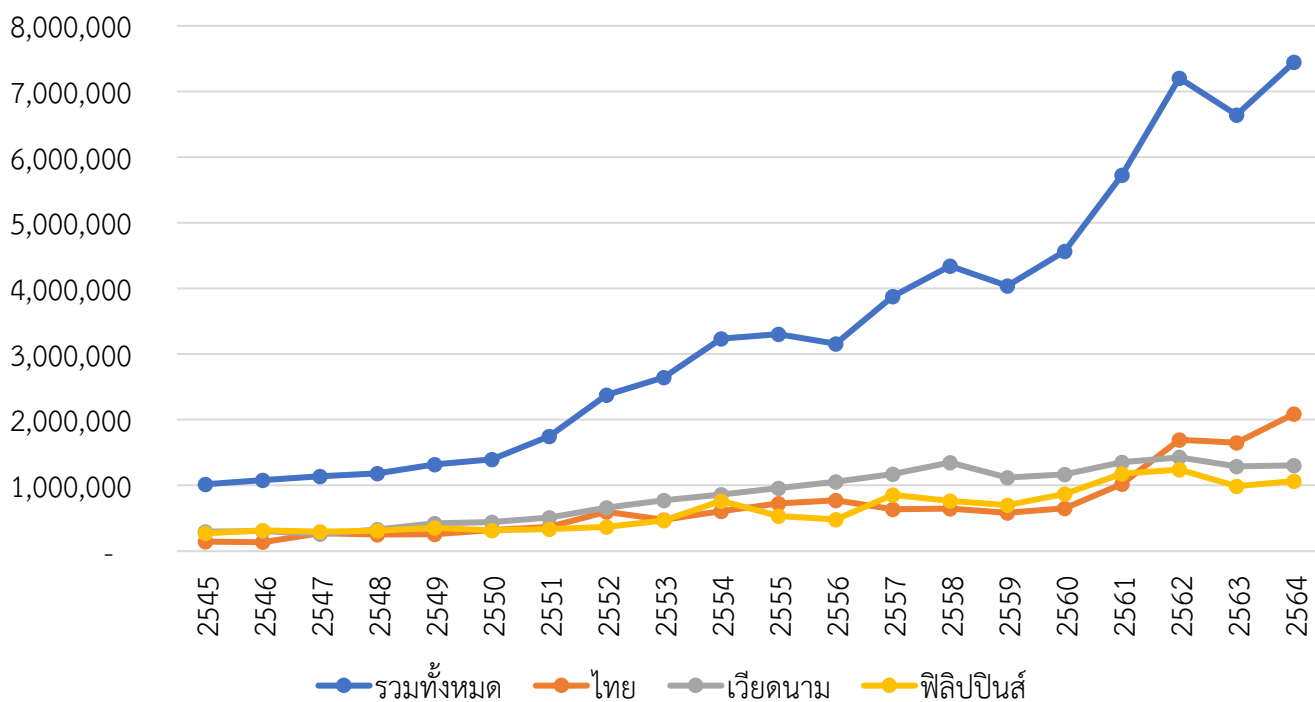
ในส่วนของลำไยอบแห้ง พบว่าในช่วงปี 2560 - 2561 ตลาดส่งออกหลักของไทย คือ เวียดนาม โดยมีสัดส่วนของการส่งออกลำไยอบแห้งไปยังเวียดนามมากกว่าร้อยละ 50 ของปริมาณการส่งออกลำไยอบแห้งทั้งหมดของไทย และตั้งแต่ปี 2562 พบว่าตลาดส่งออกหลักของไทย คือ จีน โดยในช่วงปี 2562 - 2564 มีการส่งออกลำไยอบแห้งไปจีนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในปี 2564 มีการส่งออกไปจีนมากถึง 143,130 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.12 เมื่อเทียบกับปี 2563 คิดเป็นสัดส่วนการส่งออกมากถึงร้อยละ 91.35 ของปริมาณการส่งออกลำไยอบแห้งของไทย ในขณะที่มีการส่งออกไปเวียดนามลดลงเหลือระดับประมาณหนึ่งหมื่นตัน โดยในปี 2564 มีการส่งออกไปเวียดนาม 11,881 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.38 โดยมีสัดส่วนการส่งออกร้อยละ 7.58

ในส่วนของมังคุด ตลาดส่งออกหลักของไทยในปี 2564 คือ จีน มีปริมาณการส่งออكمังคุดไปจีน 231,689 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.31 เมื่อเทียบกับปี 2563 โดยพบว่ามีสัดส่วนการส่งออกไปจีนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยมีสัดส่วนมากถึงร้อยละ 90.41 ของปริมาณการส่งออكمังคุดของไทย ในขณะที่มีสัดส่วนของการส่งออกไปเวียดนามลดลงเหลือเพียงร้อยละ 6.42 โดยการส่งออกไปตลาดจีนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และส่งออกไปเวียดนามลดลง

ในส่วนของมะพร้าว ตลาดส่งออกหลักของไทยในปี 2564 คือ จีน มีปริมาณการส่งออكمะพร้าวไปจีน 348,891 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 62.19 เมื่อเทียบกับปี 2563 โดยมีสัดส่วนของการส่งออกไปจีนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2564 มีสัดส่วนมากถึงร้อยละ 87.57 ในขณะที่มีการส่งออกไปสหรัฐอเมริกาและออสเตรเลีย ลดลงร้อยละ 17.94 และ 15.86 ตามลำดับ

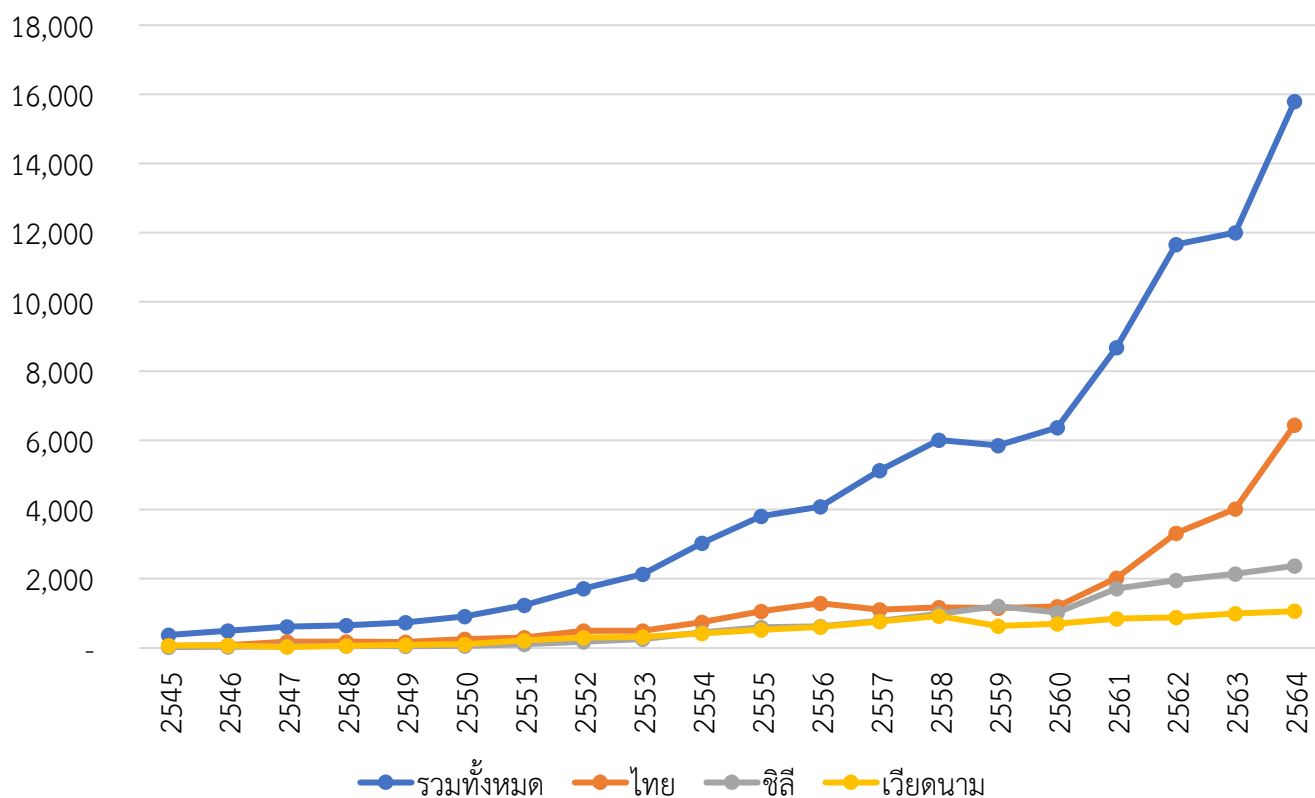
การนำเข้าผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS CODE 08 ของจีน

ปริมาณการนำเข้าผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS CODE 08 ของจีน
ปี 2545 - 2564 ในภาพรวมและตลาดนำเข้าสูงสุด 3 ลำดับแรก (ต้น)

มูลค่าการนำเข้าผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS CODE 08 ของจีน

ปี 2545 - 2563 ในภาพรวมและตลาดนำเข้าสูงสุด 3 ลำดับแรก (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)

ตารางที่ 9 ปริมาณการนำเข้าผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS Code 08 ของจีน จำแนกตามประเทศ/เขตดินแดน
สูงสุด 10 อันดับแรก ปี 2562 - 2564

ลำดับ	ประเทศ/ เขตดินแดน	ปริมาณ (ตัน)			ปี 2564 เทียบ 2563 (%)	มูลค่า (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)			ปี 2564 เทียบ 2563 (%)
		ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564		ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	
	รวม	7,203,934	6,644,181	7,448,649	12.11	11,662.82	12,002.21	15,793.71	31.59
1	ไทย	1,694,597	1,646,918	2,090,123	26.91	3,318.30	4,016.47	6,445.91	60.49
2	เวียดนาม	1,427,488	1,289,348	1,302,600	1.03	885.01	997.73	1,065.81	6.82
3	ฟิลิปปินส์	1,242,001	985,251	1,066,470	8.24	754.77	570.93	653.01	14.38
4	ชิลี	479,936	470,604	513,253	9.06	1,956.84	2,143.78	2,378.26	10.94
5	อินโดนีเซีย	204,520	317,407	421,776	32.88	97.64	169.67	211.24	24.50
6	กัมพูชา	24,513	249,094	368,597	47.98	24.30	131.59	209.91	59.52
7	แอฟริกาใต้	214,989	217,288	267,311	23.02	336.02	332.14	407.92	22.81
8	สหรัฐอเมริกา	202,204	178,406	229,428	28.60	966.05	727.71	1,021.20	40.33
9	เอกวาดอร์	459,392	329,868	216,325	-34.42	298.66	205.52	137.17	-33.25
10	ออสเตรเลีย	221,098	171,380	168,275	-1.81	781.42	572.09	610.83	6.77

ประเทศจีนมีการนำเข้าผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS CODE 08 เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเมื่อพิจารณาในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา (ปี 2545 - 2564) พบว่าในปี 2545 จีนนำเข้าผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS CODE 08 ปริมาณ 1,016,679 ตัน ในขณะที่ในปี 2564 นำเข้าปริมาณมากถึง 7,448,649 ตัน เพิ่มขึ้นมากถึงร้อยละ 632.65 เมื่อเทียบกับปี 2545 โดยพบว่าจีนมีการนำเข้าผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS CODE 08 อย่างมากในปี 2561 และ 2562 โดยมีการนำเข้าปริมาณ 5,724,940 ตัน และ 7,203,934 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 25.47 และ 25.83 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า โดยรักษาการเติบโตที่ระดับร้อยละ 25 สองปีต่อเนื่องกัน สะท้อนให้เห็นถึงโอกาสและศักยภาพของตลาดจีนในการบริโภคผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS CODE 08 เป็นอย่างดี ทั้งนี้ ปริมาณการนำเข้าผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS CODE 08 ของจีนปี 2563 ที่ลดลงนั้นปัจจัยหลักก็มาจากการระบาดของโรค COVID-19 ที่แพร่กระจายทั่วโลก ซึ่งส่งผลกระทบต่อภาคการผลิต การขนส่ง และการบริโภค ในขณะที่ในปี 2564 การนำเข้ากลับมาเพิ่มขึ้นปริมาณใกล้เคียงระดับของปี 2562 โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.40 เมื่อเทียบกับปริมาณการนำเข้าปี 2562 เนื่องจากจีนสามารถควบคุมสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ได้อย่างดี

ที่ผ่านมาพบว่าจีนมีการนำเข้าผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS CODE 08 จากประเทศเวียดนามปริมาณมากที่สุด ในขณะที่อันดับสองและสามจะสลับกันระหว่างประเทศไทยและฟิลิปปินส์ แต่อย่างไรก็ดี พบว่าตั้งแต่ปี 2562 จีนมีการนำเข้าผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS CODE 08 จากประเทศไทยปริมาณมากที่สุด รองลงมาเป็นเวียดนาม และฟิลิปปินส์ ซึ่งปริมาณการนำเข้าผลไม้ไทยที่เพิ่มขึ้นอย่างมากอย่างมีนัยสำคัญนี้ น่าจะเป็นผลจากการที่คู่ค้าการจีนมีความเข้มงวดในการตรวจสอบและกักกันผลไม้ตามที่ได้กล่าวถึงในบทที่แล้ว

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของปริมาณการนำเข้าและมูลค่าการนำเข้าผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS CODE 08 ของจีนในปี 2563 และ 2564 จะพบว่ามีความแตกต่างจากปีที่ผ่านมา ๑ มาอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งโดยปกติแล้วปริมาณการนำเข้าที่เพิ่มขึ้นก็ควรจะมีมูลค่าการนำเข้าที่เพิ่มขึ้นตามไปด้วย

ในขณะที่หากปริมาณการนำเข้าลดลงมูลค่าการนำเข้าก็อาจจะลดลงตามไปด้วย แต่กลับพบว่าในปี 2563 นั้น จีนมีการนำเข้าผลไม้และลูกุนัตที่บริโภคได้ใน HS CODE 08 ปริมาณลดลงในขณะที่มีมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้น โดยมีปริมาณการนำเข้ารวม 6,644,181 ตัน ลดลงร้อยละ 7.78 เมื่อเทียบกับปี 2562 ในขณะที่มีมูลค่าการนำเข้ารวม 12,002.21 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.91 รวมถึงในปี 2564 ที่มีปริมาณการนำเข้ารวม 7,448,649 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.11 เมื่อเทียบกับปี 2563 ในขณะที่มีมูลค่าการนำเข้ารวม 15,793.71 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นมากถึงร้อยละ 31.59 โดยพบว่าลักษณะดังกล่าวพบกับการนำเข้าจากประเทศไทย เวียดนาม และชิลี โดยเฉพาะการนำเข้าจากไทยที่เห็นได้อย่างชัดเจนที่พบว่าในปี 2563 การนำเข้ามีปริมาณลดลงร้อยละ 2.81 เมื่อเทียบกับปี 2562 ในขณะที่มูลค่านำเข้าเพิ่มมากขึ้นถึงร้อยละ 21.04 และในปี 2564 การนำเข้ามีปริมาณเพิ่มขึ้นร้อยละ 26.91 เมื่อเทียบกับปี 2563 ในขณะที่มูลค่านำเข้าเพิ่มมากขึ้นถึงร้อยละ 60.49 ซึ่งน่าจะเป็นผลมาจากการปราบปรามการลักลอบหนีศุลกากรของผลไม้นำเข้าในช่วงที่ผ่านมาทั้งกรณีการสำแดงราคาต่ำและการลักลอบนำเข้าบริเวณชายแดนจีน

โดยตั้งแต่ปี 2563 เป็นต้นมา หน่วยงานต่อต้านการลักลอบหนีศุลกากรของศุลกากรแห่งชาติได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของจีนปฏิบัติการภายใต้รหัส “National sword” เพื่อเพิ่มความเข้มข้นในการต่อต้านการลักลอบหนีศุลกากรกับผลไม้ ในการปฏิบัติการปราบปรามการลักลอบหนีศุลกากรในช่องทางชายแดนภายใต้รหัส 903 ซึ่งได้ถูกคัดเลือกเป็น 1 ใน 10 คดีใหญ่ของการปราบปรามการลักลอบหนีศุลกากรของจีนปี 2563

การปราบปรามการลักลอบหนีศุลกากรกับผลไม้ผ่านช่องทางการค้าชายแดน

- เมื่อเดือนมกราคม 2564 กรมต่อต้านการลักลอบหนีศุลกากรของศุลกากรแห่งชาติจีนได้สั่งการให้หน่วยงานต่อต้านการลักลอบหนีศุลกากรของศุลกากรกว่างโจวปฏิบัติการปราบปรามการลักลอบหนีศุลกากรกับผลไม้นำเข้า ได้ตรวจจับผู้ต้องสงสัยที่อำเภอปกครองตนเองชนชาติเหยาเหอโข่วของเขตปกครองตนเองชนชาติฮาหนี่และอี๋หงเหอ มณฑลยูนนาน จำนวน 9 ราย มีการลักลอบแก้วมังกร และแตงโมของเวียดนาม มูลค่า 307 ล้านบาท เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ที่ผิดกฎหมายและหลบเลี่ยงการกำกับดูแลของศุลกากร โดยทำการจัดซื้อผลไม้ที่ต่างประเทศซึ่งไม่ได้ยื่นขอนำเข้าผ่านพิธีการศุลกากรตามรูปแบบการค้าทั่วไประหว่างประเทศตามปกติ แต่ได้ส่งมอบให้กับกลุ่มลักลอบการค้าชายแดนนำสินค้าเข้าผ่านด่านชายแดนของมณฑลยูนนาน โดยดำเนินการยื่นคำขอนำเข้าผลไม้โดยใช้รูปแบบดังต่อไปนี้

- ใช้รูปแบบการค้าชายแดนมูลค่าต่ำ (Petty Trade in Border Area) ซึ่งจะมีการสำแดงราคาต่ำ
- ใช้การสำแดงลักษณะการค้าที่เป็นเท็จ โดยสำแดงโดยใช้รูปแบบการนำเข้าสินค้าสำหรับ

ชาวชายแดน แทนการสำแดงนำเข้าในรูปแบบการค้าทั่วไป

ผลไม้ที่ผ่านการลักลอบโดยวิธีดังกล่าวข้างต้นได้ส่งต่อไปตลาดผลไม้มณฑลต่าง ๆ เช่น มณฑลกว่างตุง เจียงซี เจียงซู เป็นต้น

- เมื่อเดือนกรกฎาคม 2564 หน่วยงานต่อต้านการลักลอบหนีศุลกากรของศุลกากรหนานจิงระดมกำลังตำรวจ 60 กว่านาย ภายใต้เขตดูแลของศุลกากรหนานจิง แบ่งเป็นทีมปฏิบัติการ จำนวน 11 ทีม ดำเนินงานตรวจจับผู้ต้องสงสัยที่เมืองหวายอันและเมืองสวีวีโจวมณฑลเจียงซู นครเซี่ยงไฮ้ เขตปกครองตนเองชนชาติฮาหนี่และอี๋หงเหอ มณฑลยูนนาน และเมืองชิงต่าวมณฑลซานตง เพื่อปราบปรามการลักลอบผลไม้ผ่านช่องทางการค้าชายแดน

หน่วยงานต่อต้านการลักลอบหนีศุลกากร ได้ตรวจจับผู้ต้องสงสัย 9 ราย ตรวจค้นบริษัทและที่พัก 10 กว่าจุด เบื้องต้นพบว่าขบวนการนี้มีการลักลอบแก้วมังกร 170,000 ตัน มูลค่ากว่า 710 ล้านบาท

โดยปกติการนำเข้าผลไม้ควรจะต้องสำแดงการนำเข้าในรูปแบบการค้าทั่วไป และมีการชำระอากรและภาษีมูลค่าเพิ่ม จากการสืบสวนพบว่าขบวนการดังกล่าวได้ดำเนินการลักลอบโดยใช้สิทธิชาวชายแดนแล้วกระจายสินค้าไปจำหน่ายยังตลาดผลไม้ต่าง ๆ ทั่วประเทศ

หมายเหตุ: ในรูปแบบของเงินการค้าชายแดนเป็นการค้ากับประเทศที่มีพรมแดนติดกันโดยมีการนำเข้าและส่งออกสินค้าของประเทศตัวเองกับประเทศที่ติดกัน (ไม่ใช่สินค้าประเทศที่สาม) บริเวณด่าน/ตลาดแลกเปลี่ยนสินค้าของชาวชายแดน ซึ่งมีพรมแดนทางบกหรือทางแม่น้ำที่กั้นเขตแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ (1) การค้าชายแดนมูลค่าต่ำ อนุญาตเฉพาะบริษัทที่จดทะเบียนในบริเวณพื้นที่ชายแดนเท่านั้น ซึ่งปัจจุบันรูปแบบการค้าควมภาษีและอากรเหมือนกับการค้าระหว่างประเทศรูปแบบปกติ และ (2) การค้าโดยใช้สิทธิชาวชายแดนในตลาดแลกเปลี่ยนสินค้าของชาวชายแดน หากไม่เกิน 8,000 หยวนต่อวัน จะได้รับสิทธิยกเว้นอากรและภาษีต่าง ๆ สำหรับการนำเข้าผลไม้จะต้องเป็นผลไม้ของประเทศนั้น ๆ ที่อยู่ในรายชื่อที่จีนอนุญาตเท่านั้นซึ่งสอดคล้องกับการนำเข้าในรูปแบบการค้าทั่วไป ปัจจุบันจีนอนุญาตให้นำเข้าผลไม้จากเวียดนาม 9 ชนิด ได้แก่ มะม่วง ลำไย กล้วย ลิ้นจี่ แดงโม เงาะ ขนุน แก้วมังกร และมังคุด

การปราบปรามการลักลอบหนีศุลกากรกับผลไม้ที่สำแดงราคาต่ำ

เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2564 กรมต่อต้านการลักลอบหนีศุลกากรของศุลกากรแห่งชาติจีนได้สั่งการให้หน่วยงานต่อต้านการลักลอบหนีศุลกากรของศุลกากรหนานหนิงร่วมกับหน่วยงานต่อต้านการลักลอบหนีศุลกากรของศุลกากรหวงผู่ดำเนินการปราบปรามการลักลอบผลไม้ที่นครหนานหนิง เมืองระดับอำเภอผิงเสียงของเมืองฉงจั่ว เขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง เมื่อถึงกวางของมณฑลกวางตุ้ง โดยปราบปรามกลุ่มลักลอบผลไม้ 3 กลุ่ม ตรวจจับผู้ต้องสงสัย 8 ราย ยึดของกลางเป็นเงินในบัญชี 12.64 ล้านหยวน

ตามข้อมูลที่ตรวจสอบเบื้องต้น ตั้งแต่เดือนเมษายน 2563 จนถึงปัจจุบัน กลุ่มลักลอบผลไม้ดังกล่าว ได้ดำเนินการยื่นคำขออนุญาตนำเข้าทุเรียนไทย และผลไม้อื่น ๆ โดยใช้รูปแบบการแจ้งราคาต่ำ ปริมาณรวม 16,500 ตัน มูลค่า 660 ล้านหยวน หนีภาษีประมาณ 18 ล้านหยวน ซึ่งกลุ่มลักลอบผลไม้ได้ใช้บริการบริษัทตัวแทนออกของยื่นคำขออนุญาตนำเข้าทุเรียนสดทุกขนาดเป็นเกรดเดียวกันทั้งหมดซึ่งราคาที่แจ้งต่ำกว่าราคาซื้อขายจริง โดยกลุ่มลักลอบผลไม้ได้จัดทำสัญญาการค้าอันเป็นเท็จและเอกสารการค้าปลอม เพื่อหลบหนีการควบคุมจากศุลกากร

กลุ่มลักลอบผลไม้ทำการจัดซื้อทุเรียนสด และผลไม้อื่น ๆ ที่ต่างประเทศ จัดทำสัญญาการค้าอันเป็นเท็จ เอกสารการค้าปลอม และยื่นคำขออนุญาตนำเข้าแบบการค้าทั่วไปโดยดำเนินการพิธีการศุลกากรผ่านด่านโหย่วอู้กวนภายใต้การดูแลของศุลกากรโหย่วอู้กวน ด่านท่าเรือซาเถียนภายใต้การดูแลของศุลกากรหวงผู่ โดยใช้รูปแบบการแจ้งราคาต่ำ หลังจากนั้น สินค้าจะส่งต่อไปจำหน่ายทั่วประเทศจีน

ตารางที่ 10 ชนิดผลไม้หลักที่จีนนำเข้าจากประเทศ/เขตดินแดนนั้น ๆ โดยสัดส่วนคิดเทียบกับปริมาณการนำเข้าผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS Code 08 ทั้งหมดของประเทศ/เขตดินแดนนั้น ๆ จำแนกตามประเทศ/เขตดินแดน สูงสุด 10 อันดับแรก ปี 2564

ลำดับ	ประเทศ/เขตดินแดน	ปริมาณ (ตัน)	ชนิดผลไม้หลักที่จีนนำเข้า สัดส่วนเทียบกับปริมาณการนำเข้าผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS Code 08 ทั้งหมดของประเทศ/เขตดินแดนนั้น ๆ
	รวม	7,448,649	กล้วย (25%) มะพร้าว (12%) ทูเรียน (11%) แก้วมังกร (8%) ลำไย (6%)
1	ไทย	2,090,123	ทูเรียน (39%) ลำไย (22%) มะพร้าว (16%) มังคุด (11%) ลำไยอบแห้ง (6%)
2	เวียดนาม	1,302,600	แก้วมังกร (45%) กล้วย (27%) มะพร้าว (10%) แดงโม (4%)
3	ฟิลิปปินส์	1,066,470	กล้วย (79%) สับปะรด (17%) มะพร้าว (2%)
4	ชิลี	513,253	เชอร์รี่ (58%) องุ่น (15%) ลูกพลัม (11%) ลูกพีชรวมเทศทารีน (5%)
5	อินโดนีเซีย	421,776	มะพร้าว (90%) มังคุด (5%)
6	กัมพูชา	368,597	กล้วย (99.9%)
7	แอฟริกาใต้	267,311	กล้วย (97%)
8	สหรัฐอเมริกา	229,428	ส้ม (48%) ส้มโอ (25%) ส้มเปลือกอ่อน (7%) องุ่น (5%)
9	เอกวาดอร์	216,325	กล้วย (99.9%)
10	ออสเตรเลีย	168,275	องุ่น (31%) ส้ม (16%) ส้มเปลือกอ่อน (9%) ลูกพีชรวมเทศทารีน (4%)

จากตารางที่ 10 เมื่อพิจารณาจากปริมาณการนำเข้าผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS Code 08 ของจีนในปี 2564 พบว่า ผลไม้ที่จีนนำเข้ามากที่สุด คือ กล้วย คิดเป็นร้อยละ 25 ของปริมาณการนำเข้าผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS Code 08 ของจีน โดยมีการนำเข้าจากประเทศฟิลิปปินส์ เวียดนาม กัมพูชา แอฟริกาใต้ และเอกวาดอร์ เป็นหลัก รองลงมาเป็นมะพร้าว คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 12 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการนำเข้ามะพร้าวแก่ (มะพร้าวแห้งทั้งลูก) เพื่อแปรรูปใช้ในอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม โดยมีการนำเข้าจากประเทศอินโดนีเซียและเวียดนามเป็นหลัก ในขณะที่การนำเข้ามะพร้าวจากไทยส่วนใหญ่จะเป็นมะพร้าวอ่อน และการนำเข้าทูเรียนสดเป็นทูเรียนจากประเทศไทยทั้งหมด

ตารางที่ 11 ปริมาณการนำเข้าทุเรียน ลำไย ลำไยอบแห้ง มังคุด และมะพร้าวของจีนจากประเทศ/เขตดินแดนหลัก ๆ ปี 2562 - 2564

ลำดับ	ประเทศ/เขตดินแดน	ปริมาณ (ตัน)			การเปลี่ยนแปลง ปี 2564 เทียบ 2563 (%)
		ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	
ทุเรียน					
	รวม	604,478	575,529	807,520	40.31
1	ไทย	604,478	575,529	807,227	40.26
ลำไย					
	รวม	406,441	346,751	468,950	35.24
1	ไทย (เทียบสัดส่วน)	279,274 (68.71%)	342,159 (98.68%)	467,971 (99.79%)	36.77
2	เวียดนาม (เทียบสัดส่วน)	127,167 (31.29%)	4,592 (1.32%)	979 (0.21%)	-78.68

ลำดับ	ประเทศ/เขต ดินแดน	ปริมาณ (ตัน)			การเปลี่ยนแปลง ปี 2564 เทียบ 2563 (%)
		ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	
ลำไยอบแห้ง					
	รวม	114,182	133,171	131,762	-1.06
1	ไทย (เทียบสัดส่วน)	114,127 (99.95%)	133,081 (99.93%)	131,735 (99.98%)	-1.01
2	เวียดนาม (เทียบสัดส่วน)	28 (0.02%)	71 (0.05%)	25 (0.02%)	-64.96
มังคุด					
	รวม	364,490	294,233	248,492	-15.55
1	ไทย (เทียบสัดส่วน)	340,990 (93.55%)	254,654 (86.55%)	227,762 (91.66%)	-10.56
2	อินโดนีเซีย (เทียบสัดส่วน)	19,490 (5.35%)	35,704 (12.13%)	20,508 (8.26%)	-42.56
3	มาเลเซีย (เทียบสัดส่วน)	4,011 (1.10%)	3,833 (1.30%)	221 (0.09%)	-94.23
4	เวียดนาม	-	42	-	-100.00
มะพร้าว (มะพร้าวในหมวด HS Code 080112 Coconuts in the inner shell (endocarp), fresh or dried และ HS Code 080119 Coconuts, other than desiccated)					
	รวม	659,670	635,873	872,127	37.15
1	อินโดนีเซีย (เทียบสัดส่วน)	168,916 (25.61%)	269,098 (42.32%)	381,460 (43.74%)	41.76
2	ไทย (เทียบสัดส่วน)	249,483 (37.82%)	247,193 (38.87%)	333,997 (38.30%)	35.12
3	เวียดนาม (เทียบสัดส่วน)	226,508 (34.34%)	96,674 (15.20%)	131,491 (15.08%)	36.01
4	ฟิลิปปินส์	14,593	22,031	25,058	13.74

จากตารางที่ 3, 5 และ 11 พบว่า จีนอนุญาตให้นำเข้าทุเรียนผลสดได้เฉพาะจากประเทศไทย เท่านั้น ดังนั้นตามข้อมูลจึงปรากฏเฉพาะข้อมูลการนำเข้าทุเรียนจากไทยเท่านั้น อย่างไรก็ตาม ในปี 2564 มีความคลาดเคลื่อนในตัวเลขที่มีการนำเข้าจากประเทศเวียดนามจำนวนหนึ่ง ในส่วนของลำไยสด จีนอนุญาตให้นำเข้าได้จากประเทศไทย เวียดนาม เมียนมา อินโดนีเซีย และมาเลเซีย ในปี 2564 มีการนำเข้าลำไยสดจากไทยเป็นสัดส่วนร้อยละ 99.79 ของการนำเข้าลำไยสดทั้งหมดของจีน ในส่วนของลำไยอบแห้ง จีนอนุญาตให้นำเข้าได้จากประเทศไทย เวียดนาม เมียนมา ลาว และจีนไต้หวัน ในปี 2564 มีการนำเข้าลำไยอบแห้งจากไทยเป็นสัดส่วนร้อยละ 99.98 ของการนำเข้าลำไยอบแห้งทั้งหมดของจีน ในส่วนของมังคุด จีนอนุญาตให้นำเข้าได้จากประเทศไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย เมียนมา และเวียดนาม ในปี 2564 มีการนำเข้ามังคุดจากไทยเป็นสัดส่วนร้อยละ 91.66 ของการนำเข้ามังคุดทั้งหมดของจีน และในส่วนของมะพร้าว ในหมวด HS Code 080112 Coconuts in the inner shell (endocarp), fresh or dried และ HS Code 080119 Coconuts, other than desiccated จีนอนุญาตให้นำเข้ามะพร้าวผลสดได้เฉพาะจากประเทศไทย ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย และจีนไต้หวัน เท่านั้น ในขณะที่อนุญาตให้นำเข้ามะพร้าวผลแห้ง (มะพร้าวแก่) ได้จากประเทศไทย

อินโดนีเซีย เวียดนาม ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย เมียนมา ศรีลังกา และสหรัฐอเมริกา ในปี 2564 มีการนำเข้ามะพร้าวจากไทยเป็นสัดส่วนร้อยละ 38.30 ของการนำเข้ามะพร้าวทั้งหมดของจีน

ชาวจีนมีแนวโน้มบริโภคผลไม้ไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากการที่ประชาชนมีกำลังบริโภคและคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยนอกจากปัจจัยของคุณภาพความปลอดภัยของผลไม้และรสชาติของผลไม้ไทยเองแล้ว ปัจจัยหนึ่งที่มีผลไม่น้อยก็คือการที่ชาวจีนได้เคยเดินทางไปท่องเที่ยวที่ประเทศไทยจำนวนมาก และได้มีโอกาสรับประทานผลไม้ไทยที่หลากหลายชนิดในประเทศไทยในช่วงของการท่องเที่ยว เมื่อกลับมาถึงก็ยังติดใจในรสชาติและมีการซื้อหาบริโภคในจีนอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการตลาดผลไม้ไทยอย่างต่อเนื่องทั้งในรูปแบบออนไลน์และออฟไลน์ของหน่วยงานต่าง ๆ ของไทยในจีน ในช่วงที่จีนยังจำกัดการเดินทางเข้าออกประเทศเพื่อควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

ตารางที่ 12 สถิติผลไม้ 4 ชนิดแรกที่จีนนำเข้าจากไทยมากที่สุด แสดงปริมาณผลผลิตของไทย ราคาที่เกษตรกรขายได้ที่หน้าสวน ปริมาณที่จีนนำเข้า และมูลค่านำเข้าต่อกก. ในปี 2563 - 2564

ผลไม้	ปี 2563				ปี 2564			
	ปริมาณผลผลิต (ตัน)	ราคาที่เกษตรกรขายได้ (บาท/กก.)	ปริมาณนำเข้า (ตัน)	มูลค่านำเข้าต่อ กก. (บาท/กก.)	ปริมาณผลผลิต (ตัน)	ราคาที่เกษตรกรขายได้ (บาท/กก.)	ปริมาณนำเข้า (ตัน)	มูลค่านำเข้าต่อ กก. (บาท/กก.)
ทุเรียน	1,115,998 8.90%	102.15 2.29%	575,529 -4.79%	125.14 52.09%	1,212,989 8.69%	113.98 11.58%	807,227 40.26%	163.10 30.33%
ลำไย	1,182,462 0.52%	22.28 -15.32%	342,159 22.52%	44.65 13.24%	1,567,087 32.53%	21.65 -2.83%	467,971 36.77%	48.29 8.15%
มะพร้าว	n/a	n/a	247,193 -0.92%	24.21 -3.74 %	n/a	n/a	333,997 35.12%	27.18 12.27%
มังคุด	336,861 -4.52%	39.63 36.56%	254,654 -25.32%	71.67 6.86%	270,773 -19.62%	48.77 23.06%	227,762 -10.56%	97.86 36.54%

จากตารางที่ 12 พบว่าในปี 2564 **ทุเรียน** มีปริมาณแนวโน้มผลผลิตเพิ่มขึ้นเนื่องจากการขยายเนื้อที่ปลูกใหม่ปี 2560 จากการปรับเปลี่ยนพื้นที่ของเกษตรกรที่หันมาปลูกทุเรียนแทนพืชอื่น เช่น ยางพารา เงาะ ลองกอง และปาล์มน้ำมัน เป็นต้น ประกอบกับราคาที่เกษตรกรขายได้อยู่ในเกณฑ์ดีอย่างต่อเนื่อง จึงจูงใจให้เกษตรกรบำรุงดูแลรักษาสวนทุเรียนเป็นอย่างดี โดยราคาทุเรียนพันธุ์หมอนทอง คณะกรรมาธิการเกษตรกรขายได้หน้าสวนเพิ่มขึ้นมาอยู่ที่ราคา 113.98 บาทต่อ กก. เพิ่มขึ้นร้อยละ 11.58 เมื่อเทียบกับปี 2563 แม้ว่าจะมีปริมาณผลผลิตที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.69 เมื่อเทียบกับปี 2563 ก็ตาม ซึ่งเป็นผลจากการที่ตลาดจีนยังคงมีความต้องการทุเรียนในระดับสูง ทำให้ปริมาณผลผลิตที่ออกมาเพิ่มขึ้นก็ยังจำหน่ายได้ในราคาดี ในส่วนของ**ลำไย**มีปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้นเนื่องจากสภาพอากาศเหมาะสมและพื้นที่ให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น โดยราคาลำไยเกรด A ที่เกษตรกรขายได้ที่หน้าสวนอยู่ที่ 21.65 บาทต่อ กก. ลดลงร้อยละ 2.83 เมื่อเทียบกับปี 2563 ในขณะที่**มังคุด**มีปริมาณผลผลิตลดลง เนื่องจากเกษตรกรในแหล่งผลิตสำคัญในภาคตะวันออกโค่นต้นมังคุดที่มีอายุมาก เพื่อปรับเปลี่ยนไปปลูกทุเรียนซึ่งให้ผลตอบแทนดีกว่า กอปรกับสภาพอากาศไม่เอื้ออำนวย มีฝนตกติดต่อกันในช่วงปลายปี 2563 ความชื้นในดินสูง และสภาพอากาศหนาวเย็นยาวนานในช่วงต้นปี 2564 ไม่เหมาะสมกับการออกดอก ทำให้ออกดอกน้อย ส่งผลให้ภาพรวมผลผลิตทั้งประเทศลดลง โดยราคามังคุดเกรดที่เกษตรกรขายได้ที่หน้าสวนอยู่ที่ 48.77 บาทต่อ กก. เพิ่มขึ้นมากถึงร้อยละ 23.06 เมื่อเทียบกับปี 2563 เนื่องจากปริมาณผลผลิตที่ลดลง และมีคุณภาพดีกว่าปีที่ผ่านมา

ในส่วนของการนำเข้าผลไม้จากไทยของจีนสูงสุด 4 รายการแรก คือ ทุเรียน ลำไย มะพร้าว และมังคุด จากสถิติการนำเข้าของจีนพบว่ามี การนำเข้ามังคุดปริมาณลดลงเพียงชนิดเดียว ลดลงร้อยละ 10.56 เนื่องจากปริมาณผลผลิตที่ลดลง ในขณะที่มีการนำเข้าทุเรียน ลำไย และมะพร้าว เพิ่มขึ้นร้อยละ 40.26 36.77 และ 35.12 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับปี 2563

เมื่อพิจารณาที่มูลค่าของการนำเข้าทางฝั่งจีนเมื่อเทียบเป็นสกุลเงินบาท พบว่ามูลค่านำเข้า ต่อ กก. ของมังคุด ทุเรียน มะพร้าว และลำไย เพิ่มขึ้นร้อยละ 36.54 30.33 12.27 และ 8.15 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับปี 2563 โดยพบว่ามูลค่านำเข้าที่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญจะเป็นผลมาจากการที่ศุลกากรแห่งชาติจีน มีการปราบปรามการลักลอบหนีศุลกากรกับผลไม้นำเข้าจากต่างประเทศ ซึ่งสะท้อนตามความเป็นจริง ผ่านมูลค่าการนำเข้าต่อ กก. ที่สูงกว่าราคาที่เกษตรกรขายได้ โดยทุเรียน มังคุด และลำไย ต่างมีมูลค่าการนำเข้า ต่อ กก. ในปี 2564 สูงกว่าราคาเฉลี่ยที่เกษตรกรขายได้หน้าสวนทั่วไปประมาณร้อยละ 43.10 100.66 และ 123.05 ตามลำดับ เนื่องจากผลไม้ก่อนส่งออกต้องมีการคัดเลือกคุณภาพของผลไม้โดยนำเกรดดีส่งออก ผ่านกระบวนการ ในการยืดอายุในการเก็บรักษา การจัดบรรจุภัณฑ์ และการขนส่ง ทำให้มีการเพิ่มมูลค่าของผลไม้ตามลำดับ

ในประเทศจีนก็เหมือนกับในประเทศต่าง ๆ ที่มีตลาดกลางในการซื้อขายส่งผลไม้ที่ผลิตได้ ในประเทศและผลไม้นำเข้าจากต่างประเทศ ตลาดกลางซื้อขายส่งผลไม้ที่ใหญ่ที่สุดของจีนอยู่ที่ตลาดค้าส่งฝัก และผลไม้เจียงหนานในนครกว่างโจว มีปริมาณการนำเข้าผลไม้จากต่างประเทศคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 60 - 70 ของปริมาณการนำเข้าผลไม้ของจีน ร้อยละ 30 - 35 ของผลไม้นำเข้าเป็นผลไม้ไทย โดยผลไม้ไทยที่ส่งออกไปยังประเทศจีนร้อยละ 60 - 70 ส่งผ่านตลาดค้าส่งฝักและผลไม้เจียงหนาน ก่อนกระจายไปยังมณฑลต่าง ๆ ทั่วประเทศจีน

สำหรับผู้บริโภคชาวจีนทั่วไปหากจะเลือกซื้อผลไม้นำเข้าจากต่างประเทศนั้นก็สะดวก เนื่องด้วยปัจจุบันห้างโมเดิร์นเทรดในเมืองต่าง ๆ ทั่วประเทศจีน อาทิ AEON, LOTUS, VANGUARD, FRIENDSHIP, HUALIAN, YONGHUI (PARKNSHOP ฎุกซูปเปอร์มาร์เก็ต YONGHUI ซื้อหุนไป), WALMART, CARREFOUR (Suning Yigou ซื้อหุนไป 80%) รวมถึงร้านจำหน่ายผลไม้ของบริษัท Shenzhen Pagoda Industrial (Group) จำกัด ซึ่งจำหน่ายผลไม้ระดับพรีเมียมที่มีสาขากว่า 5,000 สาขาทั่วประเทศจีน ต่างก็มีจำหน่ายผลไม้ นำเข้าจากต่างประเทศ ซึ่งผลไม้ไทยก็เป็นหนึ่งในผลไม้ที่ห้างโมเดิร์นเทรดต่าง ๆ เลือกสรรที่จะนำไปจัดจำหน่าย ให้ผู้บริโภค

ทุเรียน

จีนเป็นตลาดส่งออกทุเรียนที่สำคัญของไทย ทุเรียนเป็นผลไม้ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ไม่สามารถทดแทนด้วยผลไม้ชนิดอื่นได้ โดยชาวจีนจัดให้ทุเรียนเป็น “水果王” (สุยก้าวหวัง) หรือก็คือ “King of Fruit” เนื่องจากเป็นผลไม้ที่มีคุณค่าทางโภชนาการสูง ด้วยลักษณะเฉพาะและคุณภาพของทุเรียนไทย ทำให้ผู้บริโภคชาวจีนตอบรับและนิยมรับประทานทุเรียนเพิ่มมากขึ้น ในนครกว่างโจวสามารถพบเห็นร้าน และบูธจำหน่ายทุเรียนไทยโดยเฉพาะ กระจายอยู่ทั่วไปในช่วงที่ทุเรียนไทยออกผลผลิต นอกจากนี้ ร้านอาหาร และภัตตาคารในจีนก็มีการนำทุเรียนไปประยุกต์ในเมนูอาหารคาวและหวานด้วย เช่น พิซซาทุเรียน พัพพ ทุเรียน พายทุเรียน เป็นต้น ในปัจจุบันจีนอนุญาตให้นำเข้าทุเรียนสดจากประเทศไทยเท่านั้น ในขณะที่อนุญาต นำเข้าทุเรียนแช่แข็งได้จากประเทศไทยและมาเลเซีย ทั้งนี้ จีนและมาเลเซียได้มีการลงนามพิธีสารว่าด้วย ข้อกำหนดในการตรวจกักกันทุเรียนมาเลเซียแช่แข็งที่ส่งเข้าจีน เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2561 ซึ่งนอกจาก เนื้อทุเรียนแช่แข็งแล้ว ยังได้รวมทุเรียนติดเปลือกแช่แข็งทั้งลูกที่เป็นไปตามข้อกำหนดฯ ในพิธีสารด้วย หลังจากนั้นทางศุลกากรแห่งชาติจีนจึงได้ดำเนินเรื่องการตรวจรับรองสวนและโรงคัดบรรจุทุเรียนแช่แข็ง ของมาเลเซีย และได้ประกาศเมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2562 ว่าทุเรียนแช่แข็งของมาเลเซียทั้งลูก (รวมติดเปลือก) ที่สอดคล้องกับข้อกำหนดในการตรวจกักกันสามารถนำเข้าจีนได้ โดยปัจจุบันมีโรงคัดบรรจุทุเรียนแช่แข็งทั้งลูก

ของมาเลเซียที่ได้รับขึ้นทะเบียนส่งออกมาจีน จำนวน 20 ราย และบริษัทที่ดำเนินการเนื้อทุเรียนแช่แข็งได้รับ
ขึ้นทะเบียนส่งออกมาจีน จำนวน 44 ราย

ตารางที่ 13 ปริมาณการนำเข้าทุเรียนสดจากประเทศไทยของจีน ปี 2562 - 2564 ตามปริมาณการค้าต่างประเทศ
รายเขตการปกครองระดับมณฑลของจีน

ลำดับ	เขตการปกครองระดับมณฑล	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564		การเปลี่ยนแปลง ปี 2564 เทียบ 2563 (%)
		ปริมาณการ นำเข้า (ตัน)	ปริมาณการ นำเข้า (ตัน)	ปริมาณการ นำเข้า (ตัน)	สัดส่วนการ นำเข้า (%)	
	รวมทั้งหมด	604,478	575,529	807,227	100.00	40.26
1	มณฑลกวางตุ้ง	208,761	280,510	233,460	28.92	-16.77
2	เขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง	261,791	154,144	214,240	26.54	38.99
3	นครฉงชิ่ง	10,371	55,645	123,994	15.36	122.83
4	มณฑลเจ้อเจียง	18,605	10,296	78,475	9.72	662.17
5	มณฑลยูนนาน	53,603	31,189	66,008	8.18	111.64
6	มณฑลหูหนาน	15,783	15,451	24,772	3.07	60.32
7	มณฑลเจียงซู	1,492	541	11,487	1.42	2,023.79
8	นครเซี่ยงไฮ้	994	2,715	10,974	1.36	304.21
9	มณฑลกุ้ยโจว	-	4,356	9,708	1.20	122.87
10	มณฑลอานฮุย	-	2,039	8,903	1.10	336.58
11	มณฑลซานตง	919	3,207	8,663	1.07	170.11
12	มณฑลเสฉวน	13,479	236	5,493	0.68	2,227.73
13	มณฑลชานซี	-	-	2,337	0.29	-
14	นครเทียนจิน	-	514	2,101	0.26	309.01
15	มณฑลไห่หนาน	4,736	249	1,723	0.21	592.45
16	มณฑลฝูเจี้ยน	6,118	2,665	1,682	0.21	-36.87
17	มณฑลเหอหนาน	-	858	1,260	0.16	46.91
18	มณฑลส่านซี	7,341	606	976	0.12	61.11
19	กรุงปักกิ่ง	456	9,454	860	0.11	-90.91
20	มณฑลเฮยหลงเจียง	-	800	97	0.01	-87.91
21	มณฑลกานซู	-	24	13	0.00	-45.71
22	เขตปกครองตนเองมองโกเลียใน	18	0	-	0.00	-
23	มณฑลเหลียวหนิง	11	-	-	0.00	-
24	มณฑลเจียงซี	-	29	-	0.00	-

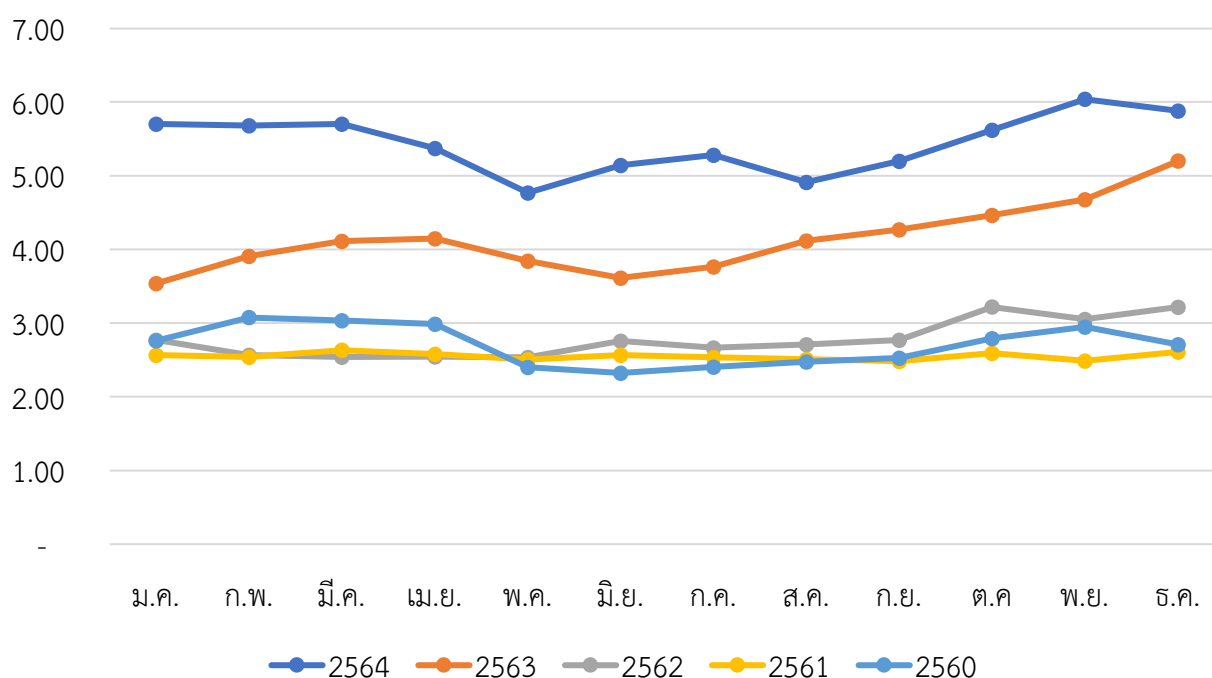
จากตารางที่ 13 พบว่า การนำเข้าทุเรียนสดจากไทยของจีนในปี 2564 ร้อยละ 28.92 เป็น
การนำเข้าโดยผู้นำเข้าที่จดทะเบียนบริษัทในมณฑลกวางตุ้ง ร้อยละ 26.54 เป็นการนำเข้าโดยผู้นำเข้า
ที่จดทะเบียนบริษัทในเขตฯ กว่างซีจ้วง ร้อยละ 15.36 เป็นการนำเข้าโดยผู้นำเข้าที่จดทะเบียนบริษัทใน
นครฉงชิ่ง ร้อยละ 9.72 เป็นการนำเข้าโดยผู้นำเข้าที่จดทะเบียนบริษัทในมณฑลเจ้อเจียง และร้อยละ 8.18
เป็นการนำเข้าโดยผู้นำเข้าที่จดทะเบียนบริษัทในมณฑลยูนนาน สะท้อนให้เห็นว่าการขนส่งทุเรียนจากไทยไปจีน
ในปี 2564 ส่วนใหญ่ยังคงใช้เส้นทางการขนส่งทางเรือจากไทยไปจีน (ทั้งทางเส้นทางขนส่งเรือตรงจากไทยไป

ท่าเรือของมณฑลกว่างตุง และทางเรือจากไทยไปฮ่องกงและใช้รถลากตู้คอนเทนเนอร์ไปยังจีนผ่านเมืองเซินเจิ้น รวมถึงการจัดส่งไปยังท่าเรือต่าง ๆ ของจีน) ในขณะที่การใช้เส้นทางขนส่งทางบกจากไทย ผ่านลาว เวียดนาม และเข้าจีนที่เขตฯ กว่างซีจ้วง และไทยผ่านลาวเข้าจีนที่มณฑลยูนนานมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในจีน เวียดนาม และลาว ดีขึ้นในปี 2564 (แต่มีการกลับมาแพร่ระบาดอย่างมาก ตั้งแต่ปลายปี 2564 ซึ่งเป็นช่วงปลายฤดูผลไม้ของไทย) ซึ่งการขนส่งทุเรียนทางรถยนต์มีความคล่องตัว และใช้ระยะเวลาในการขนส่งเร็วกว่าการขนส่งทางเรือ สามารถตอบสนองกับความต้องการของตลาดโดยเฉพาะ การค้าผ่านช่องทางออนไลน์ โดยผู้นำเข้า/ผู้ขายรับคำสั่งซื้อจากผู้ซื้อผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ล่วงหน้า เมื่อสินค้ามาถึงที่ด่านก็จะกระจายขนส่งให้กับลูกค้าโดยพัสดุด่วนต่อไป ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนในการบริหารจัดการการขายและการจัดเก็บสินค้าลงได้ด้วยเช่นกัน แม้ว่าการค้าในรูปแบบออนไลน์ดังกล่าวโดยผู้นำเข้ารายย่อย อาจจะมีปริมาณการจำหน่ายไม่ได้มากเท่ากับผู้เล่นเจ้าหลักในตลาดอย่างเครืออาลีบาบา และเครือ JD แต่ก็มีส่วนหนุนของการจำหน่ายโดยผู้นำเข้ารายย่อยเพิ่มขึ้นตามสภาพความต้องการของตลาดการค้าออนไลน์ ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเช่นกัน

เมื่อพิจารณาจากสถิติการนำเข้าทุเรียนโดยผู้จดทะเบียนบริษัทในเขตการปกครองระดับ มณฑลต่าง ๆ ของจีน พอจะอนุมานได้ว่าตลาดทุเรียนของไทยส่วนใหญ่อยู่ที่มณฑลตอนใต้ของจีน โดยเฉพาะ มณฑลกว่างตุง ซึ่งเป็นมณฑลที่มีประชากรมากที่สุดของจีนกว่า 115 ล้านคน และมีสภาพการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมอยู่ในระดับต้น ๆ ของจีน (ไม่นับเขตฯ กว่างซีจ้วง และมณฑลยูนนานที่มีปริมาณการนำเข้ามากแต่ก็มักจะเป็นการนำเข้าเพื่อกระจายต่อไปยังผู้ค้าส่งมณฑลอื่น ๆ ของจีน) ตลาดทางภาคตะวันออก คือ มณฑลเจ้อเจียง ในขณะที่ตลาดที่น่าสนใจไม่น้อย คือ ตลาดทางตอนกลางและตะวันตกของจีน ได้แก่ นครฉงชิ่ง และมณฑลหูหนาน ซึ่งมีผู้นำเข้าทุเรียนที่จดทะเบียนบริษัทในมณฑลดังกล่าวนำเข้าทุเรียนรวม 148,766 ตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 18.43 ของการนำเข้าทุเรียนจากไทยของจีน สะท้อนให้เห็นถึงโอกาสในการขยายตลาดทุเรียนในภาคกลางและตะวันตกของจีน

ในขณะที่การนำเข้าทุเรียนโดยผู้นำเข้าที่จดทะเบียนบริษัทในภาคเหนือและภาคตะวันออก เฉียงเหนือมีน้อย เนื่องจากการขนส่งทางเรือต้องใช้ระยะเวลาในการขนส่งนานและเที่ยวเรือมีจำนวนน้อย อย่างไรก็ตาม พบว่าจากในช่วงที่ยังคงมีสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ก็ส่งผลให้มีการนำเข้า โดยผู้นำเข้าที่จดทะเบียนบริษัทในมณฑลเสฉวน (ภาคตะวันตก) เพิ่มขึ้นมากถึง 22.28 เท่า มณฑลเจียงซู และมณฑลเจ้อเจียง (ภาคตะวันออก) เพิ่มขึ้น 20.24 เท่า และ 6.62 เท่า ตามลำดับ รวมถึงมีการนำเข้า โดยผู้นำเข้าที่จดทะเบียนบริษัทในมณฑลอื่น ๆ ในลักษณะกระจายตัวเพิ่มขึ้นโดยการขนส่งทางเรือ และเครื่องบิน

มูลค่าการนำเข้าทุเรียนไทยต่อ กก. (ดอลลาร์สหรัฐต่อ กก.)

เมื่อพิจารณามูลค่าการนำเข้าทุเรียนไทยต่อ กก. ของจีน ที่มีการนำเข้าช่วงปี 2560 - 2564 จะพบว่าในช่วงปี 2560 (กราฟเส้นสีฟ้า) และปี 2561 (กราฟเส้นสีเหลือง) มูลค่าการนำเข้าต่อ กก. ไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงมากนัก โดยมูลค่าการนำเข้าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.70 และ 2.55 ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม พบว่าภายหลังจากงานตรวจสอบและกักกันถูกรวบเข้ากับงานของศุลกากรในปี 2561 มูลค่าการนำเข้าทุเรียนไทยต่อ กก. มีการปรับเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัดตั้งแต่ช่วงปลายปี 2562 เป็นต้นมา ซึ่งเป็นผลจากการที่ศุลกากรมีความเข้มงวดในการปราบปรามการลักลอบหนีศุลกากรในผลไม้นำเข้าดังกล่าวมาแล้ว โดยมูลค่าการนำเข้าทุเรียนไทยต่อ กก. ในปี 2564 อยู่ในช่วง 5 - 6 ดอลลาร์สหรัฐต่อ กก. เพิ่มขึ้นจากปี 2563 ที่อยู่ในช่วง 3.5 - 5.2 ดอลลาร์สหรัฐต่อ กก.

จากแนวโน้มดังกล่าว ผู้ประกอบการส่งออกทุเรียนของไทยจึงควรจัดทำเอกสารราคาซื้อขายตามความเป็นจริงเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงมูลค่าการส่งออกที่แท้จริง ซึ่งจะเป็นข้อมูลให้ศุลกากรจีนในการประเมินราคาได้สอดคล้องตามความเป็นจริงตามช่วงฤดูกาลของทุเรียนในอนาคต เพื่อสร้างความยั่งยืนในการค้าทุเรียนในตลาดจีน

<p style="text-align: center;">จุดแข็ง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มีผลผลิตทั้งปี มีมากในช่วงเดือนเมษายน - สิงหาคม 2. มีเนื้อที่ให้ผลผลิต 797,553 ไร่ และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เป็นผลไม้ที่ให้ผลผลิตต่อไร่มากที่สุดประมาณ 1,400 กก. 3. เป็นผลไม้ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวไม่สามารถทดแทนด้วยผลไม้ชนิดอื่นได้ 	<p style="text-align: center;">จุดอ่อน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การเก็บผลผลิตและการขนส่งหากไม่ระมัดระวังจะทำให้ผลผลิตเสียหายได้ อาทิ การขึ้นราคาในทุเรียน 2. อายุในการเก็บรักษาผลทุเรียนประมาณ 2 สัปดาห์ แต่ต้องควบคุมอุณหภูมิที่ 15 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ร้อยละ 85 - 90 หากไม่ได้อยู่ในสภาพข้างต้นอายุในการเก็บรักษาก็จะสั้นลง
<p style="text-align: center;">โอกาส</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เป็นผลไม้ที่จีนยังไม่สามารถเพาะปลูกได้ในเชิงพาณิชย์ ต้องนำเข้าทั้งหมด 2. ปัจจุบันทางการจีนอนุญาตให้นำเข้าทุเรียนสดจากประเทศไทยเท่านั้น 3. การส่งเสริมพัฒนาพันธุ์ทุเรียนที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดระดับบนของจีน 4. การประชาสัมพันธ์และส่งเสริมทุเรียนพันธุ์อื่น ๆ ของไทยในตลาดจีน นอกจากพันธุ์หมอนทองที่มีจำหน่ายทั่วไปในตลาด 	<p style="text-align: center;">อุปสรรค</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เวียดนามมีการปลูกทุเรียนมากทางใต้ของประเทศ โดยมีการปลูกเพื่อป้อนตลาดจีนโดยเฉพาะ ซึ่งหลังจากการรวมงานด้านการตรวจสอบกักกันเข้ากับศุลกากรทำให้ทุเรียนเวียดนามไม่สามารถส่งเข้าจีนผ่านทางจุด/ตลาดผ่อนปรนการค้าชายแดนได้ อย่างไรก็ตาม ทางการเวียดนามกำลังอยู่ระหว่างการเจรจาเปิดตลาดกับทางการจีนให้เวียดนามสามารถส่งออกทุเรียนไปยังจีนได้เช่นกัน 2. ทุเรียนมาเลเซียพันธุ์คูนยิต (Kunyt) หรือมุซังคิง ได้รับการขนานนามว่าเป็นราชาทุเรียนของมาเลเซีย (Musang King Durian) มีกลิ่นฉุน รสหวานจัด และมีเม็ดขนาดเล็ก กำลังได้รับความนิยมในตลาดระดับสูงของจีน ปัจจุบันจีนอนุญาตให้นำเข้าทุเรียนทั้งผลแช่แข็งของมาเลเซียมาจำหน่ายในตลาดจีนได้ 3. เกษตรกรในมณฑลไห่หนานประสบผลความสำเร็จเป็นครั้งแรกในการทดลองปลูกทุเรียนพันธุ์หมอนทอง และมุซังคิงในอำเภอปกครองตนเองชนชาติหลีและเหมียวเป่าถึง จำนวน 40 ต้น ซึ่งให้ผลผลิตประมาณ 150 กก. เมื่อเดือนพฤษภาคม 2562 แม้ว่าปัจจุบันยังไม่มีผลผลิตในเชิงพาณิชย์ แต่ก็มีเริ่มทดลองให้เกษตรกรในมณฑลไห่หนานเพาะปลูกทุเรียนพันธุ์มุซังคิงเนื่องจากราคาของทุเรียนมุซังคิงสูงกว่าพันธุ์อื่น ๆ ที่จำหน่ายในตลาดจีน ตลาดมีความต้องการสูงในขณะที่ผลผลิตที่มีป้อนตลาดจีนมีน้อย โดยมีพื้นที่เพาะปลูกทุเรียนในมณฑลไห่หนานมากกว่า 12,500 ไร่ คาดว่าจะให้ผลผลิตในอีก 3-5 ปีข้างหน้า 4. เกษตรกรในเมืองเม่าหมิงมณฑลกว่างตุงได้นำทุเรียนพันธุ์มุซังคิงและหนานดำมาทดลองปลูกเมื่อปี 2561 ซึ่งพบว่ามีส่วนออกดอกและติดผลครั้งแรกเมื่อเดือนพฤษภาคม 2565 ซึ่งคาดว่าจะเดือนตุลาคมจะให้ผลผลิต โดยฐานการเพาะปลูกมีพื้นที่ 125 ไร่ มีการเพาะพันธุ์กล้าทุเรียน 200,000 ต้น

ผลิตภัณฑ์ทุเรียนมุซางคิงของมาเลเซีย

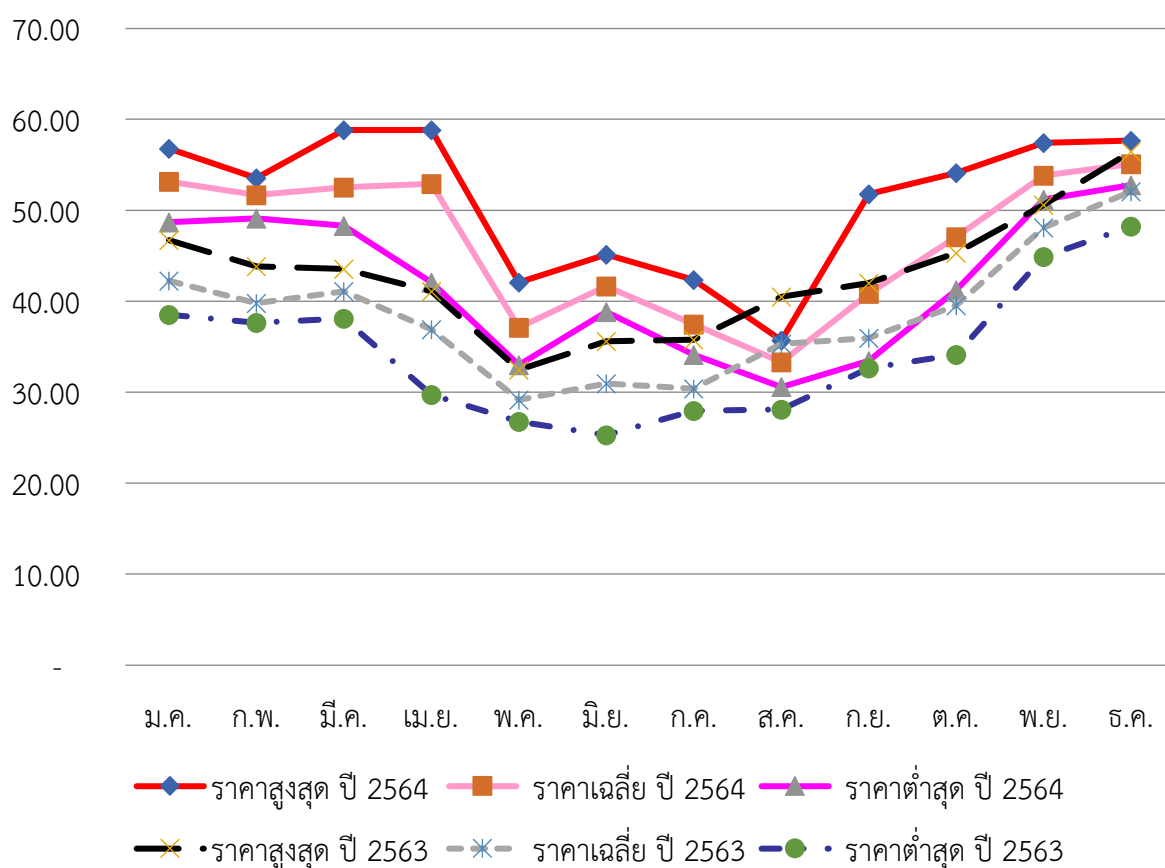

แปลงเพาะต้นกล้าทุเรียนมุซางคิงที่มณฑลไห่หนาน

ตารางที่ 14 ราคาขายส่งทุเรียนไทยที่ตลาดค้าส่งผักและผลไม้เจียงหนาน (หยวน/กก.) ปริมาณนำเข้าของจีน (ตัน) และปริมาณผลผลิตของไทย (ตัน) รายเดือนของปี 2563 - 2564

ราคาขายส่งทุเรียน	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	เฉลี่ย
ราคาสูงสุดปี 2564	56.76	53.53	58.82	58.82	42.06	45.12	42.35	35.71	51.76	54.12	57.41	57.65	51.18
ราคาเฉลี่ยปี 2564	53.17	51.66	52.51	52.90	37.12	41.66	37.47	33.31	40.85	47.07	53.81	55.10	46.39
ราคาต่ำสุดปี 2564	48.68	49.12	48.29	42.06	33.00	38.82	34.12	30.59	33.44	41.24	51.18	52.76	41.94
ปริมาณนำเข้าปี 2564	9,492	16,284	16,670	78,608	232,375	122,364	96,305	130,274	66,780	12,607	13,104	12,364	807,227
ปริมาณผลผลิตปี 2564	8,248	15,284	23,775	172,244	261,642	205,116	197,839	170,425	110,867	31,174	7,884	8,491	1,212,989
ราคาสูงสุดปี 2563	46.71	43.82	43.53	41.09	32.47	35.59	35.76	40.47	42.00	45.29	50.59	56.47	42.82
ราคาเฉลี่ยปี 2563	42.23	39.77	41.10	36.90	29.17	30.95	30.39	35.32	35.93	39.52	48.10	52.06	38.45
ราคาต่ำสุดปี 2563	38.53	37.65	38.09	29.71	26.76	25.29	27.94	28.09	32.65	34.12	44.88	48.24	34.33
ปริมาณนำเข้าปี 2563	11,690	6,222	37,840	121,990	134,552	70,433	65,130	33,354	46,938	24,205	16,031	7,143	575,529
ปริมาณผลผลิตปี 2563	5,468	8,147	22,320	185,367	200,098	188,492	199,206	130,795	118,631	48,881	4,352	4,241	1,115,998

กราฟแสดงราคาขายส่งทุเรียนรายเดือนของปี 2563 - 2564 (หยวน/กก.)

จากตารางที่ 14 พบว่า ในปี 2564 ช่วงเดือนที่มีการนำเข้าทุเรียนมากที่สุดคือช่วงเดือนเมษายน - สิงหาคม ซึ่งเป็นช่วงที่ราคาซื้อขายต่ำในช่วงปีตามกลไกตลาด โดยในช่วงต้นฤดูและปลายฤดูผลผลิตของทุเรียนจะเป็นช่วงที่ราคาขายส่งในตลาดค้าส่งผักและผลไม้เจียงหนานอยู่ในระดับสูง โดยมีราคาขายส่งเฉลี่ยในช่วงเดือนมกราคม (ปลาย/ต้นฤดู) อยู่ที่ 53.17 หยวนต่อ กก. และเริ่มลดลงอย่างเห็นได้ชัดตั้งแต่ปลายเดือนเมษายนซึ่งเริ่มมีการนำเข้าเข้ามา โดยราคาขายส่งโดยเฉลี่ยต่ำสุดในเดือนสิงหาคมอยู่ที่ 33.31 หยวนต่อ กก. ในขณะที่มีการปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่เดือนกันยายนเนื่องจากเข้าสู่ช่วงปลายฤดูผลผลิตเริ่มลดลง ปริมาณการนำเข้าก็ลดลงราคาจึงปรับเพิ่มสูงขึ้น โดยมีราคาขายส่งเฉลี่ยสูงสุดในเดือนพฤศจิกายนอยู่ที่ 53.81 หยวนต่อ กก. และพบว่าราคาขายส่งเฉลี่ยรายเดือนของปี 2564 (กราฟเส้นสีชมพูอ่อน) ส่วนใหญ่มากกว่าราคาขายส่งเฉลี่ยรายเดือนของปี 2563 (กราฟเส้นปะสีเทา) อย่างเห็นได้ชัด โดยราคาขายส่งเฉลี่ยตลอดทั้งปีของปี 2564 อยู่ที่ 46.39 หยวนต่อ กก. เมื่อเทียบกับปี 2563 ซึ่งอยู่ที่ 38.45 หยวนต่อ กก. เพิ่มขึ้นร้อยละ 20.65 และพบว่าในปี 2564 ราคาขายส่งทุเรียนในตลาดค้าส่งผักและผลไม้เจียงหนานมีความผันผวนของราคาสูงสุดและราคาต่ำสุดในแต่ละเดือน โดยเฉลี่ยมากกว่าปี 2563 โดยในปี 2564 มีช่วงแกว่งของราคาสูงสุดและต่ำสุดต่อ กก. เฉลี่ยอยู่ที่ 9.24 หยวน ในขณะที่ปี 2563 อยู่ที่ 8.49 หยวน

ความผันผวนของราคาขายส่งในปี 2564 มากกว่าปี 2563 เนื่องจากในปี 2564 แม้ว่าผลผลิตจะเพิ่มขึ้นมากเมื่อเทียบกับปี 2563 แต่ผลผลิตมีการกระจุกตัวในเดือนพฤษภาคมถึงสิงหาคม ทำให้ราคาในช่วงเดือนเมษายนที่เป็นช่วงที่เริ่มให้ผลผลิตมากในช่วงครึ่งหลังของเดือน (วันที่ 10 เมษายน 2564 เป็นวันเริ่มเก็บเกี่ยวทุเรียนหมอนทองในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด) ราคาขายส่งทุเรียนในตลาดค้าส่งผักและผลไม้เจียงหนานในช่วงปลายเดือนจึงมีราคาต่ำลงมากเมื่อเทียบกับช่วงต้นเดือน จึงมีความผันผวน

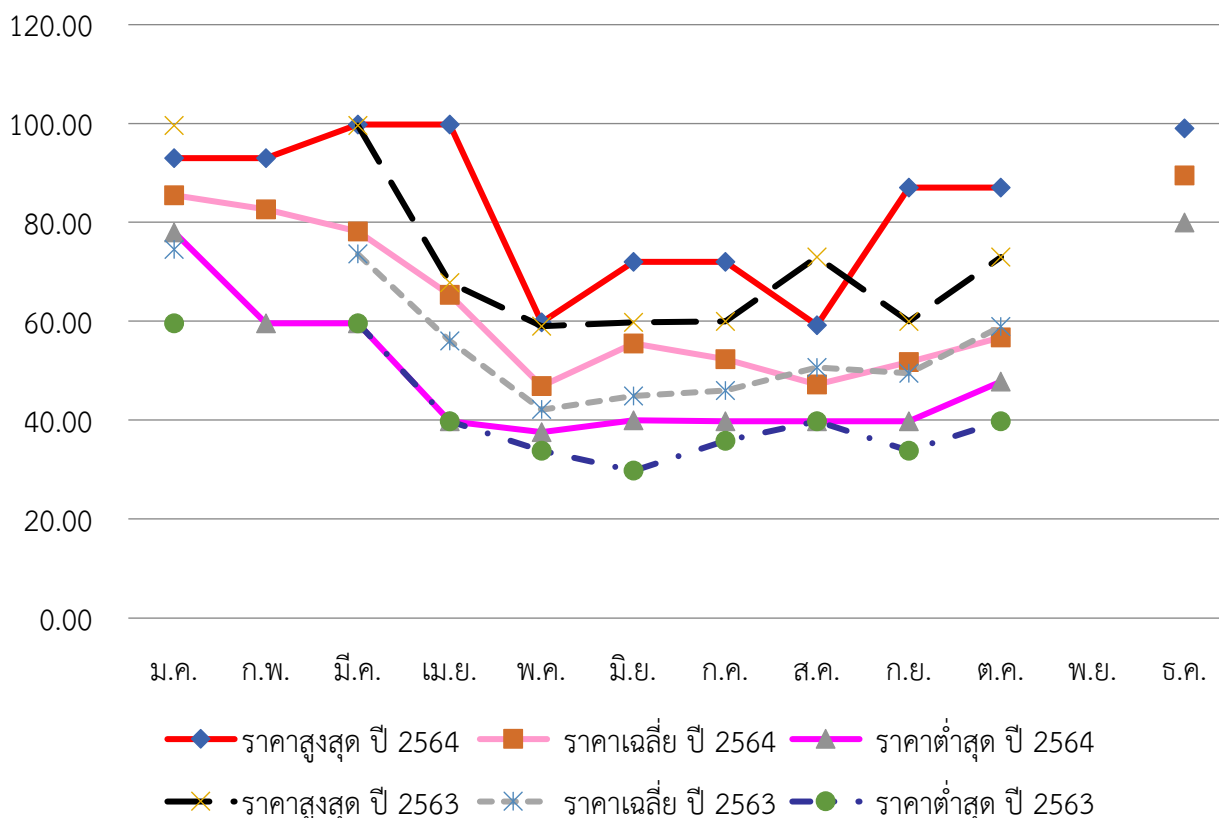
ของราคามาก ในขณะที่เดือนกันยายนซึ่งเป็นช่วงที่เริ่มเข้าสู่ปลายฤดู ผลผลิตลดลงจึงมีความผันผวนของราคามากเช่นกัน ในภาพรวมจึงทำให้มีความผันผวนของราคาโดยเฉลี่ยมากกว่าปี 2563

เมื่อพิจารณาราคาขายปลีกทุเรียนที่ห้างโมเดิร์นเทรดในนครกว่างโจวจากการเก็บข้อมูลรายสัปดาห์ตลอดทั้งปี 2563 - 2564 ที่ผ่านมาในห้าง 6 แห่ง ได้แก่ Lotus, Aeon, Yonghui, Vanguard, Friendship และ Walmart และร้าน Pagoda ซึ่งเป็นร้านจำหน่ายผลไม้ระดับพรีเมียมที่มีสาขากว่า 5,000 สาขาทั่วประเทศจีน ได้ผลดังตารางที่ 15

ตารางที่ 15 ราคาขายปลีกทุเรียนไทยที่ห้างโมเดิร์นเทรดในนครกว่างโจว (หยวน/กก.) รายเดือนของปี 2563 - 2564

ราคาขายปลีกทุเรียน	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	เฉลี่ย
ราคาสูงสุด ปี 2564	93.00	93.00	99.80	99.80	59.80	72.00	72.00	59.20	87.00	87.00	-	99.00	83.78
ราคาเฉลี่ยปี 2564	85.49	82.64	78.15	65.31	46.89	55.52	52.35	47.24	51.73	56.72	-	89.49	64.69
ราคาต่ำสุด ปี 2564	77.98	59.60	59.60	39.80	37.60	39.98	39.80	39.80	39.80	47.80	-	79.98	51.07
ราคาสูงสุด ปี 2563	99.60	-	99.60	67.80	59.00	59.80	59.98	73.00	59.98	73.00	-	-	72.42
ราคาเฉลี่ยปี 2563	74.52	-	73.61	56.04	42.14	44.90	45.98	50.65	49.46	58.95	-	-	55.14
ราคาต่ำสุด ปี 2563	59.60	-	59.60	39.80	33.80	29.80	35.80	39.80	33.80	39.80	-	-	41.31

กราฟแสดงราคาขายปลีกทุเรียนรายเดือนของปี 2563 - 2564 (หยวน/กก.)

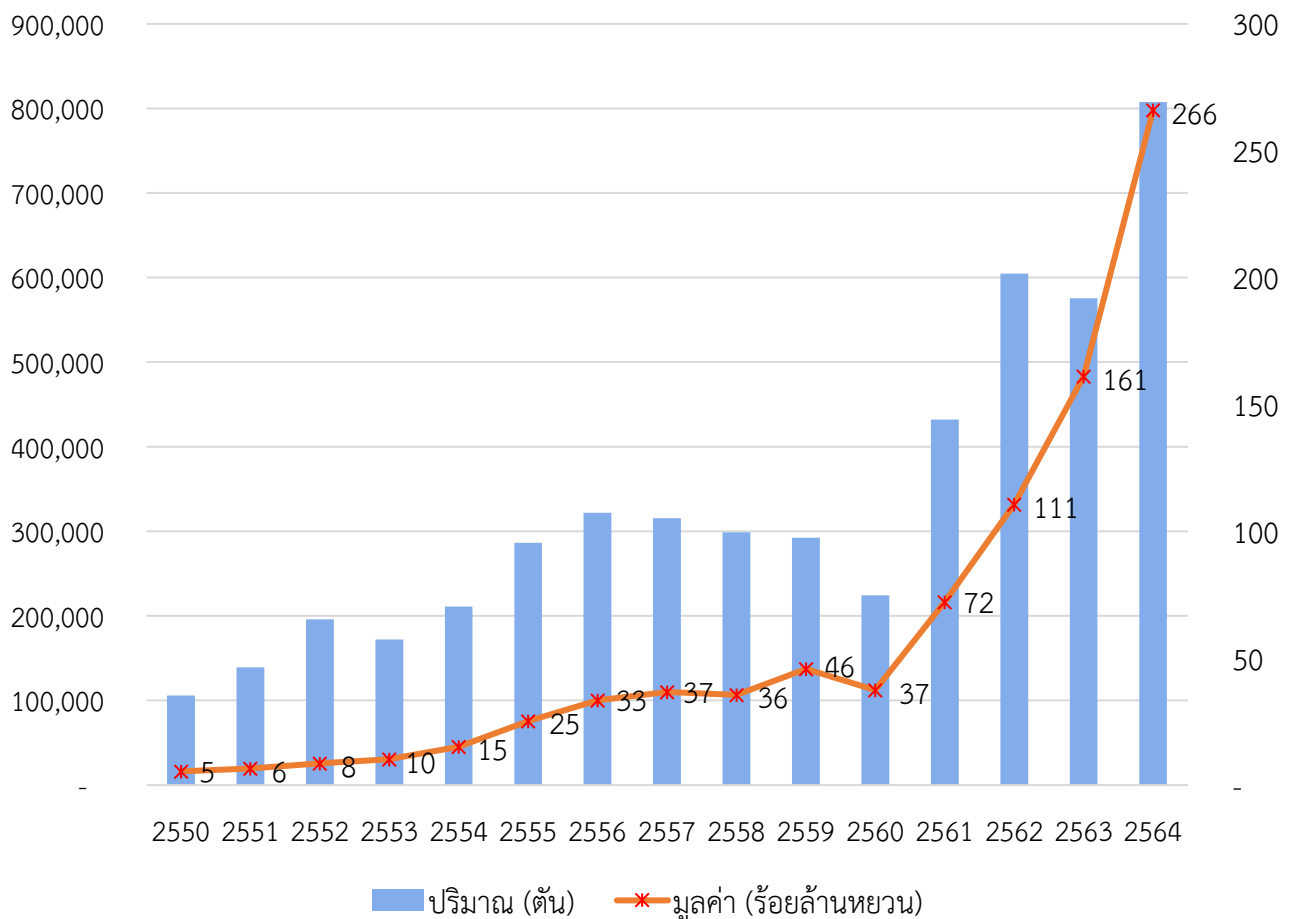

จากตารางที่ 15 พบว่า ในปี 2564 ราคาขายปลีกทุเรียนสอดคล้องเป็นในทิศทางเดียวกับราคาขายส่ง คือ ช่วงเดือนเมษายน - สิงหาคม เป็นช่วงที่ผลผลิตมากและมีการนำเข้ามา ราคาซื้อขายในช่วงปี

จึงต่ำตามกลไกตลาด ในขณะที่ช่วงต้นปีและปลายปีซึ่งเป็นช่วงต้นฤดูกาลและปลายฤดูกาลของทุเรียนเป็นช่วงที่ราคาขายปลีกอยู่ในระดับสูง ในขณะที่ผลผลิตมีน้อย โดยพบว่าในเดือนพฤศจิกายนไม่มีการวางจำหน่ายในห้างโมเดิร์นเทรดข้างต้น ราคาขายปลีกเฉลี่ยรายเดือนของปี 2564 (กราฟเส้นสีชมพูอ่อน) ส่วนใหญ่มากกว่าราคาขายปลีกเฉลี่ยรายเดือนของปี 2563 (กราฟเส้นสีเขียว) โดยราคาขายปลีกเฉลี่ยตลอดทั้งปีของปี 2564 อยู่ที่ 64.69 หยวนต่อ กก. เมื่อเทียบกับปี 2563 อยู่ที่ 55.14 หยวนต่อ กก. เพิ่มขึ้นร้อยละ 17.32 และพบว่าในปี 2564 ราคาขายปลีกทุเรียนในตลาดโมเดิร์นเทรดในนครกว่างโจวมีความผันผวนของราคาสูงสุดและราคาต่ำสุดในแต่ละเดือนโดยเฉลี่ยมากกว่าปี 2563 โดยในปี 2564 มีช่วงแกว่งของราคาสูงสุดและต่ำสุดต่อ กก. เฉลี่ยอยู่ที่ 32.71 หยวน ในขณะที่ปี 2563 อยู่ที่ 31.11 หยวน ซึ่งสอดคล้องกับความผันผวนของราคาขายส่งที่กล่าวถึงข้างต้น

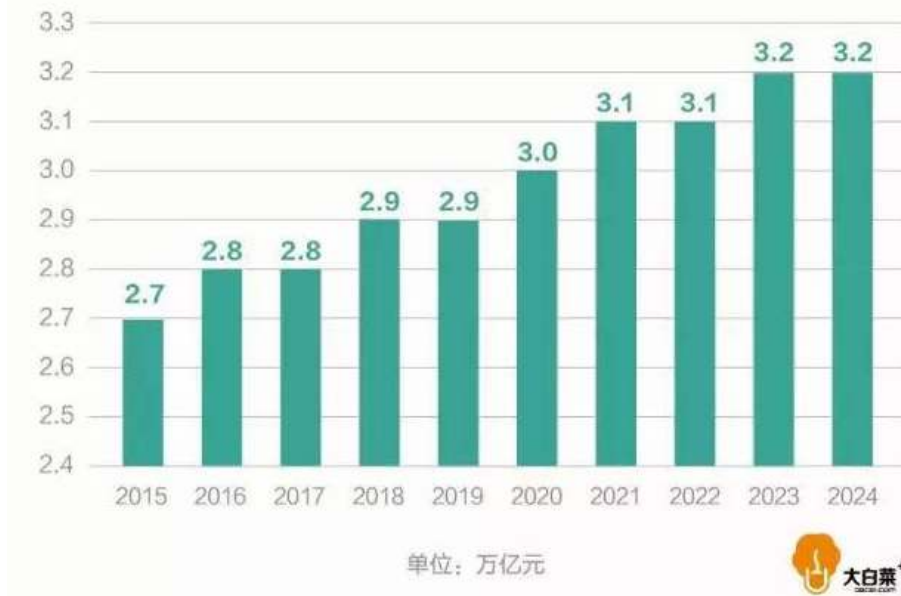
แนวโน้มและโอกาสของทุเรียนไทยในตลาดจีน

กราฟแสดงปริมาณการนำเข้าทุเรียนของจีน (ตัน - แกนซ้าย) และมูลค่าการนำเข้า (ร้อยล้านบาท - แกนขวา) ปี 2550 - 2564

จากกราฟข้างต้น พบว่า จีนมีการนำเข้าทุเรียนผลสดยืนอยู่ที่ระดับประมาณปีละ 300,000 ตัน นานถึง 5 ปี ในช่วงปี 2555 - 2559 แล้วขยับเพิ่มขึ้นอย่างมากในปี 2561 ทะลุระดับ 400,000 ตัน และทะลุระดับ 600,000 ตัน ในปี 2562 ในขณะที่ในปี 2563 มีการนำเข้าลดลงอยู่ที่ 575,529 ตัน เนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และในปี 2564 ซึ่งจีนและประเทศในอาเซียนมีการควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ได้ดี ก็พบว่ามีการกลับมานำเข้าทุเรียนเพิ่มมากขึ้น โดยมีปริมาณการนำเข้าสูงมากถึงระดับ 800,000 ตัน

กราฟการคาดการณ์การบริโภคผลไม้ของชาวจีน ปี 2558 - 2567 (ค.ศ.2015 - 2024) (หน่วย: ล้านล้านหยวน)

แหล่งที่มา www.sohu.com/a/222755367_283674

ตามการคาดการณ์ของสถาบันวิทยาศาสตร์การเกษตรแห่งประเทศจีน จนถึงปี 2567 (ค.ศ. 2024) จีนจะมีการบริโภคผลไม้เฉลี่ย 93.90 กก. ต่อคนต่อปี ซึ่งจะมีมูลค่าการตลาดผลไม้กว่า 3.24 ล้านล้านหยวน ในการเพิ่มขึ้นของการบริโภคผลไม้ในตลาดจีนนั้น ทุเรียนก็เป็นหนึ่งในผลไม้ที่มีศักยภาพและความโดดเด่นอย่างมาก เนื่องจากลักษณะโดยเฉพาะของทุเรียนซึ่งไม่มีผลไม้อื่นทดแทนได้ การเพิ่มการตลาดทุเรียนในจีน จึงยังเป็นโอกาสเติมเต็มความต้องการของชาวจีนได้อีกมาก

กราฟการคาดการณ์มูลค่าตลาดอาหารประเภททุเรียน ปี 2561 - 2567 (ค.ศ. 2018 - 2024) (หน่วย: ร้อยล้านหยวน)

ที่มา: <http://baogao.chinabaogao.com/nongyehongzi/375124375124.html>

จากการที่ชาวจีนมีกำลังบริโภคเพิ่มขึ้นและการส่งเสริมตลาดทุเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยมีจำหน่ายทั้งในตลาดค้าส่ง ตลาดค้าปลีก รวมถึงการจำหน่ายในช่องทางออนไลน์ที่ได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นอย่างมาก ซึ่งนอกจากการบริโภคทุเรียนสดแล้ว ยังมีการนำไปแปรรูปที่หลากหลาย อาทิ พืชชาหน้าทุเรียน ขนมเปียะไส้ทุเรียน ขนมไหว้พระจันทร์ไส้ทุเรียน ไอศกรีมทุเรียน ไปจนถึงชาทุเรียน และร้านอาหารที่เน้นการนำทุเรียน

มาเป็นส่วนประกอบของอาหาร ซึ่งต่างก็ได้รับความนิยมไม่น้อยในตลาดจีน โดยคาดว่ามูลค่าตลาดอาหารประเภททุเรียนในตลาดจีนจะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จนแตะระดับ 37,600 ล้านบาท ในปี 2567 สะท้อนให้เห็นถึงความต้องการทุเรียนในตลาดจีนทั้งรูปแบบผลไม้สดและทุเรียนแช่แข็งที่นำไปใช้ในอุตสาหกรรมอาหาร และการแปรรูปที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ตลาดทุเรียนในจีนที่เติบโตขึ้น นอกจากไทยซึ่งเป็นผู้ผลิตทุเรียนรายใหญ่ของโลกจะได้ประโยชน์แล้ว มาเลเซียซึ่งได้ผลักดันในการส่งออกทุเรียนแช่แข็งทั้งลูกไปจีนก็จะได้รับประโยชน์ด้วยเช่นกัน โดยมาเลเซียจุดเด่นของทุเรียนมุขาคิงเป็นตัวชูโรงในการขยายตลาดทุเรียนมาเลเซียในตลาดจีน ในขณะที่ไทยยังคงเน้นตลาดทุเรียนหอมทองเป็นหลัก เนื่องจากปริมาณการผลิตมากและราคาย่อมเยาว์กว่าทุเรียนมาเลเซียมาก หากมีการชูโรงทุเรียนพันธุ์พรีเมียมใหม่ที่มีศักยภาพในการทำตลาดเพื่อมาต่อกรกับทุเรียนมุขาคิงของมาเลเซียก็จะช่วยให้ไทยได้ส่วนแบ่งทุเรียนราคาสูงจากมาเลเซียได้เช่นกัน

อย่างไรก็ดี เนื่องจากตลาดส่งออกทุเรียนหลักของไทย คือ จีน ผู้ผลิต ผู้ส่งออก และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรกำชับและเข้มงวดในการผลิตและคัดเลือกทุเรียนที่มีคุณภาพได้มาตรฐานการส่งออก ไม่ให้เกิดปัญหาทุเรียนอ่อน หรือด้อยคุณภาพ โดยเฉพาะในช่วงต้นฤดูกาลของผลผลิตเพราะจะกระทบต่อราคาและตลาดทุเรียนไทยในจีนในวงกว้างได้ง่าย รวมถึงการปฏิบัติตามพิธีสารการส่งออกผลไม้จากไทยมาจีนอย่างเคร่งครัด เพื่อลดปัญหาการกีดกันทางการค้าที่อาจจะเกิดขึ้นไปพร้อมกันด้วย

ลำไย

ลำไยเป็นผลไม้ที่จีนสามารถเพาะปลูกได้มากทางตอนใต้ของจีนในมณฑลกว่างตุง ผู้เจี้ยน และเขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง แต่ก็ยังไม่เพียงพอต่อการบริโภคภายในประเทศจีน เนื่องด้วยลำไยในทางการแพทย์แผนจีนนั้น ถือเป็นผลไม้ที่มีสรรพคุณทางยา โดยเกือบทุกส่วนของลำไยสามารถนำมาใช้เป็นยาได้ตั้งแต่เนื้อ เม็ด เปลือก และรากของลำไย

ประเทศไทยเป็นประเทศที่ส่งออกลำไยรายใหญ่ของโลก มูลค่าการส่งออกปีละไม่ต่ำกว่า 15,000 ล้านบาท โดยในปี 2564 มีมูลค่าการส่งออก 23,133 ล้านบาท โดยประเทศไทยมีสภาพพื้นที่และภูมิอากาศเหมาะสมกับการปลูกลำไย โดยเฉพาะทางภาคเหนือตอนบนซึ่งได้รับภัยธรรมชาติน้อยกว่าประเทศคู่แข่งที่สำคัญ คือ จีน และเวียดนาม สามารถผลิตลำไยนอกฤดูกาล และสามารถกำหนดระยะเวลาเก็บเกี่ยวในช่วงที่ตลาดต้องการได้ ในขณะที่ประเทศคู่แข่งยังไม่สามารถผลิตลำไยนอกฤดูได้

ตารางที่ 16 การนำเข้าลำไยของจีนปี 2562 - 2564

ประเทศ	ปริมาณนำเข้า (ตัน)				มูลค่านำเข้า (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)			
	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	เทียบกับปี 2563 (%)	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	เทียบกับปี 2563 (%)
รวม	406,441	346,751	468,950	35.24	424.68	491.28	705.41	43.59
ไทย	279,274	342,159	467,971	36.77	353.69	488.23	704.91	44.38
เวียดนาม	127,167	4,592	979	-78.68	70.98	3.05	0.50	-83.51

ปัจจุบันประเทศที่จีนอนุญาตให้ส่งออกลำไยมายังจีนได้ คือ ไทย เวียดนาม มาเลเซีย อินโดนีเซีย และเมียนมา จากตารางที่ 16 พบว่า ในปี 2564 จีนมีการนำเข้าลำไยจากต่างประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 35.24 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ซึ่งเป็นการนำเข้าจากประเทศไทยและเวียดนาม โดยในปี 2564 มีปริมาณนำเข้าจากเวียดนามเพียง 979 ตัน ลดลงร้อยละ 78.68 เมื่อเทียบกับปี 2563 และมีการนำเข้าลำไยจากไทยปริมาณเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด โดยมีการนำเข้าลำไยจากไทยในปี 2564 สูงถึง 467,971 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 36.77 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า สะท้อนให้เห็นว่าในอดีตที่ผ่านมาพ่อค้าชาวจีนและเวียดนามน่าจะ

การแปลงลำไยไทยเป็นลำไยเวียดนามเพื่อใช้สิทธิการนำเข้าโดยชาวชายแดนมูลค่าการนำเข้าไม่เกิน 8,000 หยวน โดยได้รับการยกเว้นภาษี และการแปลงเพื่อนำเข้าในรูปแบบการค้าปกติ เนื่องจากมูลค่าในการนำเข้าต่อหน่วยของลำไยเวียดนามต่ำกว่าลำไยไทย โดยในปี 2562 - 2564 มูลค่าการนำเข้าลำไยต่อหน่วยจากไทยอยู่ที่ 1.27 1.43 และ 1.51 ดอลลาร์สหรัฐต่อ กก. ตามลำดับ ในขณะที่มูลค่าการนำเข้าลำไยจากเวียดนามต่อหน่วยอยู่ที่ 0.56 0.66 และ 0.51 ดอลลาร์สหรัฐต่อ กก. ตามลำดับ จึงส่งผลให้มีค่าใช้จ่ายทางภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับการนำเข้าลำไยเวียดนามต่ำกว่าลำไยจากไทย อย่างไรก็ตาม จากความเข้มงวดของศุลกากรเงินในการปราบปรามการลักลอบหนีศุลกากร ส่งผลให้การนำเข้าลำไยมีแนวโน้มสะท้อนตามสภาพความเป็นจริงเพิ่มขึ้น โดยมีการนำเข้าลำไยจากไทยในสัดส่วนที่มากกว่าลำไยจากเวียดนามอย่างเห็นได้ชัด

ตารางที่ 17 ปริมาณการนำเข้าลำไยสดจากประเทศไทยของจีน ปี 2562 - 2564 ตามปริมาณการค้าต่างประเทศ
รายเขตการปกครองระดับมณฑลของจีน

ลำดับ	เขตการปกครองระดับมณฑล	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564		การเปลี่ยนแปลง ปี 2564 เทียบ 2563 (%)
		ปริมาณการ นำเข้า (ตัน)	ปริมาณการ นำเข้า (ตัน)	ปริมาณการ นำเข้า (ตัน)	สัดส่วนการ นำเข้า (%)	
	รวมทั้งหมด	279,274	342,159	467,971	100.00	36.77
1	นครฉงชิ่ง	82,620	99,749	141,851	30.31	42.21
2	มณฑลกว่างตุง	59,264	66,883	134,917	28.83	101.72
3	มณฑลยูนนาน	56,752	100,320	75,862	16.21	-24.38
4	เขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง	47,159	31,262	36,498	7.80	16.75
5	มณฑลเจ้อเจียง	4,251	7,913	30,164	6.45	281.22
6	มณฑลหูหนาน	13,590	15,299	19,190	4.10	25.43
7	มณฑลชานตง	4,626	6,698	8,415	1.80	25.65
8	มณฑลกุ้ยโจว	1,074	2,361	5,819	1.24	146.48
9	นครเซี่ยงไฮ้	50	1,072	3,755	0.80	250.36
10	มณฑลเจียงซู	1,562	2,292	3,576	0.76	56.04
11	มณฑลอานฮุย	-	2,697	3,317	0.71	23.02
12	มณฑลเหอหนาน	-	-	1,513	0.32	0.00
13	มณฑลไห่หนาน	3,800	931	1,139	0.24	22.30
14	นครเทียนจิน	-	-	573	0.12	0.00
15	มณฑลเสฉวน	2,720	24	508	0.11	2,004.68
16	กรุงปักกิ่ง	6	153	487	0.10	218.18
17	มณฑลฝูเจี้ยน	1,130	4,249	386	0.08	-90.91
18	มณฑลเหลียวหนิง	356	212	-	0.00	0.00
19	มณฑลเจียงซี	313	46	-	0.00	0.00

จากตารางที่ 17 พบว่า การนำเข้าลำไยสดจากไทยของจีนกว่าร้อยละ 30.31 เป็นการนำเข้าโดยผู้นำเข้าที่จดทะเบียนบริษัทในนครฉงชิ่ง ร้อยละ 28.83 เป็นการนำเข้าโดยผู้นำเข้าที่จดทะเบียนบริษัทในมณฑลกว่างตุง และร้อยละ 16.21 เป็นการนำเข้าโดยผู้นำเข้าที่จดทะเบียนบริษัทในมณฑลยูนนาน สะท้อนให้เห็นว่าการขนส่งลำไยจากไทยไปจีน ในปี 2564 ส่วนใหญ่ใช้เส้นทางทางการขนส่งทางบกจากด่านเชียงของของไทยผ่านลาว เข้าจีนที่ด่านโม่ฮาน มณฑลยูนนาน ในเส้นทาง R3A เนื่องจากการขนส่งลำไยทางรถยนต์มีความคล่องตัว

ซึ่งอยู่ใกล้แหล่งผลิตในภาคเหนือของไทยและใช้ระยะเวลาในการขนส่งเร็วกว่าการขนส่งทางเรือมาก โดยเฉพาะการขนส่งไปยังภาคตะวันตกของจีน เช่น การขนส่งลำไยไปนครฉงชิ่งที่หากใช้การขนส่งทางเรือจะต้องส่งเข้าที่ท่าเรือเซินเจิ้นหรือกว่างโจว แล้วต้องเปลี่ยนเป็นการขนส่งทางบกไปยังนครฉงชิ่งใช้ระยะเวลาประมาณ 10 - 13 วัน หากใช้การขนส่งทางรถยนต์ในเส้นทาง R3A จะใช้ระยะเวลาเพียง 3 วันเท่านั้น

เมื่อพิจารณาจากสถิติการนำเข้าลำไยโดยผู้จดทะเบียนบริษัทในเขตการปกครองระดับมณฑลต่าง ๆ ของจีน พอจะอนุมานได้ว่า ตลาดลำไยของไทยส่วนใหญ่อยู่ทางมณฑลตะวันตกและมณฑลตอนใต้ โดยเฉพาะนครฉงชิ่ง ซึ่งบริษัทฉงชิ่ง จินกั๋วหยวน เทรตติ้ง ได้มีการเข้าไปลงทุนตั้งโรงคัดบรรจุลำไยในไทย โดยมีสัดส่วนทางการตลาดมากกว่าร้อยละ 20 ของลำไยไทยที่ส่งไปจีน อย่างไรก็ตาม ลำไยที่บริษัทนำเข้าบางส่วนก็มีการส่งเข้าไปจำหน่ายยังตลาดค้าส่งผักและผลไม้เจียงหนานในนครกว่างโจว เพื่อกระจายต่อไปยังตลาดค้าส่งอื่น ๆ ของจีนด้วยเช่นกัน ในขณะที่ตลาดทางตอนใต้และภาคตะวันตกซึ่งเป็นตลาดดั้งเดิมทั้งในมณฑลกว่างตุ้ง เขตฯ กว่างซีจ้วง และมณฑลยูนนาน เป็นจุดนำเข้าที่สำคัญเพื่อบริโภคในมณฑลและกระจายต่อไปตลาดค้าส่งและค้าปลีกในมณฑลต่าง ๆ ของจีน

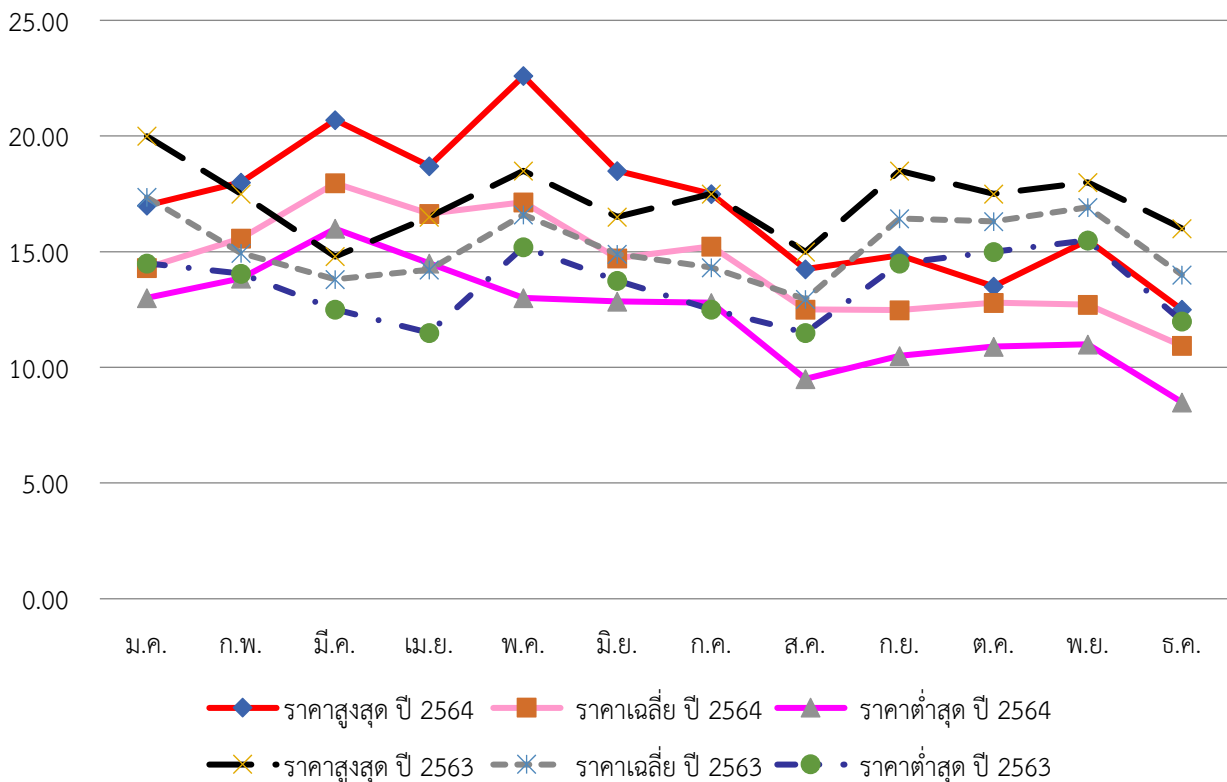
ในขณะที่ตลาดที่น่าสนใจไม่น้อย คือ ตลาดในตะวันออกและตอนกลางของจีน ได้แก่ มณฑลเจ้อเจียง หูหนาน และชานตง ซึ่งมีผู้นำเข้าลำไยที่จดทะเบียนบริษัทในมณฑลดังกล่าวนำเข้าลำไยปริมาณ 30,164 19,190 และ 8,415 ตัน ตามลำดับ ซึ่งการที่ลำไยหากเก็บที่อุณหภูมิ 2 - 5 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ร้อยละ 90 - 95 จะเก็บได้นาน 30 - 45 วัน หรือถ้าเก็บที่อุณหภูมิ 5 - 10 องศาเซลเซียส จะเก็บได้นาน 20 - 30 วัน โดยที่การส่งออกมีการรมลำไยสดด้วยก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ เพื่อให้สีผิวเปลือกสวย ควบคุมเชื้อราและโรค รวมถึงยังช่วยยืดอายุการเก็บรักษาได้ด้วย ส่งผลให้ข้อจำกัดในการขนส่งไม่ยุ่งยากมากนัก จึงทำให้สามารถขนส่งทางเรือไปยังภาคตะวันออกตอนบนของจีนได้ สะท้อนให้เห็นถึงโอกาสในการขยายตลาดลำไยไทยในภาคตะวันออกและภาคกลางของจีน และจากสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้ผู้นำเข้าที่จดทะเบียนในมณฑลต่าง ๆ ของจีนมีการนำเข้ากระจายตัวเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด อาทิ มณฑลเจ้อเจียง นครเซี่ยงไฮ้ (ภาคตะวันออก) มีการนำเข้าเพิ่มขึ้น 2.81 และ 2.50 เท่า ตามลำดับ ซึ่งมีทั้งการนำเข้าโดยทางการขนส่งทางเครื่องบินและทางเรือด้วยเช่นกัน

<p style="text-align: center;">จุดแข็ง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เป็นผลไม้ที่ไทยมีพื้นที่เพาะปลูกมากที่สุด เมื่อเทียบกับผลไม้ชนิดอื่น มีพื้นที่เพาะปลูกกว่า 1.753 ล้านไร่ 2. มีผลผลิตทั้งปี มีมากในช่วงเดือนธันวาคม-มกราคม และมากที่สุดช่วงเดือนกรกฎาคม-สิงหาคม ในปี 2564 มีผลผลิตทั้งสิ้นกว่า 1,567,087 ตัน 3. สามารถแปรรูปเป็นลำไยอบแห้งซึ่งมีมูลค่าและเก็บรักษานาน 	<p style="text-align: center;">จุดอ่อน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การรมก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์เพื่อให้สีผิวเปลือกสวย ควบคุมโรคและช่วยยืดอายุการเก็บรักษาลำไยให้นานขึ้น แต่หากมีปริมาณก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ตกค้างมากกว่า 50 mg/kg ตามมาตรฐานที่จีนกำหนดก็就会被ทำลายทิ้งหรือถูกตีกลับ ไม่สามารถนำเข้ามายังประเทศไทยได้
<p style="text-align: center;">โอกาส</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ลำไยเป็นผลไม้ที่จีนนำมาใช้หลากหลายรูปแบบ นอกจากทานสดแล้ว ลำไยอบแห้งยังนำมาประยุกต์ใช้ในศาสตร์ของยาจีน และการทำอาหารอีกด้วย 2. พื้นที่ทางตอนใต้ของจีนซึ่งเป็นแหล่งเพาะปลูกลำไยซึ่งตั้งอยู่ทางชายฝั่งทะเลตะวันออกของจีนได้รับผลกระทบจากพายุฤดูร้อนบ่อยครั้ง ส่งผลให้ผลผลิตได้รับความเสียหาย 3. จีนยังไม่สามารถผลิตลำไยนอกฤดูได้ในปริมาณมาก ลำไยคุณภาพนอกฤดูจึงจำหน่ายได้ในราคาดี 	<p style="text-align: center;">อุปสรรค</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. จีนสามารถเพาะปลูกลำไยได้มาก โดยเฉพาะทางตอนใต้ของจีนในมณฑลกว่างตุง ผู้เจี้ยน และเซตฯ กว่างซีจ้วง ช่วงติดดอกประมาณเดือนมีนาคม-เมษายน และช่วงเก็บเกี่ยวผลผลิตประมาณเดือนกรกฎาคม-สิงหาคม ซึ่งเป็นช่วงเดียวกับที่ผลผลิตของไทยออกมากเช่นกัน ให้ผลผลิตปีละมากกว่า 1.7 ล้านตัน (ปี 2564 ผลผลิตลำไยของมณฑลกว่างตุง 1,042,300 ตัน เซตฯ กว่างซีจ้วง 606,900 ตัน มณฑลผู้เจี้ยน 220,071 ตัน (ปี 2563) และมณฑลไห่หนาน 60,700 ตัน มีผลผลิตลำไยรวมกว่า 1.93 ล้านตัน)

ตารางที่ 18 ราคาขายส่งลำไยไทย (เกรดหนึ่ง) ที่ตลาดค้าส่งผักและผลไม้เจียงหนาน (หยวน/กก.) ปริมาณนำเข้าของจีน (ตัน) และปริมาณผลผลิตของไทย (ตัน) รายเดือนของปี 2563 - 2564

ราคาขายส่งลำไย	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	เฉลี่ย
ราคาสูงสุดปี 2564	17.00	18.00	20.70	18.70	22.60	18.50	17.50	14.25	14.85	13.50	15.50	12.50	16.97
ราคาเฉลี่ยปี 2564	14.31	15.58	17.97	16.64	17.14	14.71	15.23	12.51	12.48	12.80	12.71	10.94	14.42
ราคาต่ำสุดปี 2564	13.00	13.85	16.00	14.50	13.00	12.85	12.80	9.50	10.50	10.90	11.00	8.50	12.20
ปริมาณนำเข้าปี 2564	105,648	65,770	24,866	7,878	3,106	3,178	13,310	22,145	36,837	33,284	69,835	82,116	467,971
ปริมาณผลผลิตปี 2564	200,430	85,093	50,147	15,671	13,947	31,342	175,514	411,987	151,851	118,628	133,046	179,431	1,567,087
ราคาสูงสุดปี 2563	20.00	17.50	14.80	16.50	18.50	16.50	17.50	15.00	18.50	17.50	18.00	16.00	17.19
ราคาเฉลี่ยปี 2563	17.36	14.94	13.81	14.23	16.61	14.90	14.32	12.95	16.43	16.31	16.91	14.00	15.23
ราคาต่ำสุดปี 2563	14.50	14.05	12.50	11.50	15.20	13.75	12.50	11.50	14.50	15.00	15.50	12.00	13.54
ปริมาณนำเข้าปี 2563	67,729	24,531	31,186	15,107	4,303	1,997	14,975	15,993	17,700	25,188	46,651	76,799	342,159
ปริมาณผลผลิตปี 2563	208,350	112,334	52,856	32,281	22,112	31,217	125,814	209,414	52,738	65,981	82,891	186,474	1,182,462

กราฟแสดงราคาขายส่งลำไย (เกรด 1) รายเดือนของปี 2563 - 2564 (หยวน/กก.)

จากตารางที่ 18 พบว่า ในปี 2564 ช่วงเดือนที่จีนมีการนำเข้าลำไยมากจะเป็นช่วงที่จีนไม่มีผลผลิตออก คือ ในช่วงเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ และพฤศจิกายน - ธันวาคม โดยเดือนที่มีการนำเข้าค่อนข้างมาก คือ เดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นช่วงเทศกาลตรุษจีนที่คนจีนนิยมซื้อหาลำไยเนื่องจากเป็นผลไม้ที่ซื้อเป็นมงคล คือ หลงเหยียน (龙眼) แปลว่า ตามังกร โดยในปี 2564 วันตรุษจีนอยู่ที่ช่วงกลางเดือนกุมภาพันธ์จึงมีการนำเข้ามากในช่วงเดือนมกราคมและกุมภาพันธ์ หลังจากนั้นมีการนำเข้าลดลงตามปริมาณผลผลิตที่ลดลง โดยราคามีการปรับเพิ่มขึ้น และพบว่าในเดือนมีนาคมมีราคาขายส่งเฉลี่ยอยู่ที่ 17.97 หยวนต่อ กก. ซึ่งเป็นราคาขายส่งเฉลี่ยที่สูงที่สุดของปี 2564 ในขณะที่ในช่วงเดือนกรกฎาคม - สิงหาคมเป็นช่วงที่ลำไยจีนและไทยออกผลผลิตพร้อม ๆ กันเป็นจำนวนมาก จึงเป็นช่วงที่มีสัดส่วนการนำเข้าต่อปริมาณผลผลิตที่ไทยเพาะปลูกได้อยู่ในช่วงต่ำที่สุดในรอบปี โดยเดือนสิงหาคมซึ่งเป็นเดือนที่มีผลผลิตของลำไยมากที่สุด จึงเป็นช่วงที่ราคาขายส่งเฉลี่ยของลำไยอยู่ในระดับต่ำ หลังจากเดือนสิงหาคมราคาขายส่งเฉลี่ยของลำไยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และลดลงในช่วงปลายปีซึ่งเป็นช่วงที่ไทยมีผลผลิตลำไยออกมาก ในขณะที่ก็มีผลไม้เมืองหนาวที่เข้ามาแข่งขันในตลาดค้าส่งผักและผลไม้เจียงหนานให้ผู้บริโภคเลือกซื้อ มากด้วยเช่นกัน โดยมีราคาขายส่งเฉลี่ยต่ำที่สุดในเดือนธันวาคมอยู่ที่ 10.94 หยวนต่อ กก.

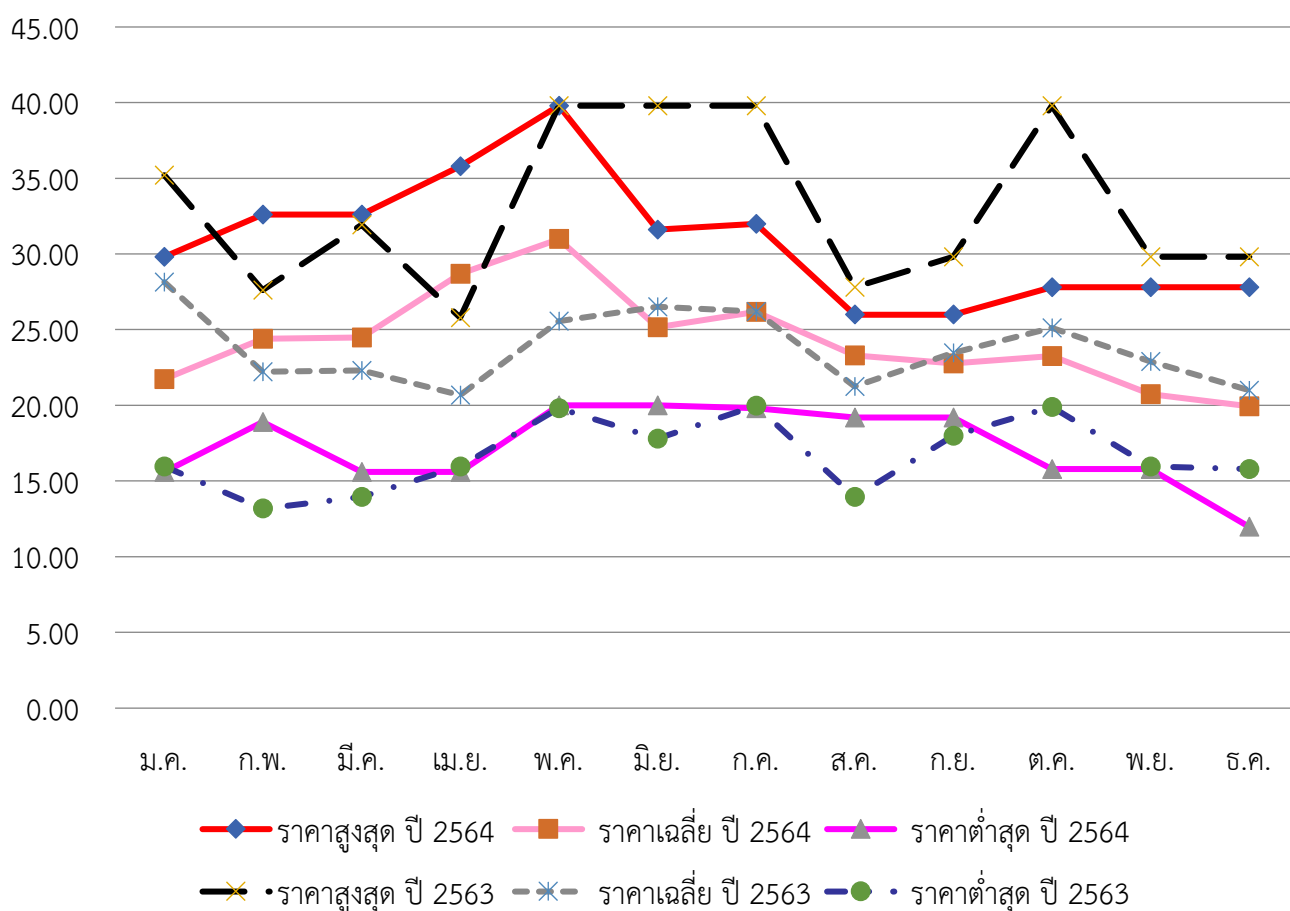
ราคาขายส่งเฉลี่ยรายเดือนของปี 2564 (กราฟเส้นสีชมพูอ่อน) ส่วนใหญ่ต่ำกว่าราคาขายส่งเฉลี่ยรายเดือนของปี 2563 (กราฟเส้นปะสีเทา) โดยราคาขายส่งเฉลี่ยตลอดทั้งปีของปี 2564 อยู่ที่ 14.42 หยวนต่อ กก. เมื่อเทียบกับปี 2563 อยู่ที่ 15.23 หยวนต่อ กก. ลดลงร้อยละ 5.32 ราคาจำหน่ายที่ลดลงเนื่องจากปริมาณผลผลิตลำไยของจีนในปี 2564 ที่เพิ่มขึ้น และปริมาณการนำเข้าลำไยจากไทยที่เพิ่มขึ้นตามปริมาณผลผลิตที่มีมากขึ้นด้วย และพบว่าในปี 2564 ราคาขายส่งลำไยในตลาดค้าส่งผักและผลไม้เจียงหนานมีความผันผวนของราคาสูงสุดและราคาต่ำสุดในแต่ละเดือนโดยเฉลี่ยมากกว่าปี 2563 โดยในปี 2564 มีช่วงแกว่งของราคาสูงสุดและต่ำสุดต่อ กก. เฉลี่ยอยู่ที่ 4.77 หยวน ในขณะที่ปี 2563 อยู่ที่ 3.65 หยวน

เมื่อพิจารณาราคาขายปลีกผลไม้ที่ห้างโมเดิร์นเทรดในนครกว่างโจวจากการเก็บข้อมูลรายสัปดาห์ตลอดทั้งปี 2563 - 2564 ที่ผ่านมาในห้าง 6 แห่ง ได้แก่ Lotus, Aeon, Yonghui, Vanguard, Friendship, Walmart และร้าน Pagoda ซึ่งเป็นร้านจำหน่ายผลไม้ระดับพรีเมียมที่มีสาขากว่า 5,000 สาขาทั่วประเทศจีน ได้ผลดังตารางที่ 19

ตารางที่ 19 ราคาขายปลีกผลไม้ไทยที่ห้างโมเดิร์นเทรดในนครกว่างโจว (หยวน/กก.) รายเดือนของปี 2563 - 2564

ราคาขายปลีกผลไม้	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	เฉลี่ย
ราคาสูงสุด ปี 2564	29.80	32.60	32.60	35.80	39.80	31.60	31.98	26.00	26.00	27.80	27.80	27.80	30.80
ราคาเฉลี่ยปี 2564	21.73	24.39	24.48	28.69	30.99	25.15	26.17	23.29	22.76	23.26	20.73	19.94	24.30
ราคาต่ำสุด ปี 2564	15.60	18.90	15.60	15.60	20.00	20.00	19.80	19.20	19.20	15.80	15.80	11.98	17.29
ราคาสูงสุด ปี 2563	35.20	27.60	31.92	25.80	39.80	39.80	39.80	27.80	29.80	39.80	29.80	29.80	33.08
ราคาเฉลี่ยปี 2563	28.15	22.22	22.31	20.68	25.57	26.50	26.20	21.25	23.47	25.12	22.89	20.99	23.78
ราคาต่ำสุด ปี 2563	15.96	13.18	13.96	15.96	19.80	17.80	19.98	13.96	17.98	19.90	15.96	15.80	16.69

กราฟแสดงราคาขายปลีกผลไม้รายเดือนของปี 2563 - 2564 (หยวน/กก.)

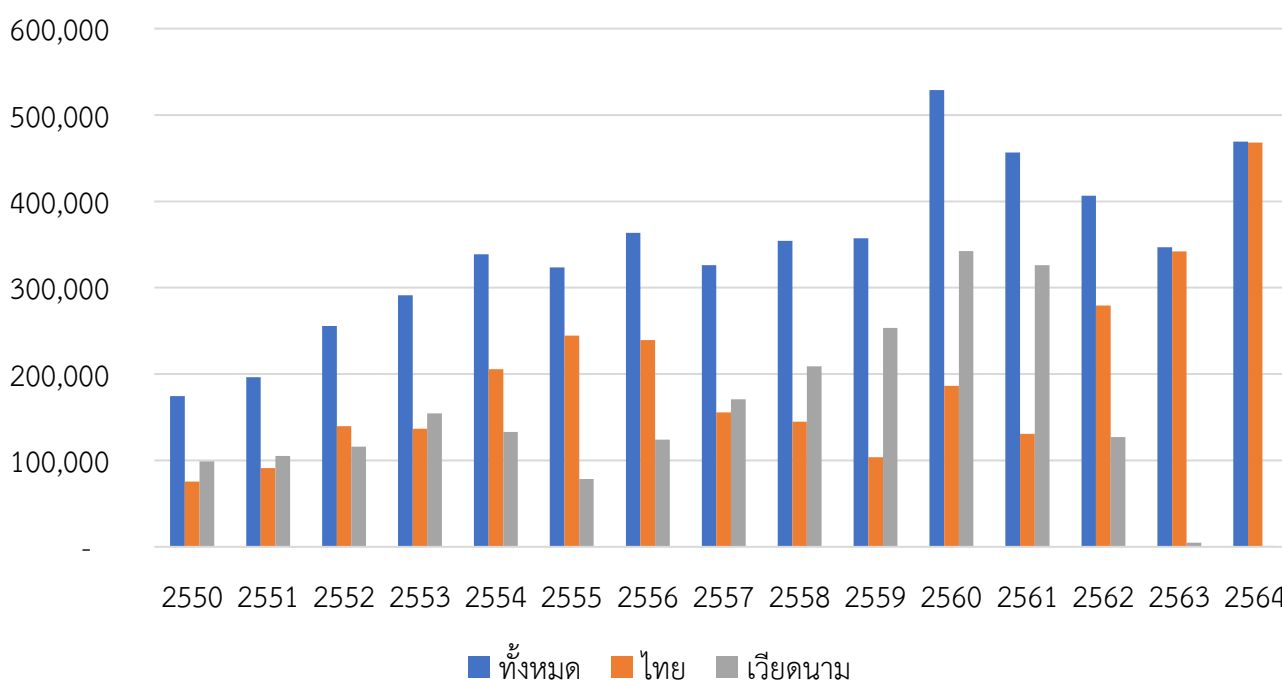
จากตารางที่ 19 พบว่าราคาขายปลีกผลไม้ไทยในห้างโมเดิร์นเทรดในนครกว่างโจวในช่วงเดือนพฤษภาคมมีราคาขายปลีกผลไม้เฉลี่ยสูงที่สุดอยู่ที่ 30.99 หยวนต่อ กก. และในเดือนธันวาคม

มีราคาขายปลีกลำไยเฉลี่ยต่ำที่สุดอยู่ที่ 19.94 หยวนต่อ กก. สอดคล้องตามราคาขายส่งลำไยในตลาดค้าส่งผัก และผลไม้เจียงหนานตามที่กล่าวข้างต้น โดยราคาขายปลีกเฉลี่ยรายเดือนของปี 2564 (กราฟเส้นสีชมพูอ่อน) ส่วนใหญ่ต่ำกว่าราคาขายปลีกเฉลี่ยรายเดือนของปี 2563 (กราฟเส้นปะสีเทา) และมีราคาขายปลีกสูงสุดรายเดือนเฉลี่ยต่ำกว่าปี 2563 แต่พบว่าราคาขายปลีกเฉลี่ยตลอดทั้งปีของปี 2564 อยู่ที่ 24.30 หยวนต่อ กก. เมื่อเทียบกับปี 2563 อยู่ที่ 23.78 หยวนต่อ กก. เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.19 เนื่องจากความผันผวนของราคาขายปลีกสูงสุดและต่ำสุดในแต่ละเดือนโดยเฉลี่ยน้อยกว่าปี 2563

ในปี 2564 ราคาขายปลีกลำไยในตลาดโมเดิร์นเทรดในนครกว่างโจวมีความผันผวนของราคาสูงสุดและต่ำสุดในแต่ละเดือนโดยเฉลี่ยน้อยกว่าปี 2563 โดยในปี 2564 มีช่วงแกว่งของราคาสูงสุดและต่ำสุดต่อ กก.เฉลี่ยอยู่ที่ 13.51 หยวน ในขณะที่ปี 2563 อยู่ที่ 16.39 หยวน

แนวโน้มและโอกาสของลำไยไทยในตลาดจีน

กราฟแสดงปริมาณการนำเข้าลำไยของจีน ปี 2550 - 2564 (ตัน)

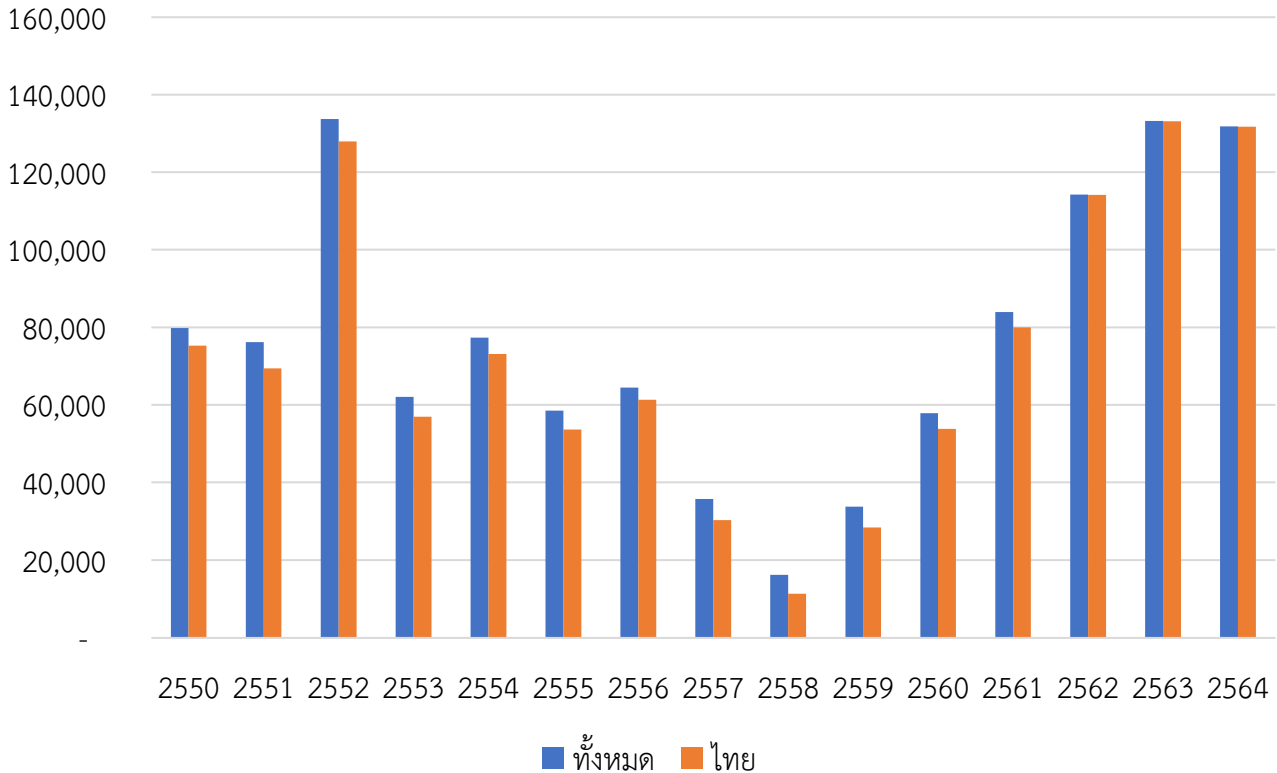
จากกราฟข้างต้น พบว่า จีนมีการนำเข้าลำไยผลสดส่วนใหญ่อยู่ที่ระดับประมาณปีละ 350,000 - 400,000 ตัน ยกเว้นในปี 2560 ที่มีการนำเข้ามากกว่า 500,000 ตัน แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มการนำเข้าลำไยผลสดของจีนที่ไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงมากนักเมื่อเทียบกับทุเรียน และมั่งคุดที่จีนยังไม่สามารถเพาะปลูกได้ในเชิงพาณิชย์ เนื่องจากจีนก็เป็นประเทศผู้ผลิตลำไยรายใหญ่ของโลกเช่นกันแต่ละปีมีผลผลิตประมาณ 1.7 ล้านตัน ซึ่งสามารถตอบสนองตลาดผู้บริโภคในประเทศได้

จากสถิติที่ผ่านมา พบว่า ในปี 2558 - 2561 จีนมีการนำเข้าลำไยจากประเทศเวียดนามมากกว่าไทยอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งน่าจะเป็นเพราะมีการแปลงลำไยไทยเป็นเวียดนามเพื่อลดต้นทุนทางภาษีมูลค่าเพิ่มตามที่กล่าวข้างต้น แต่ตั้งแต่ปี 2562 เป็นต้นมา จากการที่ศุลกากรจีนมีความเข้มงวดในการปราบปรามการลักลอบหนีศุลกากรทำให้ไม่สามารถดำเนินการแบบที่ผ่านมาได้ จึงทำให้สัดส่วนการนำเข้าจากไทยเพิ่มขึ้นมากอย่างมีนัยสำคัญเช่นกัน

อย่างไรก็ดี จากการที่จีนยังไม่สามารถผลิตลำไยนอกฤดูได้ในปริมาณมาก จึงยังเป็นโอกาสของลำไยไทยที่จะเข้ามาตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคชาวจีนโดยเฉพาะในช่วงหน้าหนาวที่เป็นช่วงนอกฤดูลำไยของจีน ซึ่งชาวจีนมีความเชื่อว่าลำไยมีฤทธิ์ร้อนเมื่อบริโภคลำไยในฤดูหนาวจะช่วยเพิ่มความอบอุ่น

ให้กับร่างกายได้ รวมถึงชื่อของลำไยในภาษาจีนมีความหมายมงคลจึงเป็นหนึ่งในผลไม้ที่ชาวจีนนิยมซื้อติดบ้าน ในช่วงเทศกาลตรุษจีน นอกจากนี้ การขยายตลาดใหม่เพื่อส่งออกลำไยก็จะช่วยลดปัญหาการล้นตลาดในช่วงที่ผลผลิตลำไยของไทยออกมากซึ่งเป็นช่วงที่จีนนำเข้าน้อยเพราะเป็นช่วงที่ผลผลิตออกตรงกัน

กราฟแสดงปริมาณการนำเข้าลำไยอบแห้งของจีน ปี 2550 - 2564 (ตัน)

เมื่อพิจารณาการนำเข้าลำไยอบแห้งของจีนในช่วงปี 2550 - 2564 พบว่า ในช่วงปี 2550 - 2558 การนำเข้าลำไยอบแห้งมีความผันผวนค่อนข้างมาก แต่ตั้งแต่ในช่วงปี 2559 - 2563 พบว่า จีนมีการนำเข้าลำไยอบแห้งเพิ่มขึ้นมากอย่างต่อเนื่องจากระดับประมาณ 40,000 ตันในปี 2559 เพิ่มเป็นระดับ 133,171 ตันในปี 2563 และลดลงเล็กน้อยในปี 2564 อยู่ที่ระดับ 131,762 ตัน ซึ่งเกือบทั้งหมดเป็นการนำเข้าจากไทย จึงเป็นอีกหนึ่งโอกาสของลำไยไทยในการแปรรูปเป็นลำไยอบแห้งซึ่งนอกจากจะสามารถเพิ่มมูลค่าให้กับลำไยแล้วยังสามารถดูดซับลำไยสดที่ล้นตลาดได้อีกทางหนึ่งด้วยเช่นกัน

มังคุด

มังคุดเป็นผลไม้ที่จีนยังไม่สามารถเพาะปลูกได้ในเชิงพาณิชย์ แม้ว่าจะมีการริเริ่มปลูกในมณฑลไห่หนานของจีน แต่ก็ยังไม่ได้ผลผลิตมากนัก มีการเรียกขานมังคุดว่าเป็นราชินีของผลไม้ (水果皇后) โดยคนจีนจัดให้มังคุดเป็นผลไม้ธาตุเย็น นอกจากมีวิตามินต่าง ๆ แล้ว ยังเชื่อว่ามีสรรพคุณแก้ร้อนในดับกระหายคลายร้อนด้วย แม้ว่าแหล่งกำเนิดของมังคุดมาจากประเทศมาเลเซีย แต่ปัจจุบันจีนนำเข้ามังคุดจากไทยมากที่สุด

ตารางที่ 20 การนำเข้ามั่งคุดของจีน ปี 2562 - 2564

ประเทศ	ปริมาณนำเข้า (ตัน)				มูลค่านำเข้า (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)			
	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	เทียบกับปี 2563 (%)	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	เทียบกับปี 2563 (%)
รวม	364,490	294,233	248,492	-15.55	794.53	675.85	766.63	13.43
ไทย (เทียบสัดส่วน)	340,990 (93.55%)	254,654 (86.55%)	227,762 (91.66%)	-10.56	736.00 (92.63%)	583.30 (86.31)	696.54 (90.86%)	19.41
อินโดนีเซีย	19,490	35,704	20,508	-42.56	48.94	85.01	69.46	-18.29
มาเลเซีย	4,011	3,833	221	-94.23	9.60	7.48	0.63	-91.56
เวียดนาม	-	42	-	-100	-	0.06	-	-100

ปัจจุบันประเทศที่จีนอนุญาตให้ส่งออกมั่งคุดมายังจีนได้ คือ ไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย เมียนมา และเวียดนาม จากตารางที่ 20 พบว่า ในปี 2564 จีนนำเข้ามั่งคุดจากไทยมากที่สุดปริมาณ 227,762 ตัน ลดลงร้อยละ 10.56 เมื่อเทียบกับปี 2563 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 91.66 ของปริมาณการนำเข้ามั่งคุดรวมจากประเทศต่าง ๆ และมีการนำเข้ามั่งคุดจากอินโดนีเซียปริมาณ 20,508 ตัน ลดลงร้อยละ 42.56 และพบว่ามี การนำเข้ามั่งคุดจากมาเลเซียปริมาณ 221 ตัน ลดลงมากถึงร้อยละ 94.23 เมื่อเทียบกับปี 2563 ซึ่งการนำเข้าที่ลดลงเป็นผลมาจากจากการที่ปริมาณผลผลิตมั่งคุดในปี 2564 ของประเทศผู้ผลิตหลักต่างลดลง ทั้งนี้ เมื่อพิจารณามูลค่าการนำเข้ามั่งคุดต่อ กก. ในปี 2564 พบว่ามูลค่าการนำเข้าต่อ กก. ของมั่งคุดอินโดนีเซียมากที่สุด อยู่ที่ 3.39 ดอลลาร์สหรัฐต่อ กก. รองลงมา คือ ไทย และมาเลเซีย อยู่ที่ 3.06 และ 2.85 ดอลลาร์สหรัฐต่อ กก. ตามลำดับ

ตารางที่ 21 ปริมาณการนำเข้ามั่งคุดจากประเทศไทยของจีน ปี 2562 - 2564 ตามปริมาณการค้าต่างประเทศ รายเขตการปกครองระดับมณฑลของจีน

ลำดับ	เขตการปกครองระดับมณฑล	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564		การเปลี่ยนแปลงปี 2564 เทียบ 2563 (%)
		ปริมาณการนำเข้า (ตัน)	ปริมาณการนำเข้า (ตัน)	ปริมาณการนำเข้า (ตัน)	สัดส่วนการนำเข้า (%)	
	รวมทั้งหมด	340,990	254,654	227,762	100.00	-10.56
1	มณฑลยูนนาน	128,682	56,839	68,275	29.98	20.12
2	เขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง	128,014	91,815	50,560	22.20	-44.93
3	นครฉงชิ่ง	8,134	21,251	31,864	13.99	49.94
4	มณฑลเจ้อเจียง	19,894	13,771	25,624	11.25	86.08
5	มณฑลกวางตุ้ง	20,455	55,726	20,630	9.06	-62.98
6	มณฑลหูหนาน	5,920	5,190	11,557	5.07	122.68
7	มณฑลเจียงซู	146	548	9,942	4.37	1,713.38
8	มณฑลเสฉวน	8,388	161	2,689	1.18	1,571.40
9	นครเซี่ยงไฮ้	564	963	1,967	0.86	104.18
10	มณฑลไห่หนาน	16,631	72	1,833	0.80	2,448.40
11	มณฑลกุ้ยโจว	-	574	919	0.40	60.04
12	มณฑลฝูเจี้ยน	2,312	4,297	742	0.33	-82.73
13	มณฑลชานซี	-	-	311	0.14	-
14	มณฑลอานฮุย	-	34	233	0.10	594.38

ลำดับ	เขตการปกครองระดับมณฑล	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564		การเปลี่ยนแปลง ปี 2564 เทียบ 2563 (%)
		ปริมาณการ นำเข้า (ตัน)	ปริมาณการ นำเข้า (ตัน)	ปริมาณการ นำเข้า (ตัน)	สัดส่วนการ นำเข้า (%)	
15	มณฑลส่านซี	11	152	230	0.10	51.21
16	กรุงปักกิ่ง	1,749	1,944	184	0.08	-90.55
17	นครเทียนจิน	-	590	123	0.05	-79.10
18	มณฑลกานซู	-	37	60	0.03	64.91
19	มณฑลเหอหนาน	-	90	18	0.01	-80.05
20	มณฑลเหลียวหนิง	3	270	-	-	-100.00
21	เขตปกครองตนเองมองโกเลียใน	0	-	-	-	-
22	มณฑลชานตง	88	222	-	-	-100.00
23	มณฑลเฮยหลงเจียง	-	68	-	-	-100.00
24	มณฑลเจียงซี	-	41	-	-	-100.00

จากตารางที่ 8 และตารางที่ 20 พบว่า ในช่วงปี 2562 - 2564 การส่งออกมั่งคุดของไทยไปยังจีน และเวียดนามมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ โดยพบว่าสัดส่วนปริมาณการส่งออกไปจีนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ 71.08 ในปี 2562 เพิ่มเป็นร้อยละ 90.41 ในปี 2564 ในขณะที่สัดส่วนปริมาณการส่งออกไปเวียดนามลดลงอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ 26.62 ในปี 2562 ลดลงเหลือร้อยละ 6.42 ในปี 2564 และแม้ว่าจีนอนุญาตให้มั่งคุดจากเวียดนามสามารถส่งเข้าจีนได้แล้วในปี 2563 แต่ปริมาณที่จีนนำเข้าจากเวียดนามก็ไม่ได้มีมากนัก แสดงให้เห็นว่ามั่งคุดจากไทยไม่น่าจะมีการสวมสิทธิเป็นมั่งคุดเวียดนามเพื่อนำเข้าจีน ซึ่งเป็นผลจากความเข้มงวดในการตรวจสอบการนำเข้าและส่งออกสินค้าของศุลกากรจีนตามที่กล่าวมาแล้ว

จากตารางที่ 21 พบว่า การนำเข้ามั่งคุดไทยของจีนในปี 2564 ส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าโดยผู้นำเข้าที่จดทะเบียนบริษัทในมณฑลยูนนาน และเขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง โดยมีการนำเข้า 68,275 ตัน และ 50,560 ตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 29.98 และ 22.20 ของปริมาณการนำเข้ามั่งคุดไทยของจีนตามลำดับ รวมคิดเป็นสัดส่วนมากถึงร้อยละ 52.18 สะท้อนให้เห็นถึงเส้นทางการขนส่งมั่งคุดที่ใช้เส้นทางการขนส่งทางบกเป็นหลักทั้งในเส้นทาง R3A จากด่านเชียงของ ผ่านลาว เข้าจีนที่ด่านโมฮาน มณฑลยูนนาน และเส้นทาง R9/R12 จากด่านมุกดาหาร/ด่านนครพนม ผ่านลาว เวียดนาม และเข้าจีนที่ด่านโหย่วอี้กวน ด่านตงซิง และด่านรถไฟผิงเสียง เขตฯ กว่างซีจ้วง ซึ่งมั่งคุดที่นำเข้าก็จะกระจายต่อไปยังตลาดค้าส่งค้าปลีกในมณฑลต่าง ๆ ของจีนมากกว่าที่จะบริโภคภายในมณฑลเอง รองลงมาเป็นการนำเข้าโดยผู้นำเข้าที่จดทะเบียนบริษัทในนครฉงชิ่งโดยมีการนำเข้า 31,864 ตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 13.99 ซึ่งน่าจะมีการใช้เส้นทางขนส่งทางบกในเส้นทาง R3A ด้วยเช่นกัน เนื่องจากนครฉงชิ่งใกล้กับมณฑลยูนนาน ในขณะที่มีการนำเข้าโดยผู้นำเข้าที่จดทะเบียนบริษัทในมณฑลกว่างตุงจำนวน 20,630 ตัน ลดลงมาถึงร้อยละ 62.98 สะท้อนให้เห็นว่าการขนส่งมั่งคุดในปี 2564 โดยใช้เส้นทางขนส่งทางบกได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ลดลงเมื่อเทียบกับปี 2563

เมื่อพิจารณาจากสถิติการนำเข้ามั่งคุดโดยผู้จดทะเบียนบริษัทในเขตการปกครองระดับมณฑลต่าง ๆ ของจีน พอจะอนุมานได้ว่าตลาดมั่งคุดของไทยส่วนใหญ่อยู่ทางมณฑลตอนใต้ ตะวันตกเฉียงใต้ และตะวันออกของจีน โดยเฉพาะมณฑลกว่างตุง นครฉงชิ่ง และมณฑลเจ้อเจียง (ไม่นับเขตฯ กว่างซีจ้วง และมณฑลยูนนาน ที่มีปริมาณการนำเข้ามากโดยบางส่วนบริโภคในมณฑล และมีจำนวนมากที่กระจายต่อไปยังผู้ค้ามณฑลอื่น ๆ ของจีน) ในขณะที่ในปี 2564 มีการนำเข้ามั่งคุดโดยผู้นำเข้าที่จดทะเบียนบริษัทในมณฑลต่าง ๆ ของจีน ในลักษณะกระจายตัวลดลงโดยเฉพาะทางภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ห่างไกลของจีน เช่น กรุงปักกิ่ง

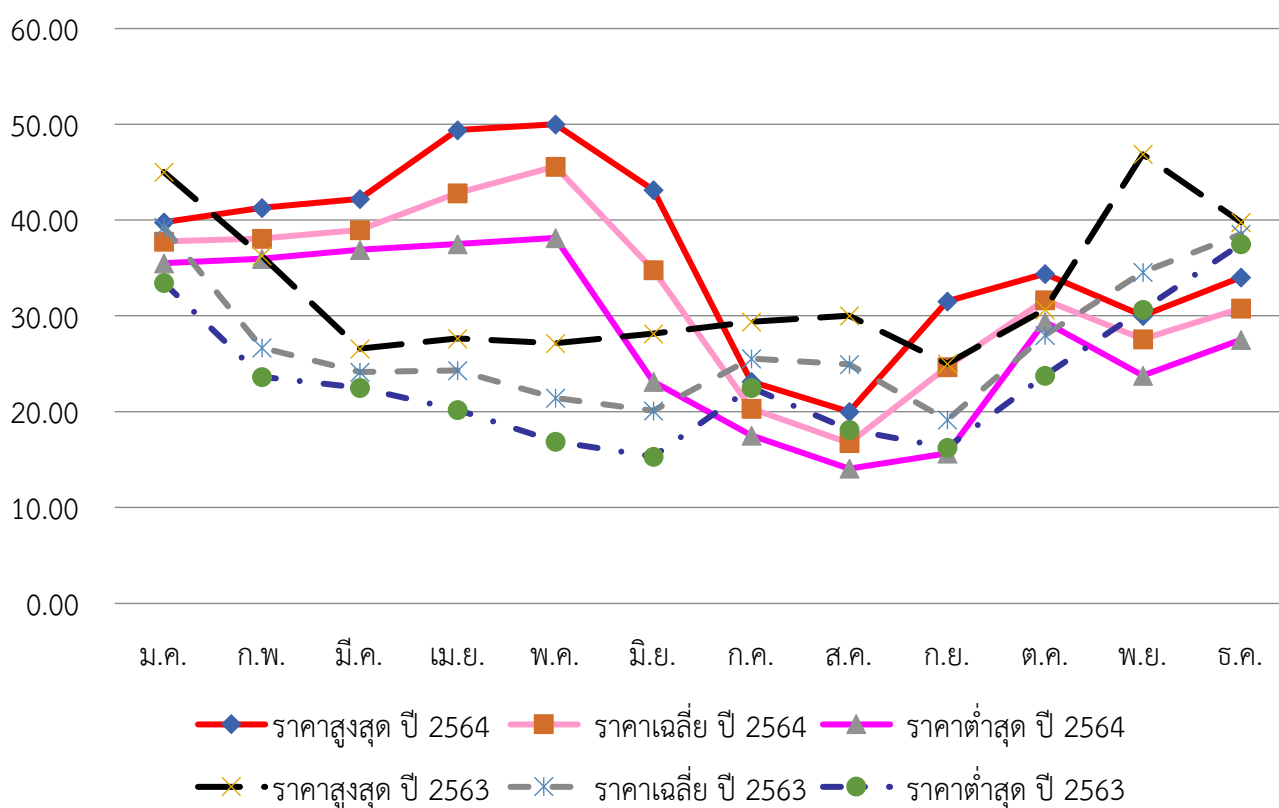
และนครเทียนจิน (ภาคเหนือ) ลดลงร้อยละ 90.55 และ 79.10 ตามลำดับ มณฑลเหอหนิง และเฮยหลงเจียง (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) ลดลงโดยไม่มีการนำเข้าในปี 2564 เป็นต้น

<p style="text-align: center;"><u>จุดแข็ง</u></p> <ol style="list-style-type: none"> เป็นผลไม้ที่มีผลผลิตเกือบตลอดทั้งปี โดยมีมากในช่วงเดือนเมษายน - กันยายน ฤดูกาลผลผลิตของภาคตะวันออกเฉียงเหนือในช่วงเดือนเมษายน - มิถุนายน ภาคใต้อยู่ในช่วงเดือนกรกฎาคม - กันยายน ต้นมังคุดหลังจากปลูกใช้ระยะเวลาสั้นกว่าจะเริ่มให้ผลผลิต (เพาะปลูกแล้วประมาณ 7 - 10 ปี) โดยไทยมีพื้นที่เพาะปลูกที่ให้ผลผลิตได้ประมาณ 424,777 ไร่ 	<p style="text-align: center;"><u>จุดอ่อน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> ผลผลิตต่อไร่ในปี 2564 ประมาณ 637 กก. น้อยกว่าทุเรียนที่ให้ผลผลิตต่อไร่ได้ถึง 1,424 กก. การบรรจุหีบห่อเพื่อส่งออกมีความยุ่งยาก เนื่องจากต้องกำจัดมดซึ่งมีติดมากับมังคุดก่อนส่งออก
<p style="text-align: center;"><u>โอกาส</u></p> <ol style="list-style-type: none"> เป็นผลไม้ที่จีนแทบจะยังไม่สามารถเพาะปลูกได้ ยังต้องนำเข้าเป็นส่วนใหญ่ 	<p style="text-align: center;"><u>อุปสรรค</u></p> <ol style="list-style-type: none"> ฐานการตลาดเพาะปลูกมังคุดในจีนอยู่ที่มณฑลไห่หนาน ในเมืองอู่จื่อซาน มีพื้นที่เพาะปลูก 250 ไร่ และในเมืองเป่าถิงมีพื้นที่เพาะปลูก 1,250 ไร่ ซึ่งยังให้ผลผลิตไม่มากประมาณปีละ 100 ตัน แต่ในอนาคตพื้นที่ให้ผลผลิตก็จะมากขึ้นด้วย การที่จีนให้มีการนำเข้ามังคุดจากอินโดนีเซีย ภายหลังจากที่มีการระงับการนำเข้ามาพักใหญ่ และการที่จีนอนุญาตให้นำเข้ามังคุดจากเวียดนาม ซึ่งจะเป็นคู่แข่งกับมังคุดของไทยในอนาคต

ตารางที่ 22 ราคาขายส่งมังคุดไทย (เกรดหนึ่ง) ที่ตลาดค้าส่งผักและผลไม้เจียงหนาน (หยวน/กก.) ปริมาณนำเข้าของจีน (ตัน) และปริมาณผลผลิตของไทย (ตัน) รายเดือนของปี 2563 - 2564

ราคาขายส่งมังคุด	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	เฉลี่ย
ราคาสูงสุดปี 2564	39.75	41.25	42.19	49.38	50.00	43.13	23.13	20.00	31.50	34.38	30.00	34.00	36.56
ราคาเฉลี่ยปี 2564	37.77	38.06	38.96	42.81	45.58	34.79	20.31	16.74	24.65	31.64	27.57	30.76	32.47
ราคาต่ำสุดปี 2564	35.50	35.94	36.88	37.50	38.13	23.13	17.50	14.06	15.63	29.38	23.75	27.50	27.91
ปริมาณนำเข้าปี 2564	351	77	152	1,284	8,592	55,872	67,037	77,991	15,343	705	88	270	227,762
ปริมาณผลผลิตปี 2564	1,435	1,543	54	7,148	21,878	54,994	82,884	70,239	21,472	4,793	3,114	1,218	270,773
ราคาสูงสุดปี 2563	45.00	36.25	26.56	27.63	27.13	28.13	29.38	30.00	25.00	30.63	46.88	39.75	32.69
ราคาเฉลี่ยปี 2563	39.26	26.67	24.14	24.31	21.42	20.08	25.53	24.92	19.14	27.98	34.54	38.52	27.21
ราคาต่ำสุดปี 2563	33.44	23.63	22.50	20.19	16.88	15.31	22.50	18.13	16.25	23.75	30.63	37.50	23.39
ปริมาณนำเข้าปี 2563	2,398	1,495	1,437	13,619	101,523	49,258	12,246	29,482	35,138	4,742	2,789	527	254,654
ปริมาณผลผลิตปี 2563	1,920	2,425	7,680	46,285	89,605	66,496	35,404	48,306	33,113	4,447	640	539	336,861

กราฟแสดงราคาขายส่งมังคุด (เกรด 1) รายเดือนของปี 2563 - 2564 (หยวน/กก.)

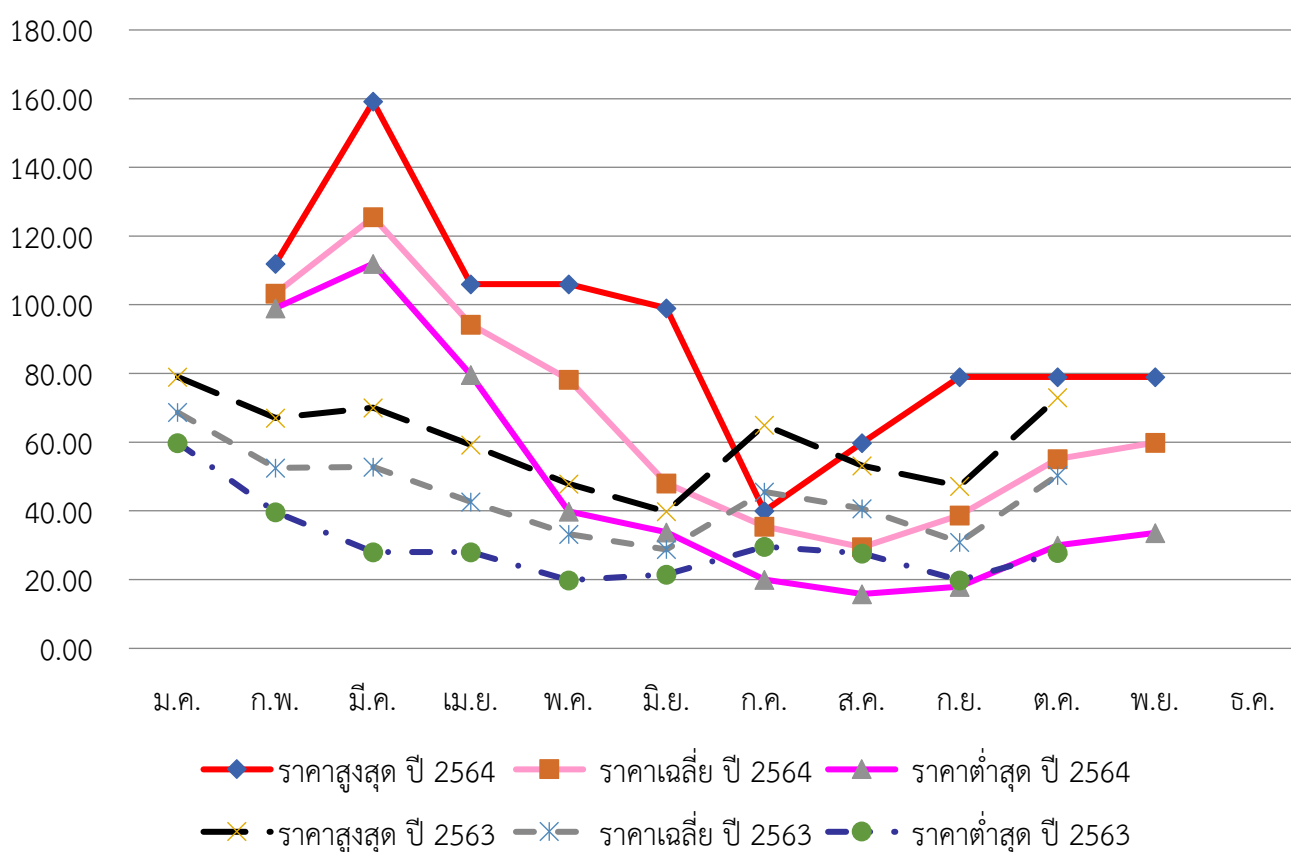
จากตารางที่ 22 พบว่า ในปี 2564 ช่วงเดือนที่มีการนำเข้ามังคุดมากที่สุดคือช่วงเดือนมิถุนายน - กันยายน ซึ่งเป็นช่วงที่ราคาซื้อขายลดต่ำลงในช่วงปีตามกลไกตลาด ราคาขายส่งอยู่ในระดับสูงในช่วงต้นปีและปลายปี ซึ่งเป็นช่วงต้นฤดูและปลายฤดู ผลผลิตของมังคุดจึงมีไม่มาก โดยในปี 2564 พบว่า ราคาขายส่งเฉลี่ยสูงที่สุดอยู่ที่เดือนพฤษภาคมโดยราคาเฉลี่ยอยู่ที่ 45.58 หยวนต่อ กก. ซึ่งเป็นช่วงที่เริ่มเข้าสู่การให้ผลผลิตและมีการหาซื้อนำเข้าเพิ่มขึ้น และพบว่าราคาขายส่งลดลงต่อเนื่องเมื่อมีการนำเข้าเพิ่มขึ้น ในขณะที่มีราคาขายส่งเฉลี่ยต่ำที่สุดในเดือนสิงหาคมราคาเฉลี่ยอยู่ที่ 16.74 หยวนต่อ กก. ซึ่งเป็นเดือนที่มีการนำเข้ามากที่สุด โดยราคาขายส่งเฉลี่ยรายเดือนของปี 2564 (กราฟเส้นสีชมพูอ่อน) ส่วนใหญ่มากกว่าราคาขายส่งเฉลี่ยรายเดือนของปี 2563 (กราฟเส้นปะสีเทา) ราคาขายส่งเฉลี่ยตลอดทั้งปีของปี 2564 อยู่ที่ 32.47 หยวนต่อ กก. เมื่อเทียบกับปี 2563 อยู่ที่ 27.21 หยวนต่อ กก. เพิ่มขึ้นร้อยละ 19.33 และพบว่าในปี 2564 ราคาขายส่งมังคุดในตลาดเจียงหนานมีความผันผวนของราคาสูงสุดและราคาต่ำสุดในแต่ละเดือนโดยเฉลี่ยน้อยกว่าปี 2563 โดยในปี 2564 มีช่วงแกว่งของราคาสูงสุดและต่ำสุดต่อ กก. เฉลี่ยอยู่ที่ 8.65 หยวน ในขณะที่ปี 2563 อยู่ที่ 9.30 หยวน เนื่องจากปริมาณการนำเข้าที่ลดลงและการกระจุกตัวของผลผลิตในช่วงฤดูกาล

เมื่อพิจารณาราคาขายปลีกมังคุดที่ห้างโมเดิร์นเทรดในนครกว่างโจวจากการเก็บข้อมูลรายสัปดาห์ตลอดทั้งปี 2563 - 2564 ที่ผ่านมาในห้าง 6 แห่ง ได้แก่ Lotus, Aeon, Yonghui, Vanguard, Friendship, Walmart และร้าน Pagoda ซึ่งเป็นร้านจำหน่ายผลไม้ระดับพรีเมียมที่มีสาขากว่า 5,000 สาขาทั่วประเทศจีน ได้ผลตามตารางที่ 23

ตารางที่ 23 ราคาขายปลีกมังคุดไทยที่ห้างโมเดิร์นเทรดในนครกว่างโจว (หยวน/กก.) รายเดือนของปี 2563 - 2564

ราคาขายปลีกมังคุด	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	เฉลี่ย
ราคาสูงสุด ปี 2564	-	112.00	159.20	105.98	105.98	99.00	40.00	59.80	79.00	79.00	79.00	-	91.90
ราคาเฉลี่ยปี 2564	-	103.33	125.55	94.27	78.26	48.00	35.44	29.46	38.69	55.11	59.87	-	66.80
ราคาต่ำสุด ปี 2564	-	99.00	112.00	79.60	39.80	33.80	19.96	15.80	17.96	29.96	33.60	-	48.15
ราคาสูงสุด ปี 2563	79.00	67.00	70.00	59.20	47.80	39.80	65.00	53.20	47.20	73.00	-	-	60.12
ราคาเฉลี่ยปี 2563	68.69	52.53	52.78	42.63	33.23	28.81	45.49	40.71	30.85	50.33	-	-	44.60
ราคาต่ำสุด ปี 2563	59.80	39.60	27.98	27.98	19.80	21.50	29.60	27.60	19.80	27.80	-	-	30.15

กราฟแสดงราคาขายปลีกมังคุดรายเดือนของปี 2563 - 2564 (หยวน/กก.)

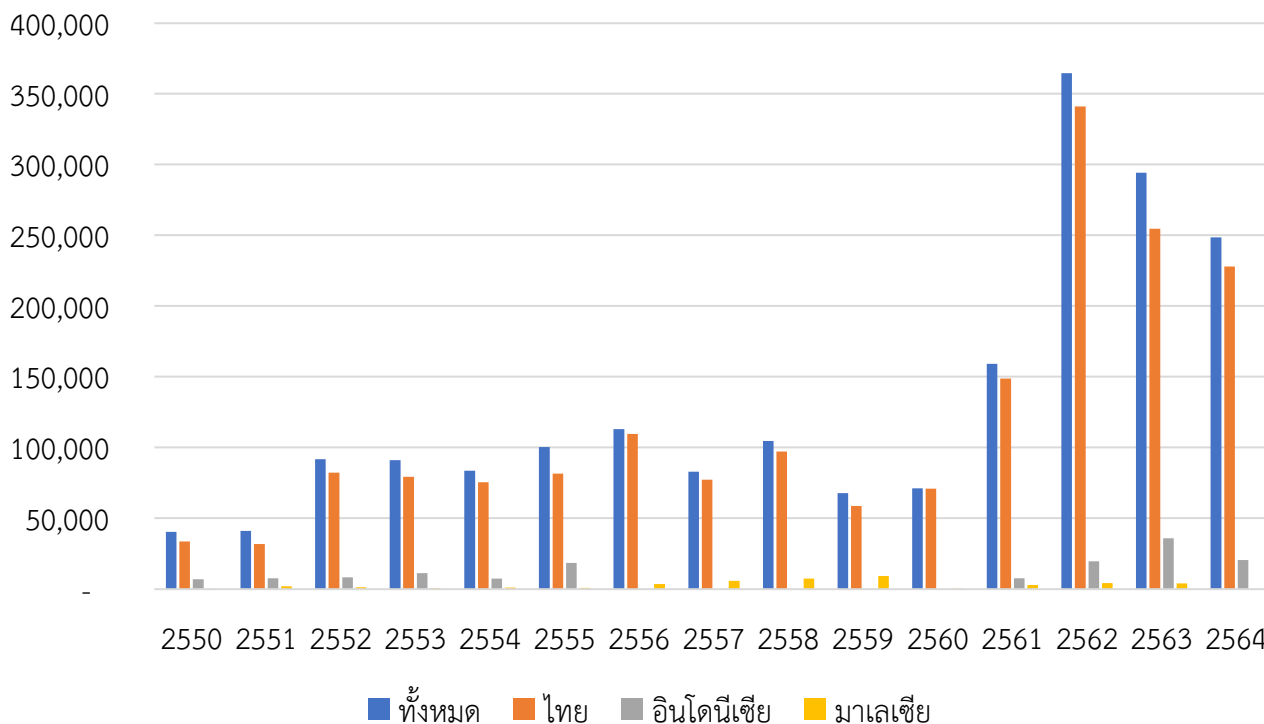
จากตารางที่ 23 พบว่า ราคาขายปลีกมังคุดไทยในห้างโมเดิร์นเทรดของนครกว่างโจวในปี 2564 สอดคล้องเป็นไปในทิศทางเดียวกับราคาขายส่ง คือ ราคาขายปลีกเฉลี่ยในช่วงเดือนมิถุนายน - กันยายน อยู่ในระดับต่ำ ในขณะที่พบว่าราคาขายปลีกมังคุดในห้างโมเดิร์นเทรดจะอยู่ในระดับสูงช่วงต้นปีและปลายปี ซึ่งมีปริมาณผลผลิตและมีปริมาณนำเข้าน้อย รวมถึงในช่วงต้นปีซึ่งเป็นช่วงเทศกาลตรุษจีนจึงมีความต้องการมังคุดคุณภาพสูง โดยราคาขายปลีกเฉลี่ยตลอดทั้งปีของปี 2564 อยู่ที่ 66.80 หยวนต่อ กก. เมื่อเทียบกับปี 2563 อยู่ที่ 44.60 หยวนต่อ กก. เพิ่มขึ้นร้อยละ 49.78 และพบว่าในปี 2564 ราคาขายปลีกมังคุดในตลาดโมเดิร์นเทรดมีความผันผวนของราคาสูงสุดและต่ำสุดในแต่ละเดือนมากกว่าปี 2563 โดยในปี 2564 มีช่วงแกว่งของราคาสูงสุดและต่ำสุดต่อ กก. เฉลี่ยอยู่ที่ 43.75 หยวน ในขณะที่ปี 2563 อยู่ที่ 29.97 หยวน เนื่องจาก

ฝ่ายเกษตร ประจำสถานกงสุลใหญ่ ณ นครกว่างโจว (www.opsmoac.go.th/guangzhou)

ปริมาณการนำเข้าที่ลดลงตามปริมาณผลผลิตที่ลดลง ส่งผลให้ราคาจำหน่ายในแต่ละห้างโมเดิร์นเทรด มีความแตกต่างกันมากตามคุณภาพและขนาดของมังคุดที่นำมาจำหน่ายมากกว่าปี 2563

แนวโน้มและโอกาสของมังคุดไทยในตลาดจีน

กราฟแสดงปริมาณการนำเข้ามังคุดของจีน ปี 2550 - 2564 (ตัน)

จากกราฟข้างต้นพบว่า ในช่วงปี 2550 - 2560 จีนมีการนำเข้ามังคุดส่วนใหญ่อยู่ที่ระดับปีละประมาณ 100,000 ตัน และมีการนำเข้าเพิ่มขึ้นมากตั้งแต่ปี 2561 โดยมีการนำเข้าในระดับ 150,000 ตัน ในปี 2561 ในระดับ 350,000 ตัน ในปี 2562 ในระดับ 300,000 ตัน ในปี 2563 และลดลงอยู่ที่ระดับ 250,000 ตัน ในปี 2564 โดยส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าจากไทย ซึ่งปริมาณการนำเข้าที่เพิ่มขึ้นและลดลงก็สอดคล้องกับปริมาณผลผลิตของมังคุดของไทยด้วยเช่นกัน แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มศักยภาพการบริโภคมังคุดของตลาดจีน

มังคุดเป็นหนึ่งในผลไม้ที่มีศักยภาพและโอกาสในตลาดจีน เนื่องจากเป็นผลไม้ที่จีนยังไม่สามารถเพาะปลูกได้ในเชิงพาณิชย์ ตลาดมังคุดในจีนเกือบทั้งหมดเป็นการนำเข้า โดยปัจจุบันมีผู้เล่นหลักที่สำคัญ คือ ไทย อินโดนีเซีย และมาเลเซีย ในขณะที่เวียดนามเป็นผู้เล่นใหม่ในตลาด พบว่า มูลค่าการนำเข้ามังคุดเวียดนามต่อ กก. มีมูลค่าต่ำสุด สะท้อนให้เห็นว่าราคามังคุดเวียดนามในตลาดจีนมีต้นทุนที่ต่ำกว่ามังคุดไทยมาก เนื่องจากระยะทางการขนส่งเข้าจีนสั้นกว่าไทย รวมถึงยังสามารถใช้ช่องทางการนำเข้าโดยใช้สิทธิของชายแดนได้อีกด้วย จึงเป็นอีกหนึ่งความท้าทายของมังคุดไทยในอนาคต

การแข่งขันของมังคุดไทยในตลาดจีนจึงควรเน้นเรื่องคุณภาพ เนื่องจากผู้บริโภคไม่สามารถเลือกมังคุดจากรูปลักษณ์ภายนอกได้ แม้ว่าฝ่ายเกษตรกร กว้างใจ จะพยายามประชาสัมพันธ์ว่าเนื้อแก้วในมังคุดไม่ใช่ผลเสีย สามารถรับประทานได้ แต่ผู้บริโภคจำนวนมากก็ไม่นิยมบริโภคมังคุดเนื้อแก้ว และรู้สึกว่ามีมังคุดเนื้อแก้วเป็นมังคุดที่คุณภาพไม่ดี เกษตรกรและผู้ที่เกี่ยวข้องจึงควรให้ความสำคัญกับกระบวนการในการเพาะปลูก การเก็บเกี่ยวผลผลิต และการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว รวมถึงการควบคุมคุณภาพตลอดห่วงโซ่การผลิต เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพดี ปลอดภัยต่อพืชและสารตกค้างที่จะเป็นปัญหาในการระงับการนำเข้าดังเช่นมังคุดจากอินโดนีเซียที่เคยถูกระงับการนำเข้าเนื่องจากพบศัตรูพืชกักกันและสารแคดเมียมตกค้างเกินค่ามาตรฐาน

บทสรุป

จีนเป็นตลาดผู้บริโภคผลไม้ที่สำคัญของไทย โดยในปี 2564 ไทยส่งออกผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ ใน HS Code 08 ไปจีนคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 74 ของปริมาณการส่งออกผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้ใน HS Code 08 ทั้งหมดของไทย ผลไม้ที่ไทยส่งออกไปจีนปริมาณมากที่สุด 4 ลำดับแรก คือ ทูเรียน ลำไย มะพร้าว (HS Code 080112 และ 080119) และมังคุด โดยในปี 2564 มีการส่งออกมะพร้าวไปตลาดผู้บริโภคชาวจีนโดยตรง (รวมจีนแผ่นดินใหญ่และเขตบริหารพิเศษฮ่องกง) คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 90.06 ของปริมาณการส่งออกมะพร้าวในหมวด HS Code ดังกล่าวของไทย พบว่า มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เมื่อเทียบกับปี 2562 ที่มีสัดส่วนการส่งออกไปยังจีนแผ่นดินใหญ่และเขตบริหารพิเศษฮ่องกงอยู่ที่ร้อยละ 78.45 และมีการส่งทูเรียน มังคุด และลำไย ไปตลาดผู้บริโภคชาวจีนโดยตรง (รวมจีนแผ่นดินใหญ่และเขตบริหารพิเศษฮ่องกง) คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 94.60 91.73 และ 79.21 ของปริมาณการส่งออกทูเรียน มังคุด และลำไยของไทย ตามลำดับ ซึ่งเป็นสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เมื่อเทียบกับปี 2561 ซึ่งอยู่ที่สัดส่วนร้อยละ 58.81 44.64 และ 26.80 ตามลำดับ โดยสัดส่วนการส่งออกทูเรียน มังคุด และลำไย ไปจีนที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในปี 2562 - 2564 เป็นผลจากการรวมงานด้านการตรวจสอบและกักกันสินค้าเข้ากับงานของศุลกากรอย่างสมบูรณ์ในเดือนสิงหาคมปี 2561 ทำให้มีความเคร่งครัดในแนวทางปฏิบัติในการนำเข้าและส่งออกสินค้าเพิ่มขึ้น การนำเข้าผลไม้จากต่างประเทศจะต้องเป็นผลไม้ที่อยู่ในบัญชีรายชื่อผลไม้ที่จีนอนุญาตให้นำเข้าจากประเทศ/เขตดินแดนที่กำหนดเท่านั้น โดยปฏิบัติด้วยมาตรฐานเดียวกันในการนำเข้าในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งการนำเข้าสินค้ารูปแบบการค้าปกติ การนำเข้าโดยการค้ามูลค่าน้อยของวิสาหกิจชายแดน และการนำเข้าสินค้าโดยใช้สิทธิชาวชายแดน รวมถึงการปราบปรามการลักลอบหนีศุลกากรในผลไม้นำเข้าตั้งแต่ปี 2563 เป็นต้นมา ทำให้ผลไม้ไทยไม่สามารถแปลงเป็นสินค้าเวียดนามแล้วส่งเข้าจีนได้ดังเช่นในอดีต

อย่างไรก็ตาม ภายหลังจากที่ไทยและจีนได้เห็นชอบร่วมกันในการใช้ร่างพิธีสารว่าด้วยข้อกำหนดในการกักกันโรคและตรวจสอบสำหรับการส่งออกและนำเข้าผลไม้ผ่านประเทศที่สามระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีนระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ของไทยกับกระทรวงศุลกากรของจีนฉบับใหม่ ตั้งแต่วันที่ 30 เมษายน 2563 นั้น ทำให้การนำเข้าและส่งออกผลไม้ด้วยเส้นทางขนส่งทางบกผ่านประเทศที่สามมีความเป็นระบบระเบียบมากยิ่งขึ้น โดยจีนอนุญาตให้นำเข้าได้ที่ด่านตงซิงและด่านรถไฟผิงเสียง เพิ่มเติมจากพิธีสารฯ เดิม ที่ให้นำเข้าได้แค่ด่านไห่วออี๋กวน และด่านโม่ฮาน จนนำไปสู่การลงนามในพิธีสารฯ ฉบับใหม่ เมื่อวันที่ 13 กันยายน 2564 ซึ่งได้มีการเพิ่มเติมจุดนำเข้าผลไม้เพิ่มเติมจากร่างพิธีสารฯ ได้แก่ ด่านรถไฟโม่ฮาน ด่านเทียนเป่า ด่านเหอโข่ว และด่านรถไฟเหอโข่ว ในมณฑลยูนนาน และ ด่านหลงปิง และด่านสุยโข่วในเขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง เพื่อรองรับการนำเข้าผลไม้ไทยในอนาคต ทั้งนี้ ผลไม้ของไทยที่ได้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลทะเบียนสวนและโรงคัดบรรจุแล้วจะต้องระบุทะเบียนดังกล่าวบนบรรจุภัณฑ์เพื่อให้ง่ายต่อการตรวจสอบย้อนกลับกรณีเกิดปัญหา ในขณะที่ผลไม้เวียดนามที่ส่งเข้าจีนก็ปฏิบัติในลักษณะเดียวกัน ส่งผลให้การแปลงและสวมสิทธิ์ผลไม้ทำได้ยากขึ้น โดยหลังจากนี้คาดว่าจะการส่งออกผลไม้ของไทยจะเข้าสู่รูปแบบปกติใหม่ (new normal) โดยเป็นการส่งออกไปจีนมากกว่าเวียดนามอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้น ผู้ผลิตและผู้ส่งออกผลไม้ของไทยจึงควรปฏิบัติตามกฎระเบียบด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชของจีน และดำเนินมาตรการป้องกันการปนเปื้อนเชื้อโควิด-19 ตลอดห่วงโซ่อุปทานผลไม้อย่างเข้มงวดควบคู่กันเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาและลดความสูญเสียในการส่งออกผลไม้ซึ่งมีอายุในการเก็บรักษาสั้น รวมถึงควรร่วมกันพัฒนาผลผลิตให้มีความหลากหลายในสายพันธุ์และรสชาติ เพื่อสร้างความแปลกใหม่และสอดคล้องกับความต้องการของตลาด ตลอดจนการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าไปพร้อมกันด้วย

การนำเข้าทูเรียนของจีนจากไทยในปี 2564 กว่าร้อยละ 29 เป็นการนำเข้าโดยผู้นำเข้าที่จดทะเบียนบริษัทในมณฑลกว่างตุง และร้อยละ 26.54 เป็นการนำเข้าโดยผู้นำเข้าที่จดทะเบียนบริษัท

ในเขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง สะท้อนให้เห็นว่าในปี 2564 เส้นทางขนส่งทุเรียนส่วนใหญ่ขนส่งทางเรือจากไทยไปยังฮ่องกงแล้วจึงส่งต่อเข้าไปยังจีนทางเส้นทางบกเข้าเมืองเซินเจิ้นซึ่งมีพื้นที่ติดกับฮ่องกง รวมถึงการขนส่งทางเรือจากไทยไปยังด่านท่าเรือของมณฑลกว่างตุง รองลงมาเป็นการขนส่งทางรถยนต์จากไทยผ่านลาว เวียดนาม และเข้าจีนที่ด่านโหย่วอี้กวน เขตฯ กว่างซีจ้วง เนื่องจากความสะดวกรวดเร็วของการขนส่งทางรถยนต์ที่ใช้ระยะเวลาเพียง 2 - 3 วันก็สามารถส่งของเข้าจีนได้ ในขณะที่การขนส่งทางเรือต้องใช้ระยะเวลากว่า 7 - 10 วัน นอกจากนี้ การขนส่งทางรถยนต์ยังมีความคล่องตัวในการค้าขายและการกระจายสินค้า โดยเฉพาะการค้าในรูปแบบออนไลน์ที่ผู้นำเข้านำสินค้าเข้ามายังบริเวณชายแดนจีนแล้วกระจายสินค้าให้กับลูกค้าที่สั่งซื้อทางออนไลน์ ในปี 2564 พบว่าราคาขายส่งทุเรียนไทยเฉลี่ยตลอดทั้งปีในตลาดค้าส่งผักและผลไม้เจียงหนานเพิ่มขึ้นร้อยละ 20.65 เมื่อเทียบกับปี 2563 และราคาขายปลีกในห้างโมเดิร์นเทรดต่าง ๆ ในนครกว่างโจวโดยเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 17.32 เมื่อเทียบกับปี 2563

การนำเข้าลำไยของจีนจากไทยในปี 2564 ร้อยละ 30.31 เป็นการนำเข้าโดยผู้นำเข้าที่จดทะเบียนบริษัทในนครฉิ่ง ร้อยละ 28.83 เป็นการนำเข้าโดยผู้นำเข้าที่จดทะเบียนบริษัทในมณฑลกว่างตุง ร้อยละ 16.21 เป็นการนำเข้าโดยผู้นำเข้าที่จดทะเบียนบริษัทในมณฑลยูนนาน และร้อยละ 7.80 เป็นการนำเข้าโดยผู้นำเข้าที่จดทะเบียนบริษัทในเขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง สะท้อนให้เห็นว่าการนำเข้าลำไยของไทยมีการกระจายในทุกเส้นทาง โดยส่วนใหญ่จะขนส่งผ่านทางเส้นทางถนนสาย R3A จากไทย ผ่านลาว และเข้าจีนที่ด่านโมฮาน มณฑลยูนนาน เนื่องจากมีการนำเข้าโดยผู้นำเข้าที่จดทะเบียนบริษัทในมณฑลยูนนาน และนครฉิ่ง รวมคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 46.52 ของการนำเข้าลำไยไทยของจีน รองลงมาจะเป็นการขนส่งทางเรือจากไทยไปฮ่องกงแล้วจึงส่งต่อเข้าไปยังจีนทางเส้นทางบกเข้าเมืองเซินเจิ้นรวมถึงการขนส่งทางเรือจากไทยไปด่านท่าเรือของมณฑลกว่างตุง และการขนส่งทางรถยนต์จากไทยผ่านลาว เวียดนามและเข้าจีนที่ด่านโหย่วอี้กวน เขตฯ กว่างซีจ้วง ในปี 2564 พบว่าราคาขายส่งลำไยไทย (เกรด1) เฉลี่ยตลอดทั้งปีในตลาดค้าส่งผักและผลไม้เจียงหนานลดลงร้อยละ 5.32 เมื่อเทียบกับปี 2563 ในขณะที่ราคาขายปลีกในห้างโมเดิร์นเทรดต่าง ๆ ในนครกว่างโจวโดยเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.19 เมื่อเทียบกับปี 2563

การนำเข้ามังคุดของจีนจากไทยในปี 2564 ร้อยละ 29.98 เป็นการนำเข้าโดยผู้นำเข้าที่จดทะเบียนบริษัทในมณฑลยูนนาน ร้อยละ 22.20 เป็นการนำเข้าโดยผู้นำเข้าที่จดทะเบียนบริษัทในเขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง และร้อยละ 13.99 เป็นการนำเข้าโดยผู้นำเข้าที่จดทะเบียนบริษัทในนครฉิ่ง สะท้อนให้เห็นว่าการนำเข้ามังคุดของไทยส่วนใหญ่จะขนส่งผ่านทางเส้นทางถนนเป็นหลักทั้งสาย R3A จากไทย ผ่านลาว และเข้าจีนที่ด่านโมฮาน มณฑลยูนนาน เนื่องจากมีการนำเข้าโดยผู้นำเข้าที่จดทะเบียนบริษัทในมณฑลยูนนาน และนครฉิ่ง รวมคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 43.97 ของการนำเข้ามังคุดไทยของจีน และการขนส่งผ่านทางรถยนต์จากไทยผ่านลาว เวียดนามและเข้าจีนที่ด่านโหย่วอี้กวน เขตฯ กว่างซีจ้วง รวมน่าจะเป็นการขนส่งมังคุดทางถนนกว่าร้อยละ 66.17 เนื่องจากใช้ระยะเวลาในการขนส่งสั้น ทำให้เข้าสู่ตลาดได้อย่างรวดเร็ว มังคุดจึงมีความสดใหม่และจำหน่ายได้ราคาดี ในปี 2564 พบว่าราคาขายส่งมังคุดไทย (เกรด 1) เฉลี่ยตลอดทั้งปีในตลาดค้าส่งผักและผลไม้เจียงหนานเพิ่มขึ้นร้อยละ 19.33 เมื่อเทียบกับปี 2563 และราคาขายปลีกในห้างโมเดิร์นเทรดต่าง ๆ ในนครกว่างโจวโดยเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 49.78 เมื่อเทียบกับปี 2563

แหล่งข้อมูลอ้างอิง:

1. เว็บไซต์สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (www.oae.go.th)
2. สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้มปี 2564 โดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
3. สารสนเทศเศรษฐกิจการเกษตรรายสินค้า ปี 2564 โดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
4. สารสนเทศเศรษฐกิจการเกษตรรายสินค้า ปี 2563 โดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
5. ข้อมูลราคาขายส่งผลไม้ที่ตลาดเจียงหนาน และราคาขายปลีกผลไม้ที่ห้างโมเดิร์นเทรด ณ นครกว่างโจวรายสัปดาห์ ปี 2563 - 2564 โดยฝ่ายเกษตร ประจำสถานกงสุลใหญ่ ณ นครกว่างโจว (www.opsmoac.go.th/guangzhou)
5. เว็บไซต์สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ (www.ops.moc.go.th)
6. เว็บไซต์ General Administration of Customs of the People's Republic of China (www.customs.gov.cn)